

รายงานเศรษฐกิจรายเดือน

ตุลาคม ๒๕๔๑

รายงานเศรษฐกิจรายเดือนนี้ ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดทำ และรับผิดชอบในคำอธิบายและความเห็นต่าง ๆ ที่แสดงไว้ ยกเว้น ภาคบทความซึ่งอาจอยู่ในความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้เขียนบทความนั้น

การนำข้อความหรือตัวเลขไม่ว่าเรื่องใดตอนใดในรายงานนี้ไปลงพิมพ์ ในหนังสืออื่น โปรดอ้างชื่อรายงานกำกับไว้ด้วย

อัตราค่าสมาชิก

ภายในประเทศ ปีละ 792 บาท หรือเล่มละ 66 บาท
ต่างประเทศ ปีละ 2,880 บาท หรือเล่มละ 240 บาท
(ถ้าส่งไปรษณีย์อากาศคิดค่าส่งต่างหาก)

การขอรับโปรดชำระเงินล่วงหน้า

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

บางขุนพรหม กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 282-7599 หรือ 283-5619

โทรสาร 282-5082 หรือ 283-6196

สารบัญ

ภาวะเศรษฐกิจในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541.....	1
ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน (กันยายน 2541)	
การเงินและการธนาคาร.....	73
ฐานะการคลัง.....	74
ดุลการชำระเงิน.....	75
ดัชนีราคา.....	77
ภาวะสินค้าเกษตรกรรม.....	77
ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม.....	78
เงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ	
ภาวะตลาดต่างประเทศ.....	79
ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่างๆ กับบาทในตลาดกรุงเทพฯ.....	80
ราคาทองคำ.....	82
คำกล่าวสัมภาษณ์ของผู้ว่าการ ธปท.	
ทิศทางตลาดเงินและความสัมพันธ์กับตลาดทุนในประเทศไทย.....	83
รายงานพิเศษ	
การปรับปรุงการจัดทำดัชนีสินค้าเข้าและสินค้าออก.....	91
บันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน.....	95
ตารางสถิติ	

**ภาวะเศรษฐกิจในช่วง 9 เดือนแรก
ของปี 2541**

ภาวะเศรษฐกิจในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541

ภาวะเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลก จากการประมาณการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศคาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากร้อยละ 4.1 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.0 ในปี 2541^{1/} เป็นผลจากวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชียซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาชะลอลง โดยเฉพาะญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ และเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลาง (transition economies) หดตัวลดลงหลังจากที่ขยายตัวในปีก่อนหน้า

ปริมาณการค้าโลก คาดว่าจะชะลอลงก่อนช้ามาก โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.7 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 9.7 ในปีก่อนหน้า ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่เศรษฐกิจโลกชะลอลง กอปรกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของโลกที่มีความผันผวนมากยิ่งขึ้นจากผลพวงของวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชีย

อัตราเงินเฟ้อ ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะลดลงอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 0.4 เป็นผลจากราคาสินค้าขั้นปฐมและน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงมาก ประกอบกับการอ่อนตัวของค่าเงินของประเทศที่ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปของเงินดอลลาร์ สรอ. จากประเทศเหล่านี้ลดลง อย่างไรก็ดี อัตราเงินเฟ้อของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 9.1 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 10.3 ในปี 2541 หลังจากที

ลดลงต่อเนื่องมาหลายปี โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อของประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากค่าเงินอ่อนตัวลงมากเป็นสำคัญ

อัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปเงินดอลลาร์ สรอ. คาดว่าจะปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 5.9 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 5.7 ในปี 2541 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปเงินมาร์กเยอรมันปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 3.4 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 3.7 ในปี 2541 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปเงินเยนญี่ปุ่นยังคงอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 0.7 เท่ากับปีก่อนหน้า

อัตรการว่างงาน ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วคาดว่าจะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม อัตรการว่างงานของญี่ปุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ 3.4 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 4.1 ในปี 2541 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา ในขณะที่อัตรการว่างงานของสหรัฐ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเป็นร้อยละ 4.5 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 4.9 ในปีก่อนหน้า

สำหรับภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Advanced Economies)

อัตรการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคาดว่าจะชะลอลงจากร้อยละ 3.1 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.0 ในปี 2541^{1/} ตามภาวะเศรษฐกิจญี่ปุ่นที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจถดถอย กอปร

อัตราการเจริญเติบโตของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว		
ประเทศ	2540	2541
กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว	3.1	2.0
สหรัฐอเมริกา	3.9	3.5
ญี่ปุ่น	0.8	-2.5
เยอรมนี	2.2	2.6

กับสหรัฐฯ แคนาดา และอังกฤษ เศรษฐกิจชะลอตัวลงเล็กน้อย หลังจากที่ได้ขยายตัวสูงในปีก่อนหน้า ในทางตรงกันข้ามเศรษฐกิจของประเทศในแถบสหภาพยุโรป โดยเฉพาะเยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี จะยังคงขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.1 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม (Industrial Countries)

สหรัฐอเมริกา คาดว่าเศรษฐกิจในปี 2541 จะขยายตัวร้อยละ 3.5 ชะลอตัวลงจากร้อยละ 3.9 ในปี 2540 โดยในไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 ขยายตัวร้อยละ 4.2 และ 3.6 ตามลำดับ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นร้อยละ 1.6 ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดแรงกดดันต่อการใช้นโยบายการเงินที่ผ่อนคลายลงได้ โดยเศรษฐกิจยังคงขยายตัวได้อย่างมีเสถียรภาพ

ญี่ปุ่น คาดว่าเศรษฐกิจจะหดตัวร้อยละ 2.5 ในปี 2541 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 0.8 ในปี 2540 โดยในไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 หดตัวลงมากถึงร้อยละ 3.7 และ 1.8 ตามลำดับ เนื่องจากการบริโภคในประเทศชะลอตัวลง กอปรกับการลงทุนในประเทศถูกกระทบจากปัจจัยหลายด้าน กล่าวคือ มาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน และการกระตุ้นเศรษฐกิจยังไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากตลาดเท่าที่ควร เนื่องจากเห็นว่ามาตรการเหล่านั้นยังไม่พอเพียงที่จะกระตุ้นความต้องการในประเทศ อีกทั้งยังขาดความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาความอ่อนแอของระบบการเงินที่เรื้อรังมาหลายปี นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังได้รับผล

กระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียมากกว่าประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพราะญี่ปุ่นมีความเชื่อมโยงทางการค้าอย่างใกล้ชิดกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศเจ้าหนี้รายใหญ่ของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ ทำให้มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากหนี้ค้างชำระที่คาดว่าจะสูงขึ้น

เยอรมนี คาดว่าอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.6 ในปี 2541 เทียบกับร้อยละ 2.2 ในปี 2540 แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชียบ้าง แต่อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปีก่อน โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายการเงินที่ค่อนข้างผ่อนคลาย โดยในไตรมาสแรกและในไตรมาสที่ 2 ของปี 2541 เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 และ 2.5 ตามลำดับ

1.2 กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย (Newly Industrialized Asian Economies)

ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชียคาดว่าจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย โดยมีสาเหตุจากการลดลงของมูลค่าสินทรัพย์ ตามภาวะซบเซาของตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ การปรับตัวสูงขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน และความต้องการสินค้าจากประเทศคู่ค้าที่มีแนวโน้มลดลง

เกาหลีใต้ เศรษฐกิจในปีนี้จะคาดว่าจะหดตัวลงร้อยละ 7.0 เทียบกับที่เคยขยายตัวร้อยละ 5.5 ในปี

อัตราการเจริญเติบโตของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่		
ประเทศ	2540	2541
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่	6.0	-2.9
เกาหลีใต้	5.5	-7.0
สิงคโปร์	7.8	0.0
ฮ่องกง	5.3	-5.0

2540 โดยในไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 ของปี 2541 เศรษฐกิจหดตัวร้อยละ 3.8 และ 6.6 ตามลำดับ อัตราเงินเฟ้อและการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้นจากการที่รัฐบาลต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เข้มงวดของกองทุนฯ ทั้งนี้ เพื่อเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติให้กลับคืนมาและเพื่อให้เศรษฐกิจปรับตัวเข้าสู่เสถียรภาพโดยเร็ว

สิงคโปร์ คาดว่าจะไม่มีการขยายตัวหลังจากที่ขยายตัวร้อยละ 7.8 ในปี 2540 ตามการส่งออกที่ชะลอลง เนื่องจากค่าเงินของประเทศคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อ่อนตัวลงอย่างมาก ประกอบกับญี่ปุ่น และกลุ่มอาเซียน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของสิงคโปร์ ประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยโดยเศรษฐกิจได้ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงตามลำดับจากร้อยละ 6.1 ในไตรมาสแรก เป็นร้อยละ 1.6 ในไตรมาสที่ 2

ฮ่องกง เศรษฐกิจมีแนวโน้มถดถอยในปี 2541 โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจหดตัวลงร้อยละ 5.0 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 5.3 ในปี 2540 เศรษฐกิจในไตรมาสแรกของปี 2541 ลดลงร้อยละ 2.8 โดยเป็นผลจากการซบเซาของภาคส่งออกและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลจากการอ่อนตัวของค่าเงินของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ การชะลอลงของเศรษฐกิจยังเกิดจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ปรับตัวลดลง และอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้นเพื่อป้องกันการเก็งกำไรค่าเงิน

2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries)

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา

ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอลงจากร้อยละ 5.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 2.3 ในปี 2541 ซึ่งต่ำกว่าระดับอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 6 ในช่วงทศวรรษ 1990

กลุ่มประเทศในเอเชีย

สาธารณรัฐประชาชนจีน การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มชะลอลงจากร้อยละ 8.8 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 5.5 ในปี 2541 เนื่องจากความต้องการในประเทศและการส่งออกชะลอลงจากปัญหาอุทกภัยและค่าเงินเรนมินบีแข็งขึ้นโดยเปรียบเทียบ (เนื่องจากค่าเงินตรึงไว้กับดอลลาร์ สหรัฐ.) ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 0.0

อินโดนีเซีย เป็นประเทศที่ประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจรุนแรงมากที่สุด ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจจะหดตัวลงอย่างมากร้อยละ 15.0 ในปี 2541 เทียบกับที่เคยขยายตัวในอัตราร้อยละ 4.6 ในปีก่อน โดยในช่วงไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 ของปี 2541 เศรษฐกิจหดตัวลงมากขึ้นถึงร้อยละ 7.9 และร้อยละ 16.5 ตามลำดับ เป็นผลจากความต้องการในประเทศลดลงอย่างรุนแรงจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์และตลาดอสังหาริมทรัพย์ลดลง อีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัญหาสภาพคล่องในประเทศและปัญหาสถาบันการเงิน นอกจากนี้ การฟื้นฟู

อัตราการเจริญเติบโตของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศ	2540	2541
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	5.8	2.3
กลุ่มประเทศในเอเชีย	6.6	1.8
จีน	8.8	5.5
อินโดนีเซีย	4.6	-15.0
มาเลเซีย	7.8	-6.4
ฟิลิปปินส์	5.1	-0.6
ไทย ^{1/}	-0.4	-7.0

^{1/} ตาม LOI5

เศรษฐกิจของประเทศอาจประสบปัญหา เนื่องจากการลดลงของราคาสินค้าขั้นปฐมและน้ำมันในตลาดโลก (อินโดนีเซียเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน) การขาดเสถียรภาพทางการเมือง และปัญหาสังคมที่มีความรุนแรงขึ้นจากการที่อัตราการว่างงานมีแนวโน้มสูงขึ้น และอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 60.0 จากการที่ค่าเงินรูเปี้ยอ่อนตัวลงมาก ส่งผลให้การพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศทำได้ยากขึ้น

มาเลเซีย การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มหดตัวร้อยละ 6.4 ในปี 2541 เมื่อเทียบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงถึงร้อยละ 7.8 ในปี 2540 โดยในไตรมาสแรกและไตรมาสที่ 2 ของปี 2541 เศรษฐกิจหดตัวลงร้อยละ 2.8 และ 6.8 ตามลำดับ เนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศลดลงจากการที่มูลค่าของสินทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ และตลาดอสังหาริมทรัพย์ลดลง และจากปัญหาสถาบันการเงิน กอปรกับการส่งออกชะลอตัวอย่างมาก เนื่องจากการแข่งขันทางการค้าที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ค่าเงินริงกิตต้องปรับตัวลดลงตามค่าเงินของประเทศเพื่อนบ้านที่อ่อนตัวลงค่อนข้างมากในช่วงที่ผ่านมา ดังนั้นตั้งแต่ต้นเดือนกันยายน มาเลเซียจึงได้ดำเนินนโยบายควบคุมอัตราแลกเปลี่ยน (คงที่ไว้ที่ 3.8 ริงกิตต่อดอลลาร์ สรอ.) และการเคลื่อนย้ายเงินทุน เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการผันผวนจากภายนอกประเทศ และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ฟิลิปปินส์ เศรษฐกิจมีแนวโน้มหดตัวหลังจากที่เคยขยายตัวร้อยละ 5.1 ในปี 2540 เป็นหดตัวลงร้อยละ 0.6 ในปี 2541 เนื่องจากภาวะซบเซาของอุปสงค์ในประเทศ แต่การส่งออกยังคงขยายตัวในเกณฑ์สูงอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นผลจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงที่ผ่านมา ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อเพิ่มจากร้อยละ 6.0 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 10.0 ในปีนี้ เนื่องจากค่าเงินอ่อนตัวลงมาก เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. กลุ่มประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลาง (Transition Countries)

ในปี 2541 เศรษฐกิจของประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลางมีแนวโน้มหดตัวร้อยละ 0.2 เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ 2.0 ในปี 2540 โดยวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียได้ส่งผลกระทบต่อทางลบที่ค่อนข้างเด่นชัดต่อเศรษฐกิจของหลายประเทศในกลุ่มประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัสเซีย โดยค่าเงินและดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของประเทศเหล่านี้ผันผวนค่อนข้างมาก จนทำให้ทางการของประเทศเหล่านี้ต้องผลักดันอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในประเทศให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันและยับยั้งมิให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจในประเทศมากจนเกินควร ทั้งนี้ ในเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของรัสเซียได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นจนทางการต้องประกาศลดค่าเงินรูเบิล และประกาศพักชำระหนี้ต่างประเทศชั่วคราวเป็นเวลา 90 วัน วิกฤตการณ์ในรัสเซียได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและก่อให้เกิดความกังวล และเพิ่มความเสี่ยงเกี่ยวกับการพักชำระหนี้ของเหล่าประเทศ emerging countries ทำให้เกิดผลกระทบลูกโซ่ลุกลามไปทั่วโลก โดยประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่เคยวางแผนจากส่วนกลางประสบกับความยากลำบากยิ่งขึ้นในการระดมเงินทุนจากต่างประเทศ และทำให้มีต้นทุนทางการเงินสูงขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศในระยะต่อไป

ในช่วงเดือนตุลาคม ประเทศอุตสาหกรรมบางประเทศได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยลง โดยเฉพาะอเมริกาซึ่งประกาศลดอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งที่ 2 เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการที่ภาวะเศรษฐกิจและดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีแนวโน้มปรับตัวลดลงหลังจากที่วิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชียและรัสเซียลุกลามไปยังภูมิภาคอื่น นอกจากนี้ ค่าเงินเยนได้ปรับ

ตัวแข็งขึ้นภายหลังจากที่ทางการญี่ปุ่นประกาศมาตรการ
แก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่มีความชัดเจนมากขึ้น

ความคืบหน้าของการรวมกลุ่ม เศรษฐกิจสำคัญ

1. อาเซียน

ความคืบหน้าการดำเนินงานในกรอบอาเซียน
ที่สำคัญในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 มีดังนี้

1.1 ในการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การคลังอาเซียน (ASEAN Finance Ministers
Meeting : AFMM) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์
ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านสถานะการเงินและ
เศรษฐกิจในภูมิภาค โดยที่ประชุมเชื่อว่าประเทศที่
ประสบปัญหาจะสามารถผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ได้โดยเร็ว
เนื่องจากพื้นฐานของเศรษฐกิจมั่นคง และมีการปรับตัว
ของประเทศสมาชิกในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มการ
แข่งขันภายในประเทศ และสร้างความมั่นคงแก่ระบบ
การเงินในอาเซียน ทางด้านความร่วมมือในอาเชียนนั้น
ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งกลไกสอดส่องดูแลประเทศ
สมาชิกในอาเซียน (ASEAN Surveillance Mecha-
nism) โดยจะได้รับความช่วยเหลือจากธนาคาร
พัฒนาเอเชียในระยะแรก นอกจากนี้ ที่ประชุมได้
สนับสนุนการใช้เงินตราสกุลท้องถิ่นของอาเซียนเพื่อ
ส่งเสริมการค้าภายในภูมิภาค โดยได้รับรองร่างข้อ
เสนอการจัดตั้งระบบการชำระเงินอาเซียนที่เสนอโดย
คณะทำงานเฉพาะกิจของธนาคารกลางอาเซียน

1.2 ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจ
ของอาเซียน (ASEAN Senior Economic Offi-
cials Meeting : SEOM) ครั้งที่ 2/29 ระหว่างวัน
ที่ 3-5 มีนาคม 2541 ณ กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน
ประเทศบรูไน ได้พิจารณาการเร่งกระบวนการรวมตัว
ของประเทศสมาชิกอาเซียน และความร่วมมือทาง

เศรษฐกิจของอาเซียนให้เสร็จเร็วขึ้น อาทิ การจัดทำ
เขตการค้าและการลงทุนเสรีด้านศุลกากรและด้าน
การค้าบริการ การเปิดเสรีการค้าบริการ โครงการ
ความร่วมมือด้านศุลกากร อุตสาหกรรม ทรัพย์สิน
ทางปัญญา และการท่องเที่ยว การประชุมครั้งนี้
นอกจากจะเสริมสร้างผลประโยชน์ของอาเซียนใน
ระยะกลางและระยะยาวแล้วยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วย
บรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจาก
วิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในภูมิภาคขณะนี้ด้วย

1.3 ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ
อาเซียน (ASEAN Ministers Meeting : AMM)
ครั้งที่ 31 ระหว่างวันที่ 24-25 กรกฎาคม ณ กรุง
มะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมเห็นว่าอาเซียน
ควรให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ของประชาชนใน
ภูมิภาค และเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ
เพื่อเผชิญกับวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นต่อจากนี้ ในการ
ประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับ
ประเทศคู่เจรจา (Post Ministerial Conferences :
PMC) ระหว่างวันที่ 28-29 กรกฎาคม ได้มีการ
หารือถึงความจำเป็นในการร่วมกันแก้ไขปัญหา
วิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคแบบครบวงจร ทั้ง
ในการปรับโครงสร้างด้านเศรษฐกิจ การเปิดตลาด
การลงทุนจากต่างประเทศ การส่งเสริมการส่งออก
ของประเทศในภูมิภาค การให้เงินกู้ และการสร้าง
เสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินของภูมิภาค
รวมทั้งการคำนึงถึงผลกระทบด้านสังคมจาก
วิกฤตการณ์ดังกล่าว โดยประเทศตะวันตกควรมี
บทบาทนำและให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม
นอกจากนี้ ไทยได้เสนอให้มีการจัดตั้งเวทีการหารือ
ระหว่างอาเซียนและประเทศคู่เจรจาในเรื่องโครงการ
รองรับด้านสังคม ตลอดจนพิจารณาผลกระทบจาก
วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น

1.4 ในการประชุมอธิบดีอาเซียนสมัยพิเศษ
(The Special Meeting of the ASEAN Direc

tors-General) มีขึ้นระหว่างวันที่ 25-27 สิงหาคม ที่ภูเก็ต ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของอาเซียนและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และให้สอดคล้องกับแนวทางที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการฮานอย (Hanoi Plan of Action : HPA) โดยควรมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค

1.5 ในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจ (ASEAN Senior Economic Officials Meeting : SEOM) สมัยที่ 29 ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 20-22 สิงหาคม 2541 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ได้มีการพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการฮานอยด้านเศรษฐกิจ (Task Force on Hanoi Plan of Action) โดยได้เสนอให้ HPA รวมกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริงและบรรลุผลสำเร็จได้ภายใน 3-6 ปี และให้ครอบคลุมเฉพาะกิจกรรมที่สำคัญ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และกิจการตามหน้าที่ อาทิ การเสริมสร้างสถาบันการเงิน การแก้ไขผลกระทบด้านสังคมจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งควรพยายามตั้งเงื่อนไขเวลาเพื่อให้แผนสัมฤทธิ์ผลด้วย และให้ประเทศสมาชิกเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับ HPA ด้านเศรษฐกิจต่อสำนักเลขาธิการอาเซียน ที่ประชุม SEOM ได้เห็นชอบให้แผน HPA นำอาเซียนไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020

นอกจากนั้น ในการประชุมครั้งนี้ ไทยได้ขอความสนับสนุนจากประเทศอาเซียนในการที่ไทยจะเสนอชื่อ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายสุภชัย พาณิชย์ภักดิ์ เข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก ซึ่งจะว่างลงในเดือนเมษายน 2542

1.6 การประชุมคณะกรรมการร่างความตกลง

ว่าด้วยการจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (Working Committee for Drafting the Framework Agreement on the ASEAN Investment Area : WCAIA) ครั้งที่ 7 และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการลงทุน (Senior Officials Meeting on Investment : SOM-I) ครั้งที่ 5 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17-18 สิงหาคม 2541 ณ กรุงย่างกุ้ง ประเทศพม่า โดยที่ประชุม WCAIA ได้พิจารณาร่างกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area : AIA) โดยมีการปรับปรุงแก้ไขมาตราต่าง ๆ ที่สำคัญ อาทิ คำนิยามของนักลงทุนอาเซียน (ASEAN investor) การจัดตั้งคณะกรรมการ AIA เงื่อนไขและข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และการเปิดเสรีอุตสาหกรรมแก่นักลงทุน

สำหรับการประชุม SOM-I ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับแนวทางดึงดูดการลงทุนเพื่อช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในอาเซียน จากการคาดการณ์ของสำนักเลขาธิการอาเซียนว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มลดลงมากในระยะ 1-2 ปีข้างหน้า เนื่องจากสภาวะความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ตลอดจนสถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินในเอเชีย

2. เอเปก

2.1 ที่ประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปก (APEC Economic Committee : EC) เมื่อวันที่ 19-20 กุมภาพันธ์ 2541 ณ เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย ได้กำหนดเป้าหมายการเน้นความสำคัญและความต่อเนื่องในการศึกษาเรื่องความมั่นคงทางการเงินในภูมิภาค โดยรายงาน Economic Outlook ประจำปีนี้ ควรเน้นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย ทั้งนี้ ไทยและอินโดนีเซียได้ชี้ให้เห็นว่าการเปิดเสรีทางการเงินโดยปราศจากความพร้อมด้านบุคลากรและการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพเป็นปัญหาหลักของประเทศกำลังพัฒนา

2.2 สำหรับความคืบหน้าในการดำเนินงานของ APEC Bank Supervisors Training Consultative Group (APEC-BCG) ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2540 จากการประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปค ครั้งที่ 4 นั้น ได้จัดทำรายงานเรื่องการประเมินความต้องการการฝึกอบรมสำหรับผู้กำกับตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ และได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปค

2.3 ในที่ประชุมรัฐมนตรีคลังเอเปค ครั้งที่ 5 ณ เมือง Kananaskis ประเทศแคนาดา เมื่อวันที่ 22-24 พฤษภาคม ได้มีการหารือใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) การประเมินภาวะเศรษฐกิจการเงินในภูมิภาค นโยบายสร้างเสถียรภาพทางการเงินและมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาค

2) การพัฒนาและเสริมสร้างตลาดการเงินในภูมิภาค เพื่อลดโอกาสการเกิดวิกฤตการณ์ในอนาคต และเพื่อส่งเสริมการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของประเทศในภูมิภาค ที่ประชุมเห็นชอบกับความคิตรีเริ่มต่าง ๆ เช่น Basle Core Principles on Effective Banking การศึกษาแนวทางการสอดส่องดูแลระบบตรวจสอบภาคการเงิน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (Peer Review)

ในการนี้ ประเทศสมาชิกได้ยืนยันที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน ในปี 2010 สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และปี 2020 สำหรับประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ที่ประชุมยินดีกับการที่ประเทศเปรู รัสเซีย และเวียดนาม เป็นประเทศผู้สังเกตการณ์อย่างเป็นทางการในการประชุมครั้งนี้ และจะเข้าเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการในการประชุมเดือนพฤศจิกายน ที่ประเทศมาเลเซีย

2.4 ที่ประชุมรัฐมนตรีการค้าเอเปค ณ เมือง Kuching ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 22-23 มิถุนายน ได้ทบทวนความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแนวนโยบายของผู้นำประเทศต่าง ๆ ที่ Vancouver และแผนงานต่อเนื่องด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการเปิดเสรีล่วงหน้ารายสาขาตามความสมัครใจ (Early Voluntary Sectoral Liberalization : EVSL) ที่ประชุมมีมติให้เจ้าหน้าที่อาวุโสเร่งหาข้อสรุปภายในเดือนกันยายนสำหรับบางสาขาที่เป็น fast-track และพัฒนาสาขาอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก 6 สาขา โดยจะมีการพิจารณาข้อตกลงของแต่ละสาขาในที่ประชุมระดับรัฐมนตรีในเดือนพฤศจิกายน และมีผลบังคับใช้ภายในปี 2542

ส่วนด้านแผนปฏิบัติการรายประเทศ (Individual Action Plans : IAPs) ในฐานะกลไกหลักเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนที่ประชุมเห็นชอบกับตารางเวลาการดำเนินการปรับปรุง IAP รวมทั้งประโยชน์ของการรวบรวมความคิดเห็นของภาคธุรกิจผ่าน APEC Business Advisory Council (ABAC) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการรายประเทศ โดยประเทศสมาชิกควรส่งแผนปฏิบัติการรายประเทศฉบับปรับปรุงภายในวันที่ 15 ตุลาคม ศกนี้ เพื่อเสนอแก่รัฐมนตรีในเดือนพฤศจิกายน

ด้านแผนปฏิบัติการร่วม (Collective Action Plans : CAPs) ที่ประชุมยืนยันความสำคัญของแผนปฏิบัติการร่วมต่อความคืบหน้าทางด้านการเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ให้ความสำคัญกับแผนงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะด้านการจัดสัมมนาและการฝึกอบรม และเห็นชอบกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลพาณิชย์กรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce)

2.5 เมื่อวันที่ 3-4 กันยายน 2541 ได้มีการประชุมคณะทำงานด้านวิชาการของ APEC Finance Ministers ครั้งที่ 7 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมได้หารือถึงแนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงมาตรการบรรเทาผลกระทบทางสังคม สำหรับแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ที่ประชุมเน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบการเงิน ทั้งด้านการดำเนินนโยบาย บทบาทขององค์การระหว่างประเทศ ความเพียงพอของการกำกับดูแล และความสามารถของผู้กำกับดูแล นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญแก่การให้เงินสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ การปรับโครงสร้างหนี้ภาคเอกชน มาตรฐานการบริหารงานของภาคเอกชน ตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพและการฟื้นฟูเงินทุนนำเข้าแก่ภูมิภาคนี้

2.6 ในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปก (SOM) ครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 13-15 กันยายน 2541 ณ เมือง Kuantan ประเทศมาเลเซีย ได้มีการพิจารณาความคืบหน้าของการเปิดเสรีล่วงหน้ารายสาขาตามความสมัครใจ ใน 9 สาขาแรก ส่วนสาขาพลังงานและสิ่งแวดล้อมยังไม่สามารถตกลงรายละเอียดขอบเขตสินค้าได้ อย่างไรก็ตาม จะสรุปผลการพิจารณาก่อนการประชุมรัฐมนตรีเอเปกในเดือนพฤศจิกายนนี้ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกปรับปรุงและเสริมสร้าง IAPs ของตนเองต่อไป เพื่อใช้เป็นกลไกหลักในการดำเนินงานสู่เป้าหมายการเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกทางการค้าของเอเปก รวมทั้งมีการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าอีกด้วย

3. องค์การการค้าโลก

3.1 ไทยมีกำหนดลดอัตราภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าครั้งแรก ณ วันที่ 1 มกราคม 2541 ภายใต้อาณัติของสนธิสัญญาเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับแรก (Information Technology Agreement 1 : ITA-1) ซึ่ง

กำหนดระยะเวลาการปรับลดสินค้าส่วนใหญ่ให้เหลือศูนย์ภายในปี ค.ศ. 2000 และที่เหลือในปี ค.ศ. 2005

คณะกรรมการว่าด้วยการขยายการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีมติให้เริ่มเจรจาขยายขอบเขตของสินค้าภายใต้ความตกลง ITA II ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2541 ได้มีการตกลงให้ยุติการหารือชั่วคราวเนื่องจากความขัดแย้งของประเทศสมาชิก

3.2 ที่ประชุมคณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการสมัยพิเศษ เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2541 ได้มีมติให้ความตกลงเปิดเสรีการค้าบริการด้านโทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2541 โดยมีข้อผูกพันการเปิดเสรีด้านโทรคมนาคมสาขาต่าง ๆ ดังนี้

- การบริการโทรศัพท์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- การบริการโทรศัพท์มือถือ
- การเช่าวงจร (leased circuits services)
- การเปิดเสรีในการให้บริการโทรคมนาคมเคลื่อนที่
- การบริการด้านดาวเทียม
- การเปิดเสรีด้านบริการมูลค่าเพิ่ม (value-added services) อาทิ การให้บริการ e-mail เป็นต้น

3.3 ในการประชุมคณะมนตรีว่าด้วยการค้าบริการในเดือนพฤษภาคม ประเทศสมาชิกให้ความเห็นชอบการเริ่มกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าบริการตั้งแต่เดือนมิถุนายน เป็นต้นไป

วันที่ 24-25 มิถุนายน ได้มีการประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นครั้งแรก โดยในขั้นต้น มีการหารือใน 4 สาขา (การบริการไปรษณีย์และการส่งเอกสาร (Postal and Courier Services) การบริการ

โสตทัศนภาพ (Audiovisual Services) การบริการด้านการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง (Construction and Related Engineering Services) และการบริการด้านการจัดจำหน่ายสินค้า (Distribution Services) เพื่อนำผลสรุปไปใช้ในการประเมินสถานะของการเปิดเสรีการค้าบริการที่ผ่านมา และเตรียมการเจรจาเพื่อเปิดตลาดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ (Progressive Liberalization) ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลกในปี ค.ศ. 2000

3.4 ในการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกครั้งที่ 2 พร้อมกับงานฉลองครบรอบ 50 ปีระบบการค้าพหุภาคี ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 18-20 พฤษภาคม 2541 ที่ประชุมได้ประกาศปฏิญญา 2 ฉบับ คือ

1) ปฏิญญาฉบับหลัก ซึ่งรัฐมนตรีได้มอบหมายให้คณะมนตรีใหญ่ (General Council) ของ WTO พิจารณาดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความตกลงจากการเจรจารอบอุรุกวัย การเจรจารอบใหม่ด้านเกษตรและบริการ ตลอดจนตามมติของที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งที่สิงคโปร์และเรื่องที่สมาชิกเห็นชอบโดยฉันทามติ

2) ปฏิญญาเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Declaration on Global Electronic Commerce) ตามที่สหรัฐอเมริกาได้เสนอให้สมาชิกยืนยันหลักการที่จะไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรจากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic transmission) ในการทำการค้าข้ามพรมแดน สมาชิกได้ตกลงที่จะร่วมกันกำหนดแผนงานที่จะศึกษาเรื่องนี้ในรายละเอียด และจะรายงานผลการศึกษารวมทั้งข้อเสนอแนะแก่ที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งต่อไป ซึ่งระหว่างที่มีการศึกษาเรื่องนี้ ประเทศสมาชิกยืนยันที่จะไม่เรียกเก็บภาษีศุลกากรในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

บางประเทศรวมทั้งไทย กำลังอยู่ในระหว่าง

การศึกษาผลกระทบด้านกฎหมายและการค้าที่จะเพิ่มขึ้นมากในอนาคต โดยจะเป็นช่องทางของการค้าระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ ต้องติดตามดูแลการไหลเวียนของปริมาณเงิน ตลอดจนปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อเศรษฐกิจมหภาค การแข่งขัน และผลกระทบที่มีต่อสังคมและความมั่นคงแห่งชาติ

3.5 องค์การอุทธรณ์ (Appellate Body) ได้ประกาศผลการตัดสินกรณีพิพาทระหว่างไทยกับสหรัฐฯ ในกรณีมาตรการการห้ามนำเข้ากุ้งของสหรัฐฯ ว่าขัดกับบทบัญญัติของ GATT ซึ่งจะมีผลคุกคามต่อระบบการค้าพหุภาคี ผลการตัดสินนี้เป็นการชี้้นำในการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าและสิ่งแวดลอมในการเจรจารอบใหม่ขององค์การการค้าโลก ที่มีขึ้นในปี ค.ศ. 2000

3.6 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2541 คณะทำงานในการพิจารณาการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกได้เห็นชอบที่จะให้ประเทศสาธารณรัฐเคิร์กซ (Kyrgyz Republic) เข้าเป็นสมาชิกใหม่ลำดับที่ 133 ขององค์การการค้าโลก อย่างไรก็ดี ประเทศสาธารณรัฐเคิร์กซจะต้องยืนยันการยินยอมเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ และจะต้องรอการรับรองจากคณะมนตรี

ภาวะเศรษฐกิจไทย

ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 เศรษฐกิจไทยโดยรวมยังหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะการผลิตลดลงตามการใช้จ่ายภายในประเทศเป็นสำคัญ ทั้งการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัวค่อนข้างรุนแรงจากปัญหาสภาพคล่องทางการเงินทำให้ธุรกิจขาดเงินทุนและต้นทุนดอกเบี้ยสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ได้เริ่มปรับตัวลดลงในเดือนสิงหาคม ส่วนการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนหดตัวลงมากเช่นกันเนื่องจากอำนาจซื้อของประชาชนลดลงจากการที่มีการเลิกจ้างแรงงานและราคาสินค้าอยู่ในระดับสูง แม้เงินเฟ้อในไตรมาสที่ 3 จะชะลอลงแล้ว

ก็ตาม อย่างไรก็ตาม รายได้เกษตรกรยังขยายตัว ทำให้การบริโภคไม่ลดลงมาก ขณะที่มูลค่าการส่งออก ในรูปดอลลาร์ สรอ. มีแนวโน้มลดลงจากช่วงต้นปี ซึ่งเป็นผลจากราคาสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์ สรอ. ลดลงมากเพราะมีการแข่งขันด้านราคา และตลาดส่งออกในประเทศแถบเอเชียแปซิฟิกรวมทั้งญี่ปุ่นหดตัวลง แต่ปริมาณการส่งออกยังขยายตัวดี โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงและสินค้าประมง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของปริมาณการส่งออกยังไม่สามารถ ชดเชยการลดลงของอุปสงค์ภายในประเทศได้ทั้งหมด ทำให้ภาคการผลิตโดยรวมหดตัวลงโดยเฉพาะสินค้า ที่ตอบสนองความต้องการภายในประเทศ

ทางด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้น โดยทางด้านต่างประเทศ ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลต่อเนื่อง ประกอบกับเงินทุนไหลออกสุทธิภาคเอกชนเริ่มชะลอตัว เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเริ่มมีความมั่นใจต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้สามารถยึดอายุหนี้ต่างประเทศได้มากขึ้น และมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น เป็นผลให้โครงสร้างหนี้ระยะยาวของประเทศมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยเสริมให้ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพและค่อยปรับตัวแข็งขึ้นอีก สำหรับเสถียรภาพในประเทศนั้น อัตราเงินเฟ้อในไตรมาส 1 ต่อเนื่องไปไตรมาส 2 เร่งตัวขึ้น ทั้งนี้ เป็นผลจากการที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลง ซึ่งนอกจากจะทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้นแล้วยังส่งผลให้ราคาสินค้าส่งออก

ที่ใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนนำเข้ามีราคาสูงขึ้นด้วย ประกอบกับในช่วงก่อนหน้ามีการปรับเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตสินค้าบางประเภท อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อในไตรมาส 3 ลดลงอย่างชัดเจน เนื่องจากค่าเงินบาทมีเสถียรภาพขึ้น รวมทั้งอุปสงค์ในประเทศและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก (ในรูปดอลลาร์ สรอ.) ลดลง

ส่วนฐานะการคลังยังอยู่ในระดับมั่นคงแม้จะมียอดขาดดุลเงินสดแต่ก็ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนด อย่างไรก็ตาม ในไตรมาส 3 ก่อนสิ้นปีงบประมาณ รัฐบาลพยายามเร่งรัดให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อกระตุ้นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ทำให้การขาดดุลเงินสดในไตรมาสนี้ขยายตัวสูงขึ้นมาก ส่วนด้านการเงินสภาพคล่องในตลาดเงินปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ไตรมาส 2 เป็นต้นมา ประกอบกับความเชื่อมั่นในระบบการเงินสูงขึ้น ส่งผลให้เงินฝากเร่งตัวขึ้นในไตรมาส 3 ซึ่งทำให้ปริมาณเงินตามความหมายกว้างขยายตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม สินเชื่อชะลอตัวอย่างน่าสังเกตในไตรมาส 3 เป็นผลจากความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ จากการที่ธุรกิจยังมีความเสี่ยงสูง ขณะที่มาตรการด้านการกำกับการจัดชั้นหนี้และการกันสำรองเข้มงวดขึ้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้และการเพิ่มทุนสถาบันการเงินมีความคืบหน้า อันจะส่งผลให้ปัญหาค้ำยคลี่คลายลงในช่วงต่อไป

เศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541

การผลิต

ภาคการเกษตร

ราคาพืชผลเกษตรและสัตว์น้ำในรูปเงินบาทส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากการอ่อนตัวของค่าเงินบาท ซึ่งจูงใจให้มีการขยายการผลิต โดยพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มมากขึ้นเป็นประวัติการณ์ โดยเฉพาะข้าวนาปรัง แต่ปริมาณผลผลิตพืชเกษตรและปศุสัตว์ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงเล็กน้อย โดยพืชเกษตรได้รับผลกระทบจากปริมาณน้ำฝนที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตสาขาประมงในปีนี้ขยายตัวในเกณฑ์ดี

ในช่วงไตรมาส 3 ของปี 2541 พืชผลสำคัญส่วนใหญ่กำลังอยู่ในช่วงออกดอกและติดผล ยกเว้นข้าวโพดที่อยู่ในช่วงเก็บเกี่ยว และเกษตรกรทยอยขายผลผลิตในช่วงปลายไตรมาสที่ 3 และข้าวนาปรังที่เป็นช่วงปลายฤดูการจำหน่าย ผลผลิตส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวและจำหน่ายใกล้จะแล้วเสร็จ ทางด้านสภาพอากาศในปีนี้มีฝนที่ตกอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเล็กน้อย แต่มีการตกกระจายตัวและตกต่อเนื่อง จึงกระทบต่อการเติบโตของพืชไม่มากนัก ประกอบกับพื้นที่ปลูกพืชผลในปี 2541/42 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จากแรงจูงใจทางด้านราคา เป็นผลให้ผลผลิตสาขาพืชผลยังคงขยายตัวจากปีก่อน

การผลิตและราคาพืชผลใน 3 ไตรมาสแรกของปี 2541 สรุปได้ดังนี้

ข้าวนาปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตข้าวนาปีจะทรงตัวอยู่ในระดับ 18.5 ล้านตัน ซึ่งเป็นผลผลิตที่อยู่ในเกณฑ์สูงสุดติดต่อกันเป็นปีที่ 2 ทั้งนี้ เป็นผลจากราคาจูงใจ ทำให้เกษตรกรปลูกข้าวนาปีเกือบเต็มพื้นที่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.2 เหลือไร่ละ 326 กิโลกรัม เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวนาปี

ในเขตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางแห่งได้รับน้ำฝนไม่เพียงพอ ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยลดลง

ทางด้านราคาข้าวเปลือกเจ้าหน้าปีชั้น 1 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.6 เป็นเมตริกตันละ 6,866 บาท เนื่องจากภาวะการส่งออกที่แจ่มใส ประเทศผู้ซื้อสำคัญในเอเชียต่างประสบกับภาวะแห้งแล้ง ทำให้ผลผลิตเสียหายจนต้องมีการนำเข้าข้าวจากไทยเป็นจำนวนมาก โดยปริมาณข้าวส่งออกใน 8 เดือนแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 34.7

ข้าวนาปรังปี 2541 ราคาข้าวที่จูงใจทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.4 เป็น 7 ล้านไร่ ซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตาม ปริมาณน้ำในเขื่อนภูมิพลและสิริกิติ์ที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ทำให้ทางการไม่สามารถจัดสรรน้ำให้แก่พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังได้อย่างพอเพียง ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยลดลงร้อยละ 5.6 เหลือไร่ละ 671 กิโลกรัม ทำให้ผลผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ 2.4 เป็น 4.7 ล้านตัน

ข้าวโพดปี 2541/42 ผลผลิตเริ่มเก็บเกี่ยวและจำหน่ายได้ในช่วงปลายไตรมาส 3 และผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 30.2 เป็น 5.0 ล้านตัน นับว่าเป็นระดับผลผลิตที่สูงเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากราคาจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 เป็น 9.1 ล้านไร่ และสภาพฝนที่ตกกระจายตัวและต่อเนื่องตลอดช่วงการเพาะปลูกข้าวโพด เทียบกับที่มีฝนทิ้งช่วงยาวนานในฤดูการผลิตก่อนช่วยให้ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 24.2 เป็น 546 กิโลกรัมต่อไร่

ทางด้านราคาข้าวโพดที่เกษตรกรขายได้ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 23.7 เป็นต้นละ 4,945 บาท โดย

ราคาสูงขึ้นมากในช่วงครึ่งแรกของปี ก่อนที่จะลดลงในช่วงไตรมาสที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูการจำหน่ายข้าวโพดปี 2541/42

อ้อยปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินในระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล ส่งผลให้เกษตรกรได้รับสินเชื่อเพื่อปลูกและบำรุงไร่อ้อยจากธนาคารพาณิชย์ลดลง ประกอบกับเกษตรกรหันไปปลูกข้าวนาปรังที่ราคาสูงขึ้นแทนการปลูกอ้อย ส่งผลให้พื้นที่ปลูกอ้อยปี 2541/42 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.7 เหลือ 6.0 ล้านไร่ อย่างไรก็ตาม สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกอ้อยมากกว่าปีก่อน ช่วยให้ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 เป็น 7,665 กิโลกรัมต่อไร่

ทางด้านราคาอ้อยถูกกำหนดโดยสำนักงานอ้อยและน้ำตาล ซึ่งคาดว่าในปี 2541/42 ราคาอ้อยเบื้องต้นจะสูงกว่าตันละ 600 บาท ที่เป็นราคาเบื้องต้นในปีก่อนเล็กน้อย

ยางพาราปี 2541 ผลผลิตยางพาราในครึ่งแรกของปี 2541 จะลดตัวลงจากระดับปกติ เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญในแถบภาคใต้ประสบกับภาวะฝนแล้งในช่วงครึ่งแรกของปี อย่างไรก็ตาม คาดว่าผลผลิตยางในช่วงครึ่งหลังของปีจะกลับสู่ระดับปกติ จากการที่ภาวะฝนแล้งคลี่คลายลง ช่วยให้ผลผลิตยางในปี 2541 จะยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน คือประมาณ 2.2 ล้านตัน

ทางด้านราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.2 เป็นตันละ 24,300 บาท ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับราคาพืชผลอื่นที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30 เนื่องจากราคายางในตลาดโลกลดลงในสัดส่วนใกล้เคียงกับค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่อนตัวของค่าเงินเช่นเดียวกับเกษตรกรกลุ่มอื่น

มันสำปะหลังปี 2541/42 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 เป็น 16.7 ล้านตัน แม้ว่าราคามันสำปะหลังในปี 2541 จะสูงขึ้นจากปีก่อนกว่าเท่าตัว แต่ปัญหาการขาดแคลนท่อนพันธุ์และภาวะฝนแล้งในช่วงครึ่งแรกของปี ส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังไม่เพิ่มขึ้นเท่าที่ควร

ทางด้านราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้ใน 3 ไตรมาสแรกของปี สูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเกือบ 1.5 เท่าตัว เป็นตันละ 1,506 บาท เนื่องจากความต้องการแป้งมันสำปะหลังของผู้ซื้อต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอินโดนีเซียซึ่งประสบกับภาวะแห้งแล้งรุนแรงต้องนำเข้าแป้งมันจากไทยเพิ่มขึ้นมาก

ประมง การผลิตสาขาประมงในปีนี้นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะการทำประมงทะเลที่ปริมาณสัตว์น้ำที่ชาวประมงจับได้ใน 8 เดือนแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 15 โดยเฉพาะการทำประมงในแถบทะเลอันดามัน ทางด้านการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำซึ่งมีแนวโน้มจะขยายตัวมากในช่วงต้นปี กลับประสบปัญหาหลายประการ อาทิ การเกิดโรคกุ้งระบาดในพื้นที่เลี้ยงกุ้งในจังหวัดชายทะเลแถบภาคใต้และภาคตะวันออก และการที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ประกาศห้ามเลี้ยงกุ้งกุลาดำในระบบความเค็มต่ำในพื้นที่จังหวัดที่ไม่ติดชายทะเลหรือไม่มีน้ำเค็มและน้ำกร่อยท่วมถึง ส่งผลให้การผลิตกุ้งกุลาดำในปี 2541 คาดว่าจะทรงตัวในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน

ทางด้านดัชนีราคาสินค้าสัตว์น้ำในช่วง 3 ไตรมาสของปีนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.9 ตามการสูงขึ้นของราคากุ้ง ปลาและปลาหมึก ที่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความต้องการสูง

ปศุสัตว์ ผลผลิตสาขาปศุสัตว์ในช่วง 3 ไตรมาสของปีขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.6 ใกล้เคียงกับปีก่อน เนื่องจากภาวะการส่งออกไก่สดแช่แข็งและผลิตภัณฑ์เนื้อไก่แปรรูปที่แจ่มใส กระตุ้นให้เกิด

การขยายตัวของการผลิตยางไม้เพิ่มขึ้นอย่างน่าสังเกต แม้ว่าการผลิตสุกรจะมีแนวโน้มลดลงตามภาวะตลาดในประเทศที่ซบเซา

ทางด้านดัชนีราคาปศุสัตว์ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.2 เป็นการเพิ่มขึ้นของราคาไก่เนื้อและไข่ไก่ร้อยละ 16.3 และ 19.3 ตามลำดับ ขณะที่สุกรและกระบือราคาลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10.3 และ 5.6 ตามลำดับ

ป่าไม้ การผลิตไม้ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2541 ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) มีแนวโน้มลดลงจากปีก่อนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการทำไม้สักจากสวนป่าของ ออป. ที่ต่ำกว่าเป้าหมายมาก เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำหนดนโยบายให้ ออป. ชะลอการนำไม้ออกจากสวนป่าเพราะภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย ส่วนราคาไม้ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปีทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน

การผลิตนอกภาคการเกษตร

การผลิตภาคอุตสาหกรรม

ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมเกือบทุกหมวดสินค้าในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 หดตัวจากช่วงเดียวกันปีก่อนมาก ตามการหดตัวของอุปสงค์ การขาดแคลนวัตถุดิบในบางสาขา และปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินของผู้ผลิต ยกเว้นสิ่งทอขยายตัวดีขึ้น เนื่องจากผู้ผลิตที่ยกระดับคุณภาพแล้วได้รับประโยชน์จากมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหภาพยุโรปต่อประเทศคู่แข่งของไทย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมที่ปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว ประกอบกับอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิต ปรากฏว่า ขนาดของการหดตัวของภาคอุตสาหกรรมเริ่มบรรเทาลง โดยดัชนีมีแนวโน้มทรงตัวดีขึ้นนับจากช่วงไตรมาส 2 เป็นต้นมา หลังจากที่หดตัวมากในช่วงครึ่งหลังของปีก่อน

ในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2541 การผลิตภาคอุตสาหกรรมโดยรวมลดลงมากถึงร้อยละ 14.8 สาเหตุที่ส่งผลให้การผลิตลดลงเนื่องจาก 1) ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงินติดต่อกันเป็นเวลานาน 2) อุปสงค์ภายในประเทศหดตัวอย่างรุนแรง 3) การแข่งขันในตลาดต่างประเทศรุนแรงขึ้น และตลาดหลักได้รับผลกระทบจากการขยายวงกว้างของวิกฤตการเงิน

หมวดอาหาร การผลิตลดลงร้อยละ 8.7 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบรวมทั้งวัตถุดิบขาดคุณภาพ โดยเฉพาะการผลิตสับปะรดกระป๋องและน้ำตาล เนื่องจากภาวะฝนแล้งในแหล่งเพาะปลูก ประกอบกับฤดูหีบอ้อยสิ้นสุดตั้งแต่ต้นไตรมาสที่ 2 ส่วนการผลิตอาหารทะเลกระป๋องขยายตัวในเกณฑ์ดีจากที่ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบคลี่คลายลง และราคาวัตถุดิบนำเข้าจากญี่ปุ่นและเกาหลีปรับตัวลดลง

หมวดเครื่องดื่ม การผลิตลดลงร้อยละ 1.5 โดยเป็นผลจากการผลิตสุราลดลงถึงร้อยละ 7.3 เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีสต็อกสินค้าอยู่ในระดับสูงจากความต้องการบริโภคในประเทศลดลงมาก เพราะถูกทดแทนจากเบียร์ราคาถูก ส่วนการผลิตเบียร์เริ่มชะลอตัวจากที่ขยายตัวร้อยละ 16.7 ในช่วงเดียวกันปีก่อน เหลือเพียงร้อยละ 6.8 โดยเฉพาะการผลิตเบียร์ราคาสูง เนื่องจากการระมัดระวังในการใช้จ่ายของผู้บริโภค และการปรับลดสต็อกในช่วงไตรมาสที่ 3

หมวดยาสูบ การผลิตลดลงถึงร้อยละ 25.0 เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศถูกทดแทนด้วยบุหรี่นำเข้าที่มีระดับราคาใกล้เคียงกับราคาจำหน่ายภายในประเทศ โดยผู้ผลิตต่างประเทศใช้ประเทศมาเลเซียเป็นแหล่งผลิตและขยายตลาดในไทย

หมวดวัสดุก่อสร้าง การผลิตลดลงร้อยละ 39.4 ตามภาวะการก่อสร้างในประเทศที่ยังซบเซาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการปรับลดการผลิต

ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม*

อัตราเปลี่ยนแปลง : ร้อยละ

หมวดสินค้า	มกราคม-กันยายน		
	2539	2540	2541 ^P
อาหาร	3.3	0.9	-8.7
เครื่องดื่ม	4.3	18.5	-1.5
ยาสูบ	15.0	-2.9	-25.0
วัสดุก่อสร้าง	12.4	3.5	-39.4
ยานยนต์	5.5	-11.7	-65.6
สิ่งทอ	0.5	1.1	3.5
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	26.9	23.2	-3.9
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	11.9	-5.0	-8.9
เฉลี่ย	8.2	3.1	-14.8

หมายเหตุ : * คิดเป็นร้อยละ 59 ของการผลิตภาคอุตสาหกรรม
P = ตัวเลขเบื้องต้น

ลง ตลอดจนหยุดสายการผลิตในบางช่วงเพื่อลดภาระในการสต็อกสินค้า นอกจากนี้ ผู้ประกอบการได้ปรับราคาจำหน่ายหน้าโรงงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30.3 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2541 หลังจากที่เคยปรับเพิ่มมาแล้วสองครั้งเมื่อเดือนมีนาคมและเดือนพฤษภาคม 2541 ประมาณร้อยละ 3.8 และ 5.6 ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อชดเชยภาระหนี้และอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศที่สูงขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยน

หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง การผลิตลดลงร้อยละ 65.6 ตามสภาพตลาดภายในประเทศที่ซบเซาอย่างรุนแรงและต่อเนื่องตั้งแต่ครึ่งหลังของปีก่อน โดยเฉพาะในส่วนของรถยนต์นั่ง ส่งผลให้ผู้ประกอบการที่มีสายการผลิตเฉพาะรถยนต์นั่งอย่างเดียวทยอยปิดโรงงาน นอกจากนี้ ผู้ผลิตรถยนต์พาณิชย์ที่เป็นรถบรรทุกขนาดใหญ่บางรายที่หยุดการผลิตตั้งแต่ปลายปีก่อนยังคงหยุดสายการผลิตอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ตลาดส่งออกจะขยายตัวในเกณฑ์สูงก็ตาม เพราะโครงสร้างการผลิตต้องพึ่งพาดตลาดภายในประเทศเกือบร้อยละ 80 ของผลผลิตรวม

หมวดสิ่งทอ การผลิตขยายตัวร้อยละ 3.5 ตามการส่งออก โดยเฉพาะผ้าผืนถัก เนื่องจากได้รับประโยชน์จากการเรียกเก็บภาษีตามกฎหมายการตอบโต้การทุ่มตลาดของตลาดสหภาพยุโรปต่อประเทศคู่แข่ง และเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากที่ผู้ผลิตได้ปรับปรุงคุณภาพของสินค้าในตลาดระดับกลางและสูงให้ทัดเทียมกับประเทศคู่แข่งชั้นของไทยได้

หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม การผลิตลดลงร้อยละ 3.9 เนื่องจากความต้องการภายในประเทศชะลอตัวค่อนข้างมาก ประกอบกับมีโรงกลั่นน้ำมัน 2 แห่งได้ปิดซ่อมบำรุงประจำปีในช่วงไตรมาสแรกเป็นเวลานานกว่าปกติ

หมวดผลิตภัณฑ์อื่นๆ การผลิตลดลงร้อยละ 8.9 โดยเฉพาะการผลิตแผงวงจรรวม คอมพิวเตอร์ และมอเตอร์ไฟฟ้า เนื่องจากประสบปัญหาการแข่งขันในตลาดส่งออก และตลาดหลักของไทยได้รับผลกระทบจากการลุกลามของวิกฤตการเงิน ส่วนการผลิตกระจกแผ่นลดลงเนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศลดลงมาก ส่งผลให้ผู้ประกอบการบางรายต้องปิดโรงงาน

การผลิต/การบริการสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญ

สาขาเหมืองแร่ ผลผลิตรวมในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 10.7 โดยผลผลิตก๊าซธรรมชาติที่มีสัดส่วนการผลิตสูงในสาขานี้ขยายตัวเพียงร้อยละ 8.2 เทียบกับที่ขยายตัวถึงร้อยละ 21.7 ในปีก่อน เนื่องจากผู้ผลิตกำหนดเป้าหมายการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ในประเทศที่ชะลอตัวลง ส่วนการผลิตแร่ทั่วไปส่วนใหญ่ลดลงค่อนข้างมาก เนื่องจากความต้องการทั้งตลาดต่างประเทศและในประเทศลดลง โดยเฉพาะแร่ยิปซัมและลิกไนต์ ยกเว้นการผลิตสินแร่ดีบุกและสังกะสี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนกว่าเท่าตัว และร้อยละ 45.3 ตามลำดับ เนื่องจากราคาดีบุกในตลาดโลกที่สูงขึ้นจูงใจให้ผู้ผลิตที่เลิก

กิจการไปกลับมาผลิตเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ บริษัทผาแดง อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ประกอบการผลิต โลหะสังกะสีเพียงรายเดียวได้ขยายกำลังการผลิต เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 40 อย่างไรก็ตาม ปริมาณการผลิต แร่ดังกล่าวที่เพิ่มขึ้นยังไม่มากพอที่จะชดเชยกับ ผลผลิตแร่อื่น ๆ ที่ลดลงได้

สาขาการก่อสร้าง ในช่วง 9 เดือนแรก ลดลงทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการก่อสร้างภาค เอกชนพิจารณาจากพื้นที่ก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตใน เขตเทศบาลทั่วประเทศในช่วง 8 เดือนแรกปีนี้ ลดลง ร้อยละ 71.7 สอดคล้องกับปริมาณการจำหน่ายปูน ซีเมนต์และเหล็กเส้น ซึ่งลดลงร้อยละ 44.7 และ 40.5 ตามลำดับ โดยการก่อสร้างในสาขาพาณิชย์กรรม ที่อยู่อาศัย และอุตสาหกรรม ลดลงมาก สะท้อน ภาวะอุปทานส่วนเกินที่ยังมีอยู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ แม้ว่าราคาจะมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงกำลังซื้อ และ อัตราดอกเบี้ยที่ยังสูงอยู่ ส่วนการก่อสร้างภาครัฐยัง ลดลงเช่นกัน ส่วนหนึ่งเนื่องจากการรักษาวินัยทางการ คลังตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

สาขาการค้า ในช่วง 3 ไตรมาสแรกปีนี้ มูลค่าเพิ่มของสาขาการค้าปลีกและการค้าส่งมีแนวโน้ม ลดลงตามการผลิตของสาขาการผลิตอื่นๆ อาทิ ภาค อุตสาหกรรม เหมืองแร่ และปริมาณการนำเข้าสินค้า ประกอบกับการบริโภคสินค้าของผู้บริโภคที่ลดลงหลัง เกิดภาวะวิกฤต ซึ่งเป็นผลจากรายได้ที่ลดลงของผู้บริโภค และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น

สาขาบริการ ภาวะการท่องเที่ยวยังอยู่ใน เกณฑ์ดี โดยในช่วง 8 เดือนแรกปีนี้ มีนักท่องเที่ยว จากต่างประเทศเดินทางเข้าเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกัน ปีก่อนร้อยละ 5.6 ส่งผลให้มีอัตราการเข้าพักโรงแรม ร้อยละ 62.9 ของจำนวนห้องพักรวม เทียบกับร้อยละ 53.5 ในระยะเดียวกันปีก่อน เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากยุโรปและสหรัฐ อเมริกาเดินทางเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบ

กับบริษัทการบินไทยขยายเส้นทางการบินร่วมกับ สายการบินลู่ฟท์อันซาอีก 2 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ ซึ่ง ช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจากยุโรป มากขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาความไม่สงบในประเทศ อินโดนีเซีย ทำให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนเส้นทางท่องเที่ยว จากเกาะบาหลีมายังภูเก็ตและเกาะสมุยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ทั้งภาครัฐและเอกชนได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวกันอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แม้จะมี ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศมาเลเซียจน รัฐบาลดำเนินนโยบายเข้มงวดในการเดินทางออก นอกประเทศและการใช้จ่ายเงินของประชาชน ซึ่งมี ผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียชะลอตัวลง แต่ก็ คาดว่าจะไม่กระทบต่อภาวะการท่องเที่ยวของไทย มากนัก เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นิยมเดินทาง ระยะใกล้ในพื้นที่ภาคใต้ของไทยเป็นส่วนใหญ่ สำหรับสาขาบริการอื่นๆ เช่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร การสาธารณสุข และการบันเทิง ยังคงหดตัวลงอย่าง ต่อเนื่องตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ภาวะการใช้จ่าย

ภาวะการผลิตและรายได้ รวมทั้งปัญหาสภาพคล่อง ทางการเงิน ทำให้ประชาชนมีความระมัดระวังในการ อุปโภคบริโภคและลดการใช้จ่ายลง ขณะที่การใช้จ่าย อุปโภคบริโภคภาครัฐบาลชะลอลงตามการควบคุมรายจ่ายของ รัฐบาลให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ให้ไว้กับ IMF

การใช้จ่ายลงทุนของเอกชนยังคงลดลง เนื่องจาก ปัญหาสภาพคล่อง และกำลังการผลิตส่วนเกินยังมีเหลือ อยู่มาก อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามเร่งรัดการใช้จ่าย ซึ่งจะมีส่วนช่วยกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนผ่าน สภาพคล่องและเม็ดเงินในระบบที่จะเพิ่มขึ้น

การใช้จ่ายในประเทศในช่วง 9 เดือนแรกของ ปี 2541 ลดลงมากจากระยะเดียวกันปีก่อน ทั้งการ อุปโภคและการลงทุน ตามการลดลงของการใช้จ่าย ของภาคเอกชนและภาครัฐ

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาค

เอกชน ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ยังคงลดลงต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากเครื่องชี้การอุปโภคบริโภคที่สำคัญในช่วง 8 เดือนปีนี้ ปรากฏว่าลดลงในอัตราสูงเกือบทุกรายการ อาทิ ปริมาณการจำหน่ายสินค้าคงทน เช่น รถยนต์นั่ง ยอดจำหน่ายของห้างสรรพสินค้า รวมทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ไม่รวมการปรับอัตราภาษี และการใช้จ่ายเงินทางในต่างประเทศของคนไทย ทั้งนี้ การอุปโภคบริโภคที่ลดลงเนื่องจากประชาชนมีกำลังซื้อน้อยและระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น รวมทั้งจำนวนคนว่างงานเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และปัญหาของสถาบันการเงินทำให้การปล่อยสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคหดตัว อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้การบริโภคไม่ลดลงมาก ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของรายได้ในกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากการอ่อนตัวของค่าเงินบาท อาทิ รายได้เกษตรกร รายได้จากการส่งออก และรายได้จากแรงงานในต่างประเทศในรูปเงินบาท ทั้งนี้ ขนาดของการหดตัวของเครื่องชี้ด้านการบริโภคเริ่มบรรเทาลง

การลงทุนภาคเอกชน ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน โดยดัชนีการลงทุนเดือนสิงหาคม 2541 อยู่ที่ 13.8 ซึ่งถึงการลดลงของการลงทุนภาคเอกชนในอัตราร้อยละ 20.8 ต่อปี ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การลงทุนลดลงมาก ได้แก่ (1) อุปสงค์ในประเทศหดตัวลงมาก ขณะที่แนวโน้มการลงทุนมีความเสี่ยงสูงจากความผันผวนทั้งภายในและระหว่างประเทศ (2) ภาคอุตสาหกรรมยังมีกำลังการผลิตส่วนเกินอยู่มากจากที่มีการลงทุนสูงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และการผลิตที่ลดลงในปี (3) ต้นทุนการลงทุนที่เพิ่มขึ้นจากการอ่อนตัวของค่าเงินบาท แม้อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลงบ้างก็ตาม (4) ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ยังมีอุปทานส่วนเกินอยู่มาก (5) ปัญหาคุณภาพสินทรัพย์ของสถาบันการเงินก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนสภาพคล่อง

ทั้งนี้ การลงทุนลดลงมากทั้งการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ และการก่อสร้าง โดยการลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนมาก โดยพิจารณาจากมูลค่าสินค้านำเข้า ณ ราคาคงที่ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2541 ลดลงร้อยละ 37.7 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 8.4 ในระยะเดียวกันปีก่อน ส่วนการลงทุนด้านการก่อสร้างก็ลดลงมากเช่นกัน โดยพื้นที่ก่อสร้างได้รับอนุญาตในเขตเทศบาลทั่วประเทศในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2541 ลดลงร้อยละ 71.7 สอดคล้องกับการลดลงของปริมาณการจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง อาทิ ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น เป็นต้น

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคภาครัฐบาล ใน

ช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ชะลอลงจากระยะเดียวกันปีก่อน โดยรายจ่ายจากงบประมาณในช่วง 8 เดือนแรกปีนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.9 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 ในช่วงเดียวกันปีก่อน เนื่องจากการปรับลดงบประมาณเพื่อเป็นไปตามเป้าหมายที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดในช่วงต้นปี หมวดรายจ่ายที่ลดลง ได้แก่ รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าบริการ และรายจ่ายด้านการทหาร ขณะที่รายจ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินบำเหน็จบำนาญ ยังคงขยายตัวตามการเพิ่มของเงินเดือนข้าราชการ

การลงทุนรัฐบาล (ตามราคาปัจจุบัน) ลดลง โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณและเงินกู้จากต่างประเทศลดลงร้อยละ 18.8 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.2 ในปีก่อน เนื่องจากการรักษาวินัยทางการคลังตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ แม้จะได้รับการผ่อนปรนเงื่อนไขเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงหลัง แต่หน่วยงานของรัฐบาลยังคงต้องใช้เวลาในการปรับตัวเพื่อเร่งการเบิกจ่าย โดยการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐบาลในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ลดลงร้อยละ 33.2 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 46.9 ในปีก่อน อย่างไรก็ตาม การลงทุนที่อาศัยเงินกู้ต่างประเทศในช่วงนี้ขยายตัวสูง

โดยเพิ่มขึ้นถึง 4 เท่าตัว เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 39.9 ของช่วงเดียวกันปีก่อน

การลงทุนของรัฐวิสาหกิจ (ตามราคาปัจจุบัน) ลดลงจากปีก่อน เนื่องจากการปรับลดงบประมาณรายจ่ายภาครัฐให้เป็นไปตามพันธระกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยงบลงทุนรัฐวิสาหกิจตามปีงบประมาณ 2541 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.3 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 35.8 ในปีก่อน และการเบิกใช้เงินกู้จากต่างประเทศของรัฐวิสาหกิจในช่วง 9 เดือนแรกขยายตัวในอัตราชะลอลงเช่นกัน แม้ว่าจะเริ่มเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นอีกใน 2 เดือนแรกของไตรมาส 3 ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจที่มีสัดส่วนการลงทุนสูง อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ฯลฯ

การจ้างงาน

ตำแหน่งงานว่าง จากข้อมูลที่นายจ้างแจ้งต่อกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปรากฏว่า ณ สิ้นเดือนกันยายน 2541 มีตำแหน่งงานว่าง 111,660 ตำแหน่ง ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนร้อยละ 29.5 มีผู้มาสมัครงานใหม่ถึง 211,544 คน และมีการบรรจุงานใหม่ 110,299 คน คิดเป็นร้อยละ 98.8 ของตำแหน่งงานว่าง และร้อยละ 52.1 ของผู้สมัครงานใหม่

การเลิกจ้าง จากข้อมูลที่ลูกจ้างยื่นคำร้องและการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการของกองคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ มีแรงงานถูกเลิกจ้างทั้งสิ้น 42,792 คน เป็นหญิง 24,418 คน ชาย 18,373 คน และเด็ก 1 คน^{1/} เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 49.0 จากผลกระทบของการหดตัวของเศรษฐกิจ และผลจากกฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับ

ใหม่ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2541 ทำให้มีแรงงานถูกเลิกจ้างเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในเดือนสิงหาคมเป็นจำนวน 14,052 คน กิจการที่มีการเลิกจ้างงานสูงสุดในช่วง 9 เดือนที่ผ่านมา คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ รองมาได้แก่ อุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะส่วนใหญ่อยู่ในเขต 5 จังหวัดปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร)

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 มีแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองรวมทั้งสิ้น 137,997 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ประเทศที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานมากที่สุดได้แก่ ไต้หวัน คิดเป็นร้อยละ 57 ของจำนวนแรงงานที่เดินทางไปต่างประเทศทั้งหมด รองมาได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน ญี่ปุ่น และอิสราเอล อย่างไรก็ตาม จำนวนแรงงานไปทำงานยังประเทศไต้หวันและมาเลเซีย ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อนมาก ตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว

ตารางการเลิกจ้างงาน

	จำนวนสถานประกอบการ(แห่ง)	จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง(คน)
ปี 2540	903	44,753
ปี 2541		
ไตรมาสที่ 1	267	14,301
ไตรมาสที่ 2	226	8,626
ไตรมาสที่ 3	363	19,865
กันยายน	77	2,864
รวม (มค.-กย.)	856	42,792

ที่มา : กองคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

1/ ข้อมูลดีระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม 2541 ไม่มีการจัดเก็บ

รายได้ส่งกลับของแรงงานไทย ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2541 รายได้ที่แรงงานไทยในต่างประเทศส่งกลับผ่าน ธต. 3 และ ธต. 40 มีจำนวน 34,377 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.1 เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 ซึ่งเป็นผลจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงเป็นสำคัญ

ปัญหาแรงงานสัมพันธ์ ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ เกิดจากพิพาทแรงงาน 70 ครั้ง ลดลงร้อยละ 54.8 เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 18,166 คน สาเหตุการพิพาทเกิดจากการเรียกร้องด้านสภาพการจ้างงาน สวัสดิการและค่าจ้างแรงงาน ทำให้เกิดการนัดหยุดงาน 1 ครั้ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 580 คน และมีการปิดโรงงาน 2 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 486 คน

ระดับราคา

อัตราเงินเฟ้อในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 เร่งตัวขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อน อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อในช่วงไตรมาสที่ 3 ลดลงตามการอ่อนตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ และการแข็งขึ้นของค่าเงินบาทเป็นสำคัญ

ดัชนีราคาผู้บริโภค ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 9.2 เทียบกับร้อยละ 5.0 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2540 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 10.8 และหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารร้อยละ 8.2 ทั้งนี้ สินค้าที่มีราคาเพิ่มขึ้นมากโดยเฉลี่ยได้แก่ ข้าว แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้ง ตามความต้องการข้าวคุณภาพดีในต่างประเทศ ไข่และผลิตภัณฑ์นม ตามราคาอาหารสัตว์และต้นทุนวัตถุดิบนำเข้าที่สูงขึ้น และยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ตามการปรับภาษีสรรพสามิต

ในช่วงครึ่งแรกของปีอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้น โดยดัชนีราคาผู้บริโภคเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 และ 10.3 ในไตรมาส 1 และ 2 ตามลำดับ ปัจจัยสำคัญได้แก่ การปรับเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2540 และภาษีน้ำมันในช่วงต้นปี 2541 ประกอบกับการอ่อนตัวของค่าเงินบาทในระยะก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาส 3 อัตราเงินเฟ้อได้ลดลงอย่างรวดเร็วเหลือร้อยละ 8.2 เนื่องจากค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งตัวขึ้นและมีเสถียรภาพมากขึ้น ในขณะที่ราคาสินค้านำเข้าทั้งน้ำมันและที่ไม่ใช่น้ำมันในรูปดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนมาก นอกจากนี้ยังเป็นผลจากการอ่อนตัวของอุปสงค์ภายในประเทศภายใต้ภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน

ส่วนดัชนีราคาขายส่ง ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 17.5 เทียบกับร้อยละ 2.1 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2540 โดยราคาสินค้าหมวดเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.6 ตามการเพิ่มขึ้นของราคาข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง เป็นสำคัญ ขณะที่ราคาสินค้าหมวดอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.4 โดยมีแนวโน้มเช่นเดียวกับดัชนีราคาผู้บริโภค กล่าวคือ ดัชนีราคาขายส่งเร่งตัวขึ้นในไตรมาส 1 และ 2 ของปี ในอัตรา ร้อยละ 19.0 และ 19.4 จากระยะเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ แต่ชะลอลงเหลือร้อยละ 14.2 ในไตรมาส 3

การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลต่อเนื่องในช่วง 8 เดือนแรกของปี เนื่องจากการนำเข้าลดลงตามอุปสงค์ภายในประเทศที่ลดลงมากเป็นสำคัญ ขณะที่การส่งออกในช่วง 8 เดือนลดลง เพราะอุปสงค์ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกชะลอตัวลง การสูญเสียฐานการแข่งขันให้แก่ประเทศที่มีค่าเงินลดลงมากกว่าไทย และการส่งออกบางส่วนขาดสภาพคล่อง แต่เนื่องจากการนำเข้าลดลงมากกว่าการส่งออก ดุลการค้าจึงเกินดุลดังกล่าวข้างต้น

มูลค่าการส่งออก ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.0 โดยเป็นผลจากราคาสินค้าส่งออกที่ลดลงร้อยละ 15 ปัญหาสภาพคล่องของผู้ส่งออก ประกอบกับอุปสงค์ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (รวมญี่ปุ่น) ชะลอตัวมาก โดยการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 5.4 สินค้าหลักที่ลดลงมากได้แก่ สินค้าในกลุ่มที่ใช้แรงงานสูง โดยเฉพาะเครื่องกีฬา รองเท้า อัญมณี และสินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศโดยเฉพาะน้ำตาล เนื่องจากปริมาณผลผลิตลดลงตามผลผลิตอ้อย ขณะที่สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงลดลงเล็กน้อย ตามการลดลงของการส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้า แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เป็นสำคัญ ส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 14.2 เนื่องจากยางและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังลดลงเป็นสำคัญ แม้ว่าการส่งออกข้าวและเบ็ดเตล็ดแห้งยังส่งออกเพิ่มขึ้นตามปริมาณที่เพิ่มขึ้น สำหรับการส่งออกสินค้าประมงลดลงตามการส่งออกกุ้งสดและปลาสดแช่แข็ง ขณะที่การส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งยังขยายตัวในเกณฑ์ดี

มูลค่าการนำเข้า ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 38.1 โดยลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กลางปี 2539 และลดลงมากตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปี 2540 ทั้งนี้ เนื่องจากการลดลงของอุปสงค์ภายในประเทศ ประกอบกับ

ราคานำเข้าลดลงตามราคาสินค้าในตลาดโลก โดยมูลค่าการนำเข้าลดลงทุกหมวดสินค้า ที่ลดลงอย่างน่าสังเกตได้แก่ สินค้าประเภทยานยนต์ และน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ส่วนการนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบและสินค้าทุนลดลงร้อยละ 33.9

ดุลการค้า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2541 เกิดดุล 7.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เทียบกับขาดดุล 7.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในระยะเดียวกันปีก่อน ประกอบกับ**ดุลบริการบริจาด**เกิดดุลเพิ่มขึ้นเป็น 1.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. เนื่องจากรายจ่ายเดินทางและท่องเที่ยวของคนไทยลดลงมาก อีกทั้งผลประโยชน์จากการลงทุนด้านจ่ายภาคเอกชนลดลงด้วย ทำให้**ดุลบัญชีเดินสะพัด**เกิดดุลเพิ่มขึ้นเป็น 9.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ส่วน**เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ**ขาดดุล 8.0 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. โดยเงินทุนภาคเอกชนขาดดุลทั้งภาคธนาคารและไม่ใช่ธนาคาร โดยเฉพาะการชำระคืนเงินกู้ของภาคธนาคารที่ยังอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารมีจำนวนสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อน ส่วน**เงินทุนธนาคารแห่งประเทศไทย**ขาดดุล 0.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จากภาระชำระคืนธุรกรรมเงินตราต่างประเทศในตลาดต่างประเทศ แม้ว่าเงินกู้ยืมภายใต้ความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศจำนวน 2.8 พันล้านดอลลาร์

%Δ	2540	2541		ม.ค.-ส.ค.	
		Q1	Q2	2540	2541
จากระยะเดียวกันปีก่อน (US\$)					
สินค้าออก	3.8	-2.9	-5.3	1.7	-5.0
สินค้าเข้า	-13.4	-39.8	-38.2	-8.5	-38.1
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้าน US\$)	-3.1	4.2	2.8	-6.0	9.3
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ (พันล้าน US\$)	-9.1	-2.6	-3.6	-8.2	-8.0
เอกชน	-8.1	-4.3	-2.2	-4.8	-8.8
ทางการ	1.6	0.7	0.1	0.6	1.3
รปท.	-2.6	1.0	-1.5	-4.0	-0.5
ดุลการชำระเงิน (พันล้าน US\$)	-10.6	0.7	-0.8	-12.2	0

สรอ. ก็ตาม สำหรับเงินทุนทางการเกินดุล 1.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยมีการนำเข้าเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) และเงินกู้เพื่อเสริมสภาพคล่องของภาคการส่งออกจากรถนาการเพื่อการส่งออกและนำเข้าของญี่ปุ่น (JEXIM) รวมกันประมาณ 1.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ดุลการชำระเงิน เกินดุลเพียง 8 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในช่วง 8 เดือนแรกของปี ส่งผลให้เงินสำรองทางการ ณ สิ้นเดือนสิงหาคมเป็น 26.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า 7.2 เดือนของมูลค่าการนำเข้า

ณ สิ้นเดือนกันยายน 2541 เงินสำรองทางการมีมูลค่า 27.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีภาระสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิทั้งสิ้น 9.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในจำนวนนี้ประมาณ 0.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นสัญญาที่ทำกับสถาบันการเงินในต่างประเทศ (Off-shore) และอีก 9.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นสัญญาที่ทำกับธนาคารในประเทศ (On-shore)

หนี้ต่างประเทศ

ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2541 หนี้ต่างประเทศมียอดคงค้างทั้งสิ้น 86.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากสิ้นปีก่อน 7.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการชำระคืนหนี้ของภาคเอกชนโดยเฉพาะกิจการวิเทศธนกิจ ในขณะที่หนี้ของภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินระยะยาวภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยหนี้ต่างประเทศภาครัฐบาลมียอดคงค้างทั้งสิ้น 27.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทยจากการเบิกเงินกู้จากกองทุนการเงินฯ และ bilateral creditors ส่วนหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนมียอดคงค้างทั้งสิ้น 58.5 พันล้านดอลลาร์

ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศของไทย

(พันล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2540	ส.ค. 41 ^P
1. ภาครัฐบาล	24.3	27.9
1.1 รัฐบาลกลางและรัฐวิสาหกิจ	17.2	18.1
- (ส่วนที่เป็นเงิน SAL)	(0.7)	(1.4)
1.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย	7.1	9.8
- เงินกู้จาก IMF	2.4	2.8
- bilateral	4.7	7.0
2. ภาคเอกชน	69.1	58.5
ระยะยาว	34.3	29.5
ระยะสั้น	34.8	29.0
2.1 ภาคธนาคาร	39.6	32.0
2.2 ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	29.5	26.5
หนี้ต่างประเทศทั้งสิ้น	93.4	86.4
<i>P = ตัวเลขเบื้องต้น</i>		

สรอ. ลดลง 10.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปี 2540 โดยเป็นผลจากการลดการก่อหนี้ของภาคธนาคารและมีการชำระคืนเงินกู้ในส่วนที่ครบกำหนดชำระจำนวนมาก ทั้งนี้ หนี้เงินกู้ต่างประเทศของภาคธนาคารลดลงถึง 7.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในจำนวนนี้เป็น การลดลงของหนี้กิจการวิเทศธนกิจจำนวน 6.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนหนี้ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารลดลงจำนวน 3.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ฐานะการคลังรัฐบาล

ในปีงบประมาณ 2541 (ตุลาคม 2540-กันยายน 2541)

นโยบายการคลังยังคงมีความระมัดระวังเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงกับ IMF โดยเฉพาะในช่วง 9 เดือนแรกของปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ 2541 รัฐบาลพยายามเร่งรัดให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัว

รายได้ภาษีส่วนใหญ่ในปีงบประมาณ 2541 ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ได้จากภาษีดอกเบียเงินฝากที่สูงขึ้น และภาษีมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นเป็นผลจากการเพิ่มอัตรากาภาษีจากร้อยละ 7 เป็น 10 ในกลางเดือนสิงหาคมปีก่อน

การดำเนินนโยบายการคลังในปีงบประมาณ 2541 แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ในระยะแรกเพื่อรักษาเสถียรภาพและสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจรัฐบาลได้ใช้มาตรการตัดทอนการใช้จ่ายและเพิ่มภาษีต่าง ๆ เพื่อดูแลให้ฐานะการคลังเกินดุล 69.8 พันล้านบาท ตามข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2540) แต่เมื่อปรากฏชัดเจนว่าเกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและรวดเร็ว รัฐบาลได้เพิ่มวงเงินงบประมาณและอนุมัติรายจ่ายจากเงินคงคลัง (ดูรายละเอียดจากส่วนรายจ่าย) และใช้มาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ตามลำดับ โดยในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 3-5 ได้ปรับเงื่อนไขการขาดดุลเงินสดเพิ่มขึ้นเป็น 50.4 พันล้านบาท และ 117 พันล้านบาท ตามลำดับ

ฐานะการคลังปีงบประมาณ 2541 (พันล้านบาท)

	ต.ค. 40- มิ.ย. 41	ต.ค. 40- ก.ย. 41
รายได้	569.8	727.4
(%Δ จากระยะเดียวกันปีก่อน)	(-9.0)	(-13.8)
รายจ่าย	587.7	835.3
(%Δ จากระยะเดียวกันปีก่อน)	(-9.2)	(-6.0)
ปีงบประมาณปัจจุบัน	433.1	666.4
ปีงบประมาณก่อน ๆ	146.6	160.9
เงินคงคลัง	8.0	8.0
ดุลเงินในงบประมาณ	-17.9	-107.9
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-2.0	-7.1
ดุลเงินสด	-19.9	-115.0

ณ สิ้นปีงบประมาณ 2541 ฐานะการคลังรัฐบาลขาดดุล 115.0 พันล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินในงบประมาณ และนอกงบประมาณ จำนวน 107.9 และ 7.1 พันล้านบาท ตามลำดับ การที่รัฐบาลขาดดุลสูงประกอบด้วยไม่มีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล เนื่องจากรัฐบาลจัดทำงบประมาณประจำปี 2541 แบบสมดุล เป็นผลให้ต้องใช้เงินคงคลังเพื่อชดเชยการขาดดุลทั้งหมด รวมทั้งการชำระคืนต้นเงินกู้ ดังนั้น เงินคงคลังจึงลดลงจากสิ้นปีงบประมาณก่อน 132.4 พันล้านบาท เหลือเพียง 139.0 พันล้านบาท ณ สิ้นปีงบประมาณ 2541

รายได้

ในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ 2541 การจัดเก็บรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนส่วนใหญ่เนื่องจากการลดลงของภาษีเงินได้นิติบุคคลจากมาตรการของรัฐบาลให้ชะลอการนำส่งภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิงวดครึ่งปี 2541 ในขณะที่รายได้ภาษีอื่น ๆ ยังคงจัดเก็บลดลงใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนตามภาวะเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างไรก็ตาม รายได้อื่น ๆ โดยเฉพาะรายได้ นำส่งของรัฐวิสาหกิจขยายตัว เนื่องจากทางการเรียกให้รัฐวิสาหกิจนำส่งในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ 6.2 พันล้านบาท จากส่วนที่รัฐบาลได้เคยมีนโยบายเมื่อเดือนมิถุนายนให้รัฐวิสาหกิจเลื่อนการนำส่งในปีงบประมาณ 2541 จำนวน 27.8 พันล้านบาท ไปนำส่งในปีงบประมาณ 2542 แทน

ทั้งปีงบประมาณจัดเก็บรายได้ทั้งสิ้น 727.4 พันล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณก่อนร้อยละ 13.8 เนื่องจากการจัดเก็บรายได้ประเภทต่าง ๆ ลดลง ดังนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 43.1 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ประกอบกับการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540

และสถาบันการเงินตั้งสำรองหนี้สูญเพิ่มขึ้นตามหลักเกณฑ์ใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทย มีผลต่อกำไรสุทธิของธุรกิจในปี 2540 ซึ่งต้องนำส่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงพฤษภาคม 2541 นอกจากนี้การอนุมัติให้นิติบุคคลเลื่อนการนำส่งภาษีเงินได้งวดครั้งแรกของปี 2541 ไปนำส่งในปี 2542 ทำให้ภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งต้องนำส่งในช่วงสิงหาคม-กันยายนลดลงมาก

อากรนำเข้า จัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 36.4 ตามการลดลงของการนำเข้าและการปรับพฤติกรรมของผู้บริโภคลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย อีกทั้งผลของการปรับโครงสร้างภาษีศุลกากรในระยะที่ผ่านมาทำให้สินค้านำเข้าส่วนใหญ่ซึ่งเป็นวัตถุดิบและสินค้าทุนเสียภาษีในอัตราต่ำ และการส่งเสริมการลงทุนส่งผลให้สัดส่วนของสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสูงขึ้น

ภาษีสรรพสามิต จัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 14.2 ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ในขณะที่รายได้

ที่ไม่ใช่ภาษีอากรจัดเก็บได้ลดลงร้อยละ 8.8 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการงดนำส่งรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับภาษีที่จัดเก็บได้สูงขึ้นได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 เนื่องจากภาษีที่จัดเก็บจากดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.0 จากการปรับอัตราภาษีจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 เมื่อ 16 สิงหาคม 2540 อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในไตรมาสสุดท้าย ซึ่งไม่มีผลของการเพิ่มอัตราภาษีแล้วนั้น จัดเก็บลดลงร้อยละ 22.6 ส่วนหนึ่งเนื่องจากการเร่งรัดคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม และอีกส่วนหนึ่งตามการบริโภคซึ่งชะลอตัวลง

รายจ่าย

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541 เป็นงบประมาณแบบสมดุลและมีวงเงินงบประมาณรายจ่าย 923 พันล้านบาท แต่เพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพและสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจในขณะที่การจัดเก็บรายได้ใหม่ลดลงมาก รัฐบาลจึงใช้อำนาจฝ่ายบริหารตัดลดวงเงินงบประมาณรายจ่ายเหลือ 800 พันล้านบาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2540 อย่างไรก็ดี เพื่อผ่อนปรนนโยบายการคลังในระหว่างปีงบประมาณจากเกินดุลเป็นขาดดุล และเพิ่มการขาดดุล โดยลำดับ เพื่อช่วยชดเชยสภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 ให้จัดสรรคินวงเงินงบประมาณปี 2541 ที่ถูกตัดไปก่อนหน้านี้ให้ส่วนราชการจำนวน 30 พันล้านบาท ทำให้วงเงินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้นเป็น 830 พันล้านบาท นอกจากนี้ อนุมัติรายจ่ายตามพระราชบัญญัติเงินคงคลังอีก 13 พันล้านบาท และมีมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

การจัดเก็บรายได้ * (พันล้านบาท)

	ก.ค. 41- ก.ย. 41	ทั้งปี งบประมาณ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	30.0 (17.2)	118.9 (6.6)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	14.8 (-72.5)	90.8 (-43.1)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	32.1 (-22.6)	162.7 (17.0)
ภาษีสรรพสามิต	38.0 (-15.1)	152.4 (-14.2)
อากรนำเข้า	14.6 (-39.5)	65.7 (-36.4)
รายได้มิใช่ภาษี	16.6 (30.0)	78.0 (-8.8)
รายได้รวม	157.6 (-27.8)	727.4 (-13.8)

* เกณฑ์เงินสด

ทั้งปีงบประมาณ สำนักงบประมาณได้อนุมัติเงินประจำงวดทั้งสิ้นร้อยละ 99.2 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย 830 พันล้านบาท หรือคิดเป็นจำนวน 823.6 พันล้านบาท ประกอบด้วย งบลงทุน 272.3 พันล้านบาท และงบประจำ 551.3 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 98.6 และ 99.5 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน และประจำ ตามลำดับ โดยได้ชะลอการอนุมัติเงินประจำงวดในช่วงครึ่งแรก ของปีงบประมาณ ซึ่งแตกต่างไปจากปีก่อน ๆ ที่อนุมัติเกือบทั้งหมดตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

การเบิกจ่ายจริงตลอดปีงบประมาณมีทั้งสิ้น 835.3 พันล้านบาท เป็นรายจ่ายจากงบประมาณปีปัจจุบัน 666.4 พันล้านบาท โดยมีอัตราเบิกจ่ายเป็นร้อยละ 82.3 สูงที่สุดในรอบ 9 ปี (ปีงบประมาณ 2532 อัตราเบิกจ่ายร้อยละ 82.9) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนกันยายนอัตราเบิกจ่ายจากงบประมาณปีปัจจุบันสูงถึงร้อยละ 12.1 ถือว่าเป็นอัตราที่สูงที่สุดเท่าที่ผ่านมาในรอบ 11 ปี นอกจากนี้ การใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2541 ได้มีการใช้เงินคงคลังอีก 8.0 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นการชำระหนี้ในส่วนของสมทบของรัฐบาลแก่กองทุนประกันสังคม 4.8 พันล้านบาท และชดเชยการขาดทุนขององค์การขนส่งมวลชน

กรุงเทพ 3.2 พันล้านบาท (โดยจ่ายให้ ขสมก. 1.7 พันล้านบาท เป็นการชำระหนี้ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษารถโดยสาร และจ่ายให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย 1.5 พันล้านบาท เพื่อชดเชยค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ ขสมก. ค้างชำระ)

อนึ่ง รายจ่ายจากงบประมาณปีปัจจุบันได้รวมเงินช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างเป็นค่ารักษาพยาบาลจำนวนประมาณเกือบ 5.0 พันล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จ่ายตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง เนื่องจากตั้งงบประมาณไว้ไม่พอจ่าย

สำหรับรายจ่ายจากงบประมาณปีก่อน ๆ มีจำนวน 160.9 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.9 เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงานก่อสร้างและผู้ประกอบการอาชีพอื่น โดยให้ขยายระยะเวลาสัญญาออกไปอีกไม่เกิน 180 วัน มีผลให้สัญญาที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณปี 2539 ซึ่งมีระยะเวลาการกันเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปี และการขยายเวลาเบิกจ่ายเงินรวม 2 ปีงบประมาณ จะสิ้นสุดในวันสิ้นปีงบประมาณ 2541 ได้ขยายเวลาการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2542 ได้

รายจ่ายรัฐบาลในช่วง 11 เดือนของปีงบประมาณ จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ			
(พันล้านบาท)	2539	2540	2541
รายจ่ายประจำ	424.2	474.3	476.0
($\Delta\%$)	(11.0)	(11.8)	(0.4)
เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง	219.6	233.3	254.6
ซื้อสินค้าและบริการ	144.3	161.5	135.9
รายจ่ายลงทุน	234.9	327.2	255.0
($\Delta\%$)	(23.4)	(39.3)	(-22.1)
เช่น การสะสมทุนของ			
รัฐบาล	192.5	289.6	226.4
รวมรายจ่าย	659.1	801.5	731.0

รายจ่ายรัฐบาลในช่วง 11 เดือนของปีงบประมาณ จำแนกตามลักษณะงาน			
(พันล้านบาท)	2539	2540	2541
การบริหารทั่วไป	163.7	182.1	161.2
($\Delta\%$)	(12.1)	(11.2)	(-11.5)
การบริการชุมชนและสังคม	261.9	331.6	325.7
($\Delta\%$)	(14.1)	(26.6)	(-1.8)
เช่น การศึกษา	143.5	183.2	188.9
การเศรษฐกิจ	191.5	233.3	192.3
($\Delta\%$)	(21.4)	(21.8)	(-17.6)
เช่น การขนส่งและสื่อสาร	89.4	122.1	112.2
อื่น ๆ	42.0	54.5	51.8
($\Delta\%$)	(7.2)	(29.8)	(-5.1)
รวมรายจ่าย	659.1	801.5	731.0

สำหรับรายละเอียดการใช้จ่ายในช่วง 11 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจประกอบด้วย รายจ่ายประจำร้อยละ 65.1 หรือ 476.0 พันล้านบาท โดยรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้างมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 53.5 ของรายจ่ายประเภทนี้ ส่วนรายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนร้อยละ 34.9 ของรายจ่ายรวม หรือ 255.0 พันล้านบาท

รายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานที่มีการเบิกมากที่สุดได้แก่ ด้านการศึกษา การขนส่งและสื่อสาร การป้องกันประเทศมีจำนวน 188.9 112.2 และ 79.6 พันล้านบาท ตามลำดับ และคิดเป็นร้อยละ 25.8 15.3 และ 10.9 ของรายจ่ายรวม ตามลำดับ

การรับ-จ่ายเงินกู้

เนื่องจากรัฐบาลได้จัดทำงบประมาณประจำปี 2541 เป็นแบบสมดุล จึงไม่มีการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล แต่จากการที่รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 ที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในประเทศเพื่อชดเชยความเสียหายและปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู ในวงเงิน 500 พันล้านบาท ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2541 นี้ รัฐบาลได้ออกพันธบัตรตามพระราชกำหนดดังกล่าวรวม 3 ครั้ง วงเงิน 200 พันล้านบาท ขายให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับการชำระคืนต้นเงินกู้มีทั้งสิ้น 12.7 พันล้านบาท เป็นการไถ่ถอนพันธบัตร 3.4 พันล้านบาท ตั๋วสัญญาใช้เงิน 5.0 พันล้านบาท และชำระคืนต้นเงินกู้ต่างประเทศ 4.3 พันล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลได้ซื้อเงินตราต่างประเทศจำนวน 8.0 พันล้านบาท โดยนำฝากไว้ที่ธนาคารกรุงไทยเพื่อเตรียมชำระหนี้เงินกู้ในปีงบประมาณ 2542 และ 2543

ภาวะการเงิน

สภาพคล่องของระบบการเงินในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ตั้งตัวในไตรมาสแรก แต่ปรับตัวดีขึ้นมากในช่วงไตรมาสที่ 2-3 ของปีนี้ เนื่องจากปัญหาเงินทุนไหลออกเริ่มปรับตัวดีขึ้น ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินมากขึ้น และนโยบายการเงินและการคลังผ่อนคลายมากขึ้น เนื่องจากค่าเงินบาทมีเสถียรภาพ และอัตราเงินเฟ้อต่ำกว่าที่คาดไว้เดิมมาก

อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินปรับตัวลดลงอย่างชัดเจนนับจากปลายไตรมาสที่หนึ่ง ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์เริ่มลดลงในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ส่งผลให้เริ่มมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลงตาม โดยเฉพาะภายหลังจากที่มีการประกาศมาตรการ 14 สิงหาคม

สินเชื่อยังคงชะลอตัวมากกว่าเงินฝาก เนื่องจากความระมัดระวังในการปล่อยกู้ของสถาบันการเงินและความต้องการกู้ยืมที่ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจส่อคล้อยกับปริมาณเงินที่ชะลอตัวลง

สภาพคล่องระบบการเงิน ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ค่อนข้างตั้งตัวในไตรมาสแรก แต่ปรับตัวดีขึ้นมากตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา โดยในช่วงไตรมาสแรกยังคงมีปัญหาเงินทุนไหลออก ทั้งในภาคธนาคารและภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคาร ปัญหาประชาชนขาดความเชื่อมั่นในสถาบันการเงิน ทำให้มีการถอนเงินออกไปมาก และนโยบายการเงินยังไม่ผ่อนคลาย เนื่องจากยังมีแรงกดดันต่อค่าเงินบาทและอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม สภาพคล่องได้ปรับตัวดีขึ้นมากตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เนื่องจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ

1) ปัญหาเงินทุนไหลออกในภาคเอกชนที่มิใช่ธนาคารปรับตัวดีขึ้นมาก โดยในไตรมาสที่ 2 มีเงินทุนภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารไหลกลับเข้ามาสุทธิประมาณ 1.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับปริมาณไหลออกสุทธิ 3.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ใน

ช่วงไตรมาสแรก และในเดือนกรกฎาคม ยังมีเงินทุนดังกล่าวไหลเข้ามาสุทธิอีกประมาณ 1.0 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในขณะที่ยังคงมีการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดมาตลอดตั้งแต่เดือนกันยายนของปีก่อน ส่งผลให้สภาพคล่องในประเทศปรับตัวดีขึ้น และค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพและแข็งตัวขึ้น จากระดับอ่อนที่สุด 56.1 บาท/ดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 มกราคม มาทรงตัวที่ระดับ 41-42 บาท/ดอลลาร์ สรอ. ในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนมิถุนายน และแข็งขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 39.1-39.3 บาท/ดอลลาร์ สรอ. ในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนกันยายน

2) ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินมากขึ้น หลังจากที่ทางการได้เข้าแทรกแซงกิจการของสถาบันการเงินที่อ่อนแออย่างจริงจัง และมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนขึ้น กอปรกับประชาชนมีความเข้าใจและเชื่อมั่นในกลไกประกันเงินฝากของทางการมากขึ้น ส่งผลให้มีการกระจายเงินฝากไปยังกลุ่มธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน

ทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงมากขึ้นเทียบกับในช่วงต้นปี โดยเฉพาะหลังจากที่ทางการได้ประกาศมาตรการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ชัดเจนออกมาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม และเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลให้ปัญหาข่าวลือเกี่ยวกับความมั่นคงของสถาบันการเงินลดน้อยลง

3) นโยบายการเงินและการคลังผ่อนคลายมากขึ้นตั้งแต่ปลายไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา เนื่องจากแรงกดดันด้านค่าเงินบาทลดลงไปมาก และอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มต่ำกว่าที่คาดไว้มาก

ทั้งนี้ เมื่อสิ้นเดือนกันยายน สถาบันการเงินทุกกลุ่มยังมีฐานะเป็นผู้ลงทุนสุทธิในตลาดซื้อคืนพันธบัตร ถึงแม้ว่าผลตอบแทนการลงทุนในตลาดซื้อคืนพันธบัตรจะลดลงมากแล้วก็ตาม สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันการเงินยังมีสภาพคล่องส่วนเกินอยู่มาก

อัตราดอกเบี้ยตลาดเงิน ปรับตัวลดลงเกือบตลอด 9 เดือนแรกของปี โดยเฉพาะตั้งแต่ปลาย

ฐานะการลงทุนสุทธิของสถาบันการเงินในตลาดซื้อคืนพันธบัตร

(พันล้านบาท)

	2540		2541		
	กันยายน	ธันวาคม	มีนาคม	มิถุนายน	กันยายน
1. ระบบธนาคารพาณิชย์					
สาขาธนาคารต่างประเทศ	82.7	102.7	117.3	88.9	67.2
ธนาคารไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง	148.9	137.7	131.3	188.1	280.1
ธนาคารไทยขนาดกลางและเล็ก 10 แห่ง	-6.3	-2.0	63.5	34.2	57.3
2. บริษัทเงินทุนที่เปิดดำเนินการ 35 แห่ง	4.8	15.0	41.6	16.6 ^{1/}	13.9
3. บริษัทเงินทุน 56 แห่งที่ปิดดำเนินการถาวร	-3.8	-0.1	35.1	68.3	23.3
4. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ^{2/}	46.8	48.8	73.8	88.8	97.0
รวม	273.1	302.1	462.6	484.9	538.8

1/ บริษัทเงินทุน รัตนทุน จำกัด (มหาชน) เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อเมษายน 2541 จึงเพิ่มจำนวนบริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เป็น 36 แห่ง

2/ ประกอบด้วย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ไตรมาสแรกเป็นต้นมา ตามภาวะสภาพคล่องที่ปรับตัวดีขึ้น โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรประเภทอายุ 1 วัน ปรับตัวลดลงจากร้อยละ 24.0 ต่อปีเมื่อสิ้นปีก่อน เป็นร้อยละ 19.8 ร้อยละ 16.9 และร้อยละ 6.1 ต่อปี เมื่อสิ้นไตรมาสแรก ไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 ของปี 2541 ตามลำดับ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารสูงสุดลดลงจากร้อยละ 29.75 ต่อปี เมื่อสิ้นปีก่อน มาอยู่ที่ระดับร้อยละ 23.25 ร้อยละ 18.0 และร้อยละ 8.0 ต่อปี เมื่อสิ้นไตรมาสแรก ไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 ของปี 2541 ตามลำดับ

สภาพคล่องที่ค่อนข้างตึงตัวในไตรมาสแรก ของปี 2541 ส่งผลให้กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็กทยอยปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมขึ้นหลายครั้งในช่วง 4 เดือนแรกของปี ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก อย่างไรก็ตาม หลังจาก ที่สภาพคล่องเริ่มปรับตัวดีขึ้นมากในไตรมาสที่ 2 ภาวะการแข่งขันระดมเงินฝากเริ่มลดลง ส่งผลให้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบค่อนข้างทรงตัวในช่วงเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน โดยบางธนาคารอาจมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และ/หรืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมขึ้นหรือลงบ้างเล็กน้อย ขึ้นอยู่กับภาวะสภาพคล่องที่แตกต่างกันของแต่ละธนาคาร อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา อัตราดอกเบี้ยตลาดเงินที่ลดลงมาก ประกอบกับ ปัญหาขาดความเชื่อมั่นในระบบการเงินคลี่คลายลง ผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงมาอย่างเห็นได้ชัด และธนาคารขนาดใหญ่เริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลงด้วย โดยเฉพาะหลังจากที่มีการประกาศมาตรการแก้ไข

อัตราดอกเบี้ยตลาดเงิน และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละต่อปี)

ณ สิ้นระยะเวลา	2540		2541			
	ธันวาคม	มีนาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
อัตราดอกเบี้ยตลาดเงิน						
• อัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตร (R/P) อายุ 1 วัน	16.0-24.0	19.5-19.75	16.5-16.88	8.5-11.38	9.0-9.75	5.5-6.13
• อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร	16.0-29.75	15.0-23.25	16.75-18.0	3.0-16.0	8.25-12.0	4.0-8.0
อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 3 เดือน						
• ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง	10.0-11.5	10.0-12.25	10.0-12.0	10.0-13.75	10.0-12.75	7.25-9.0
• ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและเล็ก 10 แห่ง	10.0-15.75	10.0-16.5	10.0-16.5	10.0-15.75	10.0-14.5	7.5-10.0
อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR						
• ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง	15.25	15.25-15.5	15.25-16.0	15.25-16.0	14.75-15.5	14.5-15.0
• ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและเล็ก 10 แห่ง	16.0-17.5	16.0-18.0	16.5-18.0	16.5-18.0	16.5-18.0	15.25-17.5

ปัญหาสถาบันการเงินเมื่อ 14 สิงหาคม ธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบเริ่มทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลงมากขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เมื่อสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2541 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 3 เดือน ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็ก 10 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 7.25-9.0 และ 7.5-10.0 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งลดลงมากจากสิ้นไตรมาสที่ 2 และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ 5 แห่ง และกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลางและขนาดเล็ก 10 แห่ง อยู่ที่ระดับร้อยละ 14.5-15.0 และ 15.25-17.5 ต่อปี ตามลำดับ ซึ่งลดลงมากจากสิ้นไตรมาสที่สอง

เงินฝากธนาคารพาณิชย์ ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ชะลอตัวลงจากปีก่อน แต่ยังคงขยายตัวได้ในอัตราที่สูง โดยเมื่อสิ้นเดือนกันยายนมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 12.5 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ลดลงจากร้อยละ 16.0 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบการเงินมากขึ้น ทำให้กระแสการเคลื่อนย้ายเงินลงทุน

จากบริษัทเงินทุนมาฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ลดลงมาก ทั้งนี้ ประชาชนได้กระจายเงินฝากกลับไปยังกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก และกลุ่มบริษัทเงินทุนมากขึ้น เนื่องจากมีความเชื่อมั่นต่อวิธีการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินและกลไกประกันเงินฝากของทางการ นอกจากนี้ ในภาวะที่เศรษฐกิจถดถอยลงมากในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนและธุรกิจมีความต้องการถือเงินฝากน้อยลง โดยใช้เงินฝากเพื่อชำระหนี้สถาบันการเงินมากขึ้น

สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ โดยเฉลี่ยในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ยังคงชะลอตัวลง โดยเมื่อสิ้นเดือนกันยายน มียอดคงค้างลดลงร้อยละ 0.8 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ชะลอลงจากที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา (ไม่รวมผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อวิเทศธุรกิจ) ทั้งนี้ เป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงมากกว่าที่คาดไว้ ทำให้ความต้องการสินเชื่อลดลง และจากการที่ธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังและเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น เนื่องจากเกรงว่าจะทำให้เกิดปัญหาหนี้เสียเพิ่มขึ้น

อัตราเพิ่มของตัวเลขทางการเงินที่สำคัญ เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน (ร้อยละต่อปี)

	2540	2541				
	ธันวาคม	มีนาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	16.0	14.2	9.8	9.8	11.5	12.5
สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ *	8.2	6.0	4.5	2.2	7.0	-0.8
• สินเชื่อ BIBF *	-4.7	-15.4	-21.6	-23.7	-25.4	-25.3
• สินเชื่อที่ไม่ใช่ BIBF	10.7	10.3	9.6	8.4	7.7	5.6
ฐานเงิน	4.7	-3.1	-16.9	-4.4	1.5	1.4
ปริมาณเงิน M1	1.2	-4.9	-3.7	1.4	-9.0	-1.4
ปริมาณเงิน M2	16.4	15.7	13.8	13.3	11.2	12.3
ปริมาณเงิน M2A	2.1	3.8	4.4	5.8	6.7	n.a.

* ไม่รวมผลการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับสินเชื่อ BIBF ตั้งแต่ครั้งหลังของปี 2540

ทั้งนี้ สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ใช่วิเทศธนกิจเมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2541 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 5.6 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ลดลงจากร้อยละ 10.7 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา ในขณะที่เดียวกันค่าเงินบาทที่มีเสถียรภาพและมีแนวโน้มแข็งขึ้นจึงทำให้การชำระคืนสินเชื่อวิเทศธนกิจมากขึ้น โดยลูกหนี้ส่วนหนึ่งหันมากู้เป็นเงินบาทแทน ทำให้ยอดคงค้างการปล่อยสินเชื่อวิเทศธนกิจประเภท out-in เมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2541 อยู่ที่ระดับ 23.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงประมาณร้อยละ 25.3 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน (ในรูปของเงินดอลลาร์ สรอ.) โดยเป็นการลดลง 2.3 และ 4.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในช่วงครึ่งหลังของปี 2540 และครึ่งแรกของปี 2541 ตามลำดับ และในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2541 ซึ่งเป็นช่วงที่เงินบาทเริ่มมีแนวโน้มแข็งขึ้นนั้น สินเชื่อวิเทศธนกิจมียอดคงค้างลดลงอีก 1.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ฐานเงิน ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ชะลอตัวลงมากตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย โดยฐานเงินมียอดคงค้างลดลงจาก 474.1 พันล้านบาท เมื่อสิ้นปีก่อน เป็น 440.0 พันล้านบาท เมื่อสิ้นเดือนกันยายน คิดเป็นจำนวนที่ลดลง 34.1 พันล้านบาท โดยองค์ประกอบของฐานเงินที่ลดลงมากคือเงินสดในมือภาคเอกชน (รวมเงินสดในมือธนาคารพาณิชย์) ที่ลดลง 55.8 พันล้านบาท ในขณะที่เงินฝากของสถาบันการเงินที่ธนาคารกลางเพิ่มขึ้น 21.6 พันล้านบาท ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 และเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ฐานเงินเมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2541 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.4 ลดลงจากร้อยละ 4.7 เมื่อสิ้นปีก่อน สำหรับปัจจัยด้านอุปทานที่ทำให้ฐานเงินลดลงมากในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ได้แก่การลดลงของสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิของธนาคารกลางและสินเชื่อสุทธิที่ทางการให้แก่สถาบันการเงิน (รวมการแทรกแซงในตลาดซื้อคืนพันธบัตร) ในขณะที่

สินเชื่อที่ธนาคารกลางให้แก่ภาครัฐบาลสุทธิเร่งตัวขึ้นในช่วง 9 เดือนแรกของปี

ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1)

ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 หดตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย โดยมียอดคงค้างลดลงจาก 428.8 พันล้านบาท เมื่อสิ้นปีก่อน เป็นประมาณ 394.7 พันล้านบาท เมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2541 โดยองค์ประกอบที่ลดลงมากได้แก่เงินสดหมุนเวียนในมือประชาชนและธุรกิจ (ไม่รวมเงินสดในมือธนาคารพาณิชย์) ในขณะที่เงินฝากเพื่อเรียกที่ระบบธนาคารลดลงเล็กน้อย และเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ปริมาณเงิน M1 เมื่อสิ้นเดือนกันยายน 2541 มียอดคงค้างลดลงถึงประมาณร้อยละ 1.4 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 เมื่อสิ้นปีก่อน

ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2)

ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541 ชะลอตัวลง แต่ตัวเลขรายเดือนยังขยายตัวได้ในอัตราที่สูง โดยเมื่อสิ้นเดือนกันยายนมีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 12.3 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน ลดลงจากร้อยละ 16.4 เมื่อสิ้นปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ สอดคล้องกับเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ที่ชะลอลง

ปริมาณเงิน M2A ในระบบธนาคารและบริษัทเงินทุนเมื่อสิ้นเดือนสิงหาคม 2541 ยังคงขยายตัวในอัตราที่ต่ำ คือประมาณร้อยละ 6.7 เทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย

อัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทหลังจากอ่อนตัวลงมากที่สุดที่ระดับ 56.06 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในกลางเดือนมกราคม ได้ปรับตัวมีเสถียรภาพมั่นคงขึ้นโดยลำดับ แม้จะมีความผันผวนในค่าเงินเยนและเงินสกุลในภูมิภาค

ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนค่าเงินบาทได้แก่ความคืบหน้าในการปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ตกลงไว้กับ IMF ตลอดจนเสถียรภาพด้านต่างประเทศ โดยเฉพาะการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด นอกจากนี้ ค่าเงินบาทยังได้รับปัจจัยหนุนเมื่อเงินเยนและค่าเงินในภูมิภาคเริ่มกลับมามีเสถียรภาพอีกครั้งในช่วงปลายไตรมาส 3

ความเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2541

ในช่วงไตรมาสแรก ค่าเงินบาทอ่อนลงอย่างรวดเร็วจาก 47.25 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อสิ้นปี 2540 สู่ระดับที่อ่อนที่สุดตั้งแต่ทางการประกาศใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวที่ 56.06 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2541 จากนั้นค่าเงินบาทปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยในช่วงครึ่งหลังของเดือน หลังจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศตัวเลขทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มดีขึ้น และเมื่อมีการประกาศยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศเมื่อสิ้นเดือนมกราคม ค่าเงินบาทปรับตัวแข็งขึ้นต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด โดย ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ มีค่า 42.92 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. และในวันที่ 30 มีนาคม เงินบาทมีค่าแข็งที่สุดตั้งแต่ต้นปี 2541 ที่ระดับ 38.24 บาทต่อดอลลาร์ สรอ.

ในช่วงไตรมาสที่ 2 ในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม ค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพโดยเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 38.50-41.04 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยมีค่าแข็งที่สุดในไตรมาส 2 ที่ระดับ 38.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม อย่างไรก็ตาม เงินบาทได้เริ่มปรับตัวอ่อนลงตั้งแต่ช่วงปลายเดือน พฤษภาคม เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ และการอ่อนค่าของเงินเยนอย่างรุนแรง โดยลดลงสู่ระดับอ่อนสุดเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ณ ระดับ 43.80 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. หลังจากนั้น เงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นเล็กน้อยจนสิ้นไตรมาส 2

ในช่วงไตรมาสที่ 3 ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 38.91-42.15 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยในช่วงเดือนสิงหาคม ค่าเงินบาทได้ปรับตัวอ่อนลงเนื่องจากการอ่อนลงของค่าเงินเยนซึ่งลดลงสู่ระดับต่ำสุดที่ 147.41 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ประกอบกับข่าวการโจมตีค่าเงินดอลลาร์ฮ่องกง และผลต่อเสถียรภาพของค่าเงินหยวน รวมไปถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในรัสเซียและประเทศในละตินอเมริกา ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทในเดือนกันยายน โดยเฉพาะในสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ต่อมาค่าเงินบาทได้ปรับตัวแข็งขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการมีเงินทุนไหลเข้าจากตลาดหลักทรัพย์ Dow Jones มาลงทุนในเงินสกุลเอเชีย เนื่องจากค่าเงินต่าง ๆ ในภูมิภาคเริ่มมีเสถียรภาพ และการทำธุรกรรม stop loss ของ hedge funds ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้เงินบาทมีค่าแข็งขึ้นอย่างมีเสถียรภาพจนสิ้นไตรมาส 3

โดยรวม ในช่วง 9 เดือนแรกของปี ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวไม่มากนัก โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสที่ 2 และไตรมาสที่ 3 แม้จะมีผลกระทบจากภายนอกประเทศ เช่น วิกฤตการณ์เศรษฐกิจการเงินในรัสเซียและในละตินอเมริกา รวมไปถึงการอ่อนค่าของเงินเยนอย่างรุนแรง และการประกาศใช้มาตรการการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของมาเลเซีย

ปัจจัยบวก ที่มีผลทำให้ค่าเงินมีเสถียรภาพในช่วง 9 เดือนแรกของปี

1) เศรษฐกิจไทยปรับตัวมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยเฉพาะดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดซึ่งเกินดุลต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกันยายนปี 2540 ประกอบกับการยกเลิกมาตรการแบ่งแยกตลาดเงินตราต่างประเทศในช่วงต้นปี ทำให้นักลงทุนเห็นว่าไทยสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ จึงเกิดความมั่นใจต่อเศรษฐกิจไทย

2) การที่สถาบันการเงินต่างชาติเทขาย

อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย^{1/}
(บาท : 1 หน่วยสกุลเงินต่างประเทศ)

	ธ.ค. 40	มี.ค. 41	มิ.ย. 41	ก.ค. 41	ส.ค. 41	ก.ย. 41
ดอลลาร์ สรอ. ^{2/}	45.29	41.33	42.36	41.19	41.58	40.41
ปอนด์สเตอร์ลิง	75.14	68.47	69.70	67.59	67.79	67.83
มาร์กเยอรมัน	25.44	22.61	23.61	22.90	23.22	23.72
เยน (ต่อ 100 เยน)	34.83	32.08	30.11	29.23	28.73	30.02
ดอลลาร์ฮ่องกง	5.83	5.33	5.46	5.31	5.36	5.21
ดอลลาร์สิงคโปร์	27.33	25.50	24.96	24.09	23.68	23.39
วอนเกาหลีใต้	0.030	.0275	.0303	0.032	0.032	0.030
ริงกิตมาเลเซีย	11.94	11.04	10.60	9.91	9.89	10.58
รูเปียอินโดนีเซีย (ต่อ 1,000 รูเปีย)	9.25	4.35	3.13	2.92	3.44	3.64
เปโซฟิลิปปินส์	1.19	1.05	1.05	0.99	0.97	0.92

1/ อัตราเฉลี่ยระหว่างธนาคารพาณิชย์กับลูกค้า

2/ อัตราเฉลี่ยระหว่างธนาคารพาณิชย์

ดอลลาร์ สรอ. เพื่อเตรียมลงทุนในหุ้นเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ และซื้อสินทรัพย์จากการประมูลของปรส. และจากการขายดอลลาร์ สรอ. ของผู้ส่งออก

3) การแข็งตัวขึ้นของเงินสกุลในภูมิภาค เช่น รูเปียอินโดนีเซีย วอนเกาหลีใต้ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์และพฤษภาคม และเงินเยนญี่ปุ่น ในช่วงปลายเดือนกันยายน ซึ่งมีผลมาจากการทำธุรกรรม stop loss ของ hedge funds ของสหรัฐฯ และการประกาศใช้นโยบายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของมาเลเซีย ซึ่งกำหนดไว้ที่ 3.8 ริงกิตต่อดอลลาร์ สรอ.

4) การลดอัตราดอกเบี้ยของประเทศผู้นำเศรษฐกิจ และประเทศอื่นๆ เช่น สหรัฐฯ อังกฤษ ญี่ปุ่น และสเปน อีกทั้งยังมีการเรียกร้องให้กลุ่มประเทศ G7 ร่วมมือกันลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อป้องกันภาวะตกต่ำของเศรษฐกิจโลก ประกอบกับการที่ตลาดเชื่อว่าสหรัฐฯ อาจจำเป็นต้องปรับลดอัตราดอกเบี้ยอีกเพื่อป้องกันการลดลงของมูลค่าหลักทรัพย์ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะฟองสบู่แตกในสหรัฐฯ

ปัจจัยลบ ที่มีผลกดดันค่าเงินบาท ได้แก่

1) การที่ S&P ได้กล่าวถึงภาพรวมของเศรษฐกิจไทยว่ายังคงเป็นไปในแง่ลบ แม้วางคงยืนยันอันดับความน่าเชื่อถือของหนี้สกุลเงินต่างประเทศระยะยาวและระยะสั้นที่ระดับ BBB- และ A3 ตามลำดับ รวมถึงหนี้สกุลเงินท้องถิ่นระยะยาวและระยะสั้นที่ระดับ A- และ A2 ตามลำดับ และปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินยังอยู่ในระดับสูง และหากกระบวนการปรับโครงสร้างและประណหมหนี้ยังไม่เป็นผล NPL อาจเพิ่มมากขึ้นจนสถาบันการเงินต่างๆ ต้องเพิ่มทุนอีกครั้งเพื่อรักษาอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานของ BIS

2) การอ่อนตัวของค่าเงินเยนซึ่งหากทางการญี่ปุ่นยังไม่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยการใช้ fiscal stimulus package ในการแก้ไขปัญหาหนี้เสียสถาบันการเงิน และกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศได้ อาจก่อให้เกิดการอ่อนค่าของเงินเยนอีกครั้ง ซึ่งอาจนำไปสู่การโจมตีดอลลาร์ฮ่องกง

และการการลดค่าเงินของจีน

3) การที่รัฐบาลไทยเลื่อนการออก Global Bond และข่าวการยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่เพื่อใช้กฎหมายภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่

ภาวะตลาดทุน

มูลค่าหลักทรัพย์ใหม่ในประเทศเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 57.8 ส่วนใหญ่เป็นการออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อชดใช้ความเสียหายและปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่กองทุนฟื้นฟู และการออกหุ้นเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน แต่ไม่มีการออกหลักทรัพย์จำหน่ายในต่างประเทศ เนื่องจากตราสารหนี้ของไทยยังอยู่ต่ำกว่าระดับชั้นลงทุนตามเกณฑ์ของ Moody's

มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อวันและดัชนีราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 37 และ 53 ตามลำดับ

ตลาดแรก

ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ มูลค่าหลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศมีจำนวน 508.8 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 57.8 จากกรณีที่คณะรัฐมนตรีได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวง

การคลังออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อชดใช้ความเสียหายและปรับโครงสร้างแหล่งเงินทุนของกองทุนฟื้นฟูทั้งสิ้น 500 พันล้านบาท โดยจะเป็นการทยอยออกจนครบวงเงิน ซึ่งกระทรวงการคลังได้ออกพันธบัตรรวม 3 ครั้ง จำนวนทั้งสิ้น 200 พันล้านบาท โดยแยกออกเป็นพันธบัตรประเภทอายุ 1 ปี จำนวน 50 และ 100 พันล้านบาท ในวันที่ 10 และ 15 มิถุนายนตามลำดับ และพันธบัตรประเภทอายุ 2 ปี 3 ปี และ 5 ปี จำนวน 20 20 และ 10 พันล้านบาท ตามลำดับ ในวันที่ 31 สิงหาคม โดยกองทุนฟื้นฟู ได้นำพันธบัตรรัฐบาลดังกล่าวทยอยออกประมูลขายสู่ตลาดการเงิน โดยให้สถาบันการเงินและกองทุนเงินออมระยะยาวเข้าประมูลเป็นประจำทุกวันศุกร์ ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกันยายน ได้ประมูลไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 166.73 พันล้านบาท สำหรับการออกหลักทรัพย์ของภาคเอกชน ส่วนใหญ่เป็นการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนของธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงินหลังจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจกับธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่องจำนวนและระยะเวลาของการเพิ่มทุน เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2540 ที่ผ่านมา โดยปริมาณการออกหุ้นสามัญเพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์ถึง 190.5 พันล้านบาท ขณะที่การออกหุ้นกู้และหน่วยลงทุนลดลงร้อยละ 65.6 และ 63.0 ตามลำดับ ตามภาวะตลาดที่ซบเซา

ภาวะตลาดทุน (ตลาดแรก) (พันล้านบาท)

	2540			2541		
	ครั้งแรก	ครั้งหลัง	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	มค.-สค.
หลักทรัพย์ออกใหม่ในประเทศ	295.6	107.1	402.7	145.2	298.1	508.8
ภาครัฐ	199.6	39.7	239.3	35.9	197.7	286.6
ภาคเอกชน	96.0	67.4	163.4	109.3	100.4	222.2
หลักทรัพย์ออกใหม่ในต่างประเทศ	39.7	16.3	56.0	-	-	-
ภาครัฐ	13.5	10.3	23.8	-	-	-
ภาคเอกชน	26.2	6.0	32.2	-	-	-

ในช่วง 8 เดือนแรกปีนี้ ทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ได้มีการออกหลักทรัพย์จำหน่ายในต่างประเทศแต่อย่างใด เนื่องจากตราสารหนี้ของไทยยังคงอยู่ในอันดับต่ำกว่าชั้นลงทุน (investment grade) ตามการจัดอันดับของ Moody's ทำให้มีต้นทุนในการระดมทุนสูงมาก ประกอบกับเป็นช่วงเจรจาขอยืดอายุหนี้ต่างประเทศ รวมทั้งภาวะตลาดทุนในภูมิภาคเอเชียประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน ทำให้ทุกฝ่ายต่างรอดูสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยกว่านี้ นอกจากนี้รัฐบาลไทยมีโครงการที่จะออกพันธบัตรระดมทุนในต่างประเทศในช่วงปลายปี และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีโครงการออกพันธบัตรระดมทุนในต่างประเทศ โดยมีธนาคารโลกเป็นผู้ค้ำประกันเงินต้น และกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันดอกเบี้ยในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี ทำให้ผู้ออกตราสารที่คาดว่าจะระดมทุนในต่างประเทศต่างรอดูผลจากการออกพันธบัตรภาครัฐนี้ เพื่อที่จะสามารถประมาณการต้นทุนในการออกตราสารของตนได้

ตลาดรอง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ การซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในภาวะซบเซา มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการเท่ากับ 2,656.51 ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนถึงร้อยละ 37 ดัชนีราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลดลง ปิดที่ 253.82 จุด ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 53

ภาวะตลาดหลักทรัพย์ที่ซบเซามีปัจจัยหลักมาจากการถดถอยทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีผลประกอบการขาดทุน ประกอบกับปัญหาสถาบันการเงินที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเบ็ดเสร็จ นอกจากนั้น การเพิ่มมาตรฐานกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดของทางการ อาทิ มาตรฐานการจัดชั้นหนี้เกณฑ์การรับรู้อย่างได้ และการกันสำรองที่เข้มงวดขึ้น

เพื่อเข้าสู่มาตรฐานสากล ทำให้สถาบันการเงินจำเป็นต้องเพิ่มทุนเพื่อรองรับความเสียหายที่เกิดจากการปล่อยสินเชื่อ ทำให้ราคาหุ้นกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มสถาบันการเงินปรับตัวลดลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในช่วงเดือนสุดท้ายของไตรมาสที่ 3 ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ค่อนข้างคึกคักมากขึ้น ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ และการคาดการณ์ทิศทางของอัตราดอกเบี้ยในอนาคตว่าจะมีแนวโน้มลดต่ำลงต่อเนื่อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลทางจิตวิทยาทางบวกจากความเห็นของนักวิเคราะห์หลายกลุ่มที่มีต่อเศรษฐกิจไทยว่าจะมีโอกาสฟื้นตัวเร็วกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค

ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ

ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพเป็นไปอย่างเบาบาง โดยปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการมีเพียง 0.205 ล้านบาท เทียบกับ 0.65 ล้านบาท ในระยะเดียวกันปีก่อน ดัชนีราคาศูนย์ซื้อขายฯ ปิดที่ระดับ 25.29 จุด ลดลงร้อยละ 78.5 จากสิ้นไตรมาสแรกที่ 117.66 จุด ทั้งนี้ มาจากการปรับตัวลดลงของราคาหลักทรัพย์ของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส ที่มีสัดส่วนสูงในการคำนวณดัชนีในศูนย์ฯ หลักทรัพย์ที่ทำกรซื้อขายในศูนย์ฯ มีจำนวน 4 หลักทรัพย์ ได้แก่ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส (TAC) บริษัท สินทรัพย์นคร (SSN) กองทุนรวมไทยพาณิชย์วอลล์สตรีท (SCBWS) และไทยพาณิชย์พันธบัตรรัฐบาล (SCBGB)

ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้

การซื้อขายตราสารหนี้ในศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ใน 9 เดือนแรกของปี 2541 มีมูลค่า 36,889.67 ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 63.4 ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากสภาพคล่องในตลาดดิ่งตัว การ

ภาวะตลาดทุน (ตลาดรอง)

(พินล้านบาท)

ณ สิ้นงวด	2540		2541	
	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ครึ่งปีแรก	ไตรมาสที่ 3
ดัชนีราคาหลักทรัพย์	527.28	372.69	267.33	253.82
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	1,614.9	1,133.3	924.22	898.56
มูลค่าซื้อขาย/วันทำการ (ล้านบาท)	3,963.94	3,763.50	3,041.89	2,656.51 ^P
สัดส่วนมูลค่าซื้อขายของนักลงทุน ตปท. (%)	44.44	43.33	44.60	42.03 ^P

P = ตัวเลขเบื้องต้น

อ่อนตัวของค่าเงิน การที่สมาชิกชมรมบางส่วนซึ่งอยู่ในกลุ่มบริษัทเงินทุน 56 แห่ง ถูกสั่งระงับกิจการเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2540 ทำให้จำนวนผู้ร่วมตลาดลดลงจาก 87 ราย เหลือเพียง 50 ราย รวมทั้งการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือตราสารหนี้ระยะยาวของไทยและของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ

ในวันที่ 27 เมษายน 2541 ชมรมผู้ค้าตราสารหนี้ได้ปรับฐานะเป็นศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ตามที่ได้รับใบอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. เมื่อเดือนธันวาคม 2540 ทำให้การซื้อขายไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะสมาชิกของชมรม อันเป็นการเพิ่มความคล่องตัวแก่นักลงทุนในการซื้อขายตราสารหนี้ และสนับสนุนให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ที่เกี่ยวข้องกับตราสารหนี้ ปัจจุบันศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ได้นำพันธบัตรภาครัฐเข้ามาจดทะเบียนในศูนย์ฯ เพิ่มอีกทำให้มีจำนวนหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 287 หลักทรัพย์รวมมูลค่า 616.4 พินล้านบาท

อนึ่ง ภายหลังจากที่กระทรวงการคลังได้ออกพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษและกองทุนฟื้นฟูฯ ได้นำพันธบัตรออกประมูลขายสู่ตลาดรองในช่วงเดือนกรกฎาคม ทำให้ภาวะการซื้อขายในศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้คึกคักขึ้นในไตรมาสที่ 3 เทียบกับไตรมาสแรกของปี เนื่องจากพันธบัตรรัฐบาลเป็นตราสารชั้นดีที่เป็นที่ต้องการของตลาด ประกอบกับเป็นช่วงที่อัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักลงทุนหันมาลงทุนในศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้แทนการลงทุนในตลาดซื้อคืนของทางการ

นโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2541

ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2541 ทางกรมได้ดำเนินมาตรการในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน โดยการดูแลอัตราดอกเบี้ยให้เหมาะสม ตลอดจนให้มีการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงินเป็นการชั่วคราว ในขณะที่เดียวกันก็ได้ออกมาตรการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินเพื่อช่วยให้สถาบันการเงินสามารถเพิ่มทุนให้เพียงพอและปล่อยสินเชื่อได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน การออกมาตรการกำกับดูแลและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน และการปรับปรุงแก้ไขมาตรการในด้าน การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ในด้านการคลังได้มีการออกมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างสถาบันการเงินและการประนอมหนี้ การปรับลดภาษีสรรพสามิตและสรรพากรตามข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศเพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุน ตลอดจนมีการดำเนินมาตรการการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ อาทิ ใช้จ่ายทางสังคม และการผ่อนปรนหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายให้มีการเร่งเบิกจ่ายงบประมาณ ตลอดจนได้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ด้านตลาดหลักทรัพย์มีการผ่อนคลายนกฎเกณฑ์การเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียนและมาตรการอื่น ๆ

ก. มาตรการด้านการเงิน

1. มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

1.1 การกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศรวม 2 ฉบับ เรื่องอัตราดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุน

อาจจ่ายหรืออาจเรียกได้ (ฉบับที่ 4) และเรื่องการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด (ฉบับที่ 5) ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2541 เพิ่มเติมจากฉบับก่อน สรุปได้ดังนี้

1) กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยที่บริษัทเงินทุนจะจ่ายสำหรับเงินกู้ยืมหรือได้รับจากประชาชนที่ต้องชำระคืนเมื่อทวงถามได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์อ้างอิงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ บวกด้วยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

2) กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์จะจ่ายสำหรับเงินฝากออมทรัพย์ได้ไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์อ้างอิงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ บวกด้วยอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ส่วนเงินฝากประจำยังคงเป็นไปตามเกณฑ์เดิม และให้ประกาศจ่ายอัตราดอกเบี้ยสูงสุดเท่ากันหมดทั้งสำนักงานใหญ่และสาขา

นอกจากนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์มีความยืดหยุ่นที่จะจ่ายดอกเบี้ยแก่ลูกค้าบางรายเกินกว่าอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี แต่ต้องระบุเงื่อนไขไว้ด้วย โดยอัตราดอกเบี้ยที่รวมอัตรายืดหยุ่นแล้วต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงตามที่ธนาคารประกาศ บวกด้วยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป

1.2 อัตราดอกเบี้ยของบัตรเงินฝาก (NCD)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศลงวันที่ 21 สิงหาคม 2541 กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนถือปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยบัตรเงินฝาก

(NCD) ให้เป็นไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการกำหนดให้สถาบันการเงินปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลดที่ได้ประกาศไปก่อนหน้านี้แล้ว เพราะบัตรเงินฝากถือเป็นเงินฝากประจำประเภทหนึ่ง การจ่ายดอกเบี้ยสูงสุดต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงบวกด้วยร้อยละ 3 ต่อปี หากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่มีการจ่ายดอกเบี้ยของบัตรเงินฝากแตกต่างจากเงินฝากทั่วไป ให้แจ้งอัตราดอกเบี้ยบัตรเงินฝากต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงด้วย

2. มาตรการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน

2.1 แผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศมาตรการแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2541 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ให้ธนาคารพาณิชย์ 2 แห่ง และบริษัทเงินทุน 5 แห่ง (ได้แก่ ธนาคารแหลมทอง ธนาคารสหธนาคาร บริษัทเงินทุนธนสยาม บริษัทเงินทุนเฟิสต์ซิตีอินเวสเมนต์ บริษัทเงินทุนวชิระธนทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไอเอฟซีทีไฟแนนซ์ และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยซัมมิท) ลดทุนเหลือหุ้นละหนึ่งสตางค์ และให้เพิ่มทุน ตลอดจนให้มีการเปลี่ยนตัวผู้บริหาร สำหรับธนาคารแหลมทองให้รวมกิจการเข้ากับธนาคารรัตนสิน ส่วนธนาคารสหธนาคารและบริษัทเงินทุน 5 แห่ง รวมทั้งบริษัทเงินทุนที่ถูกแทรกแซงก่อนหน้านี้อีก 7 แห่ง (เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2541) ให้รวมเข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ

2) ให้ธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม และธนาคารมหานคร โอนไปรวมเข้ากับธนาคารกรุงไทย ในกรณีของธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม จะโอนไปเฉพาะส่วนที่เป็นสินทรัพย์ที่ดี สำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพยังให้คงไว้ที่ธนาคารกรุงเทพ

พาณิชยกรรม ซึ่งจะเปลี่ยนหน้าที่เป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์เพื่อดูแลหนี้เสียต่อไป

3) ให้ธนาคารศรีนครและธนาคารนครหลวงไทย เพิ่มทุนตามเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และกันสำรองปี 2543 โดยกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จะแปลงหนี้ทั้งหมดของทั้งสองธนาคารเป็นทุน หลังจากนั้นจะขายให้แก่ภาคเอกชนต่อไป

4) ทางการได้กำหนดโครงการที่จะช่วยเหลือในการเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน โดยแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ

- การเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 มีเงื่อนไขว่า สถาบันการเงินต้องกันสำรองเพื่อหนี้เสียให้ครบถ้วนตามที่ตามเกณฑ์ปี 2543 และต้องหาเงินลงทุนจากภาคเอกชนมาร่วมสมทบด้วย โดยรัฐบาลจะช่วยเพิ่มทุนเป็นหุ้นบุริมสิทธิ ในอนาคตหากสถาบันการเงินมีกำไรต้องจ่ายเงินปันผลให้แก่หุ้นบุริมสิทธิก่อน หากเกิดผลขาดทุนหุ้นสามัญที่มีอยู่เดิมต้องรับความเสียหายที่เกิดขึ้นก่อน

- การเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 มีเงื่อนไขว่า ถ้าสถาบันการเงินมีผลขาดทุนจากการประណหนี้ทำให้เงินกองทุนลดต่ำลง หรือมีการให้กู้ยืมเพิ่มเติม รัฐบาลจะช่วยเพิ่มทุนด้วยการซื้อหุ้นกู้ด้อยสิทธิจากสถาบันการเงิน ซึ่งนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2

ทั้งนี้ ทางการจะช่วยเพิ่มทุนเฉพาะสถาบันการเงินที่ยังมีศักยภาพในการดำเนินการต่อไป และสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถเลือกเข้าโครงการใดโครงการหนึ่ง หรือทั้งสองโครงการก็ได้

ต่อมา เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับสถาบันการเงินที่ประสงค์จะขอเข้ารับความช่วยเหลือจากกระทรวงการคลังตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และโครงการช่วยเพิ่ม

พาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกัน หรือกับสถาบันการเงินอื่นได้

3) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2541 พระราชกำหนดฉบับนี้อำนวยให้การควบกิจการ หรือการโอนกิจการ ระหว่างธนาคารพาณิชย์ กับสถาบันการเงินตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2541 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2541 มีความสอดคล้องกัน

4) พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 ในพระราชกำหนดฉบับนี้ได้ให้สิทธิประโยชน์ด้านค่าธรรมเนียมและภาษีที่เกิดจากการขายหรือโอนสินทรัพย์ ซึ่งจะช่วยให้มีการจัดตั้งนิติบุคคลที่รับซื้อ หรือรับโอน สินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากสถาบันการเงินเพื่อนำไปบริหารต่อไป โดยที่นิติบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้านค่าธรรมเนียมและภาษี

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป

2.3 การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่เข้าแทรกแซง

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2541 ซึ่งแจ้งว่า ธนาคารพาณิชย์ 6 แห่ง ที่ทางการเข้าแทรกแซง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม ธนาคารมหานคร ธนาคารศรีนคร ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารแหลมทองและธนาคารสหธนาคาร ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน ยังคงดำเนินธุรกิจใ

การให้บริการตามปกติ ทั้งในเรื่องการรับฝากเงิน การโอนเงิน หรือการออกเช็คให้กับลูกค้า ตลอดจนการชำระเงินตามเช็คที่สั่งจ่ายโดยธนาคารนั้น ๆ

2.4 การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อจำหน่ายกิจการของธนาคารศรีนครและธนาคารนครหลวงไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศลงวันที่ 24 สิงหาคม 2541 เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ปรึกษาทางการเงินเพื่อจำหน่ายกิจการของธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) และธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) โดยบริษัทที่จะยื่นเสนอเป็นที่ปรึกษาทางการเงินต้องมีคุณสมบัติเป็นบริษัทที่มีประสบการณ์เป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือการขายกิจการของสถาบันการเงินมาแล้ว มีบุคลากรที่มีความชำนาญ และมีเครือข่ายกว้างขวางในประเทศต่าง ๆ

2.5 การดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศปรับปรุงองค์ประกอบของหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงอยู่ที่อัตราเดิมร้อยละ 8.5 แต่เปลี่ยนองค์ประกอบการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 จากเดิมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ส่วนบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ให้ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงอยู่ที่อัตราเดิมร้อยละ 8.0 แต่เปลี่ยนองค์ประกอบการดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 จากเดิมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.5 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ทั้งนี้ ยังให้เน้นเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องกันสำรอง

สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ จัดชั้นสงสัย จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ให้ครบถ้วนเต็มจำนวนตามที่ต้องกันสำหรับปี 2543 ก่อน และให้เงินสำรองดังกล่าวนับเป็นเงินกองทุนได้ตามจำนวนที่กั้นไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของยอดสินทรัพย์เสีย

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป

2.6 การดำรงสินทรัพย์ของสาขาธนาคารต่างประเทศ

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของทางการ ในการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน และจงใจให้ธนาคารต่างประเทศเข้ามาลงทุนในสถาบันการเงินไทย กระทรวงการคลังได้ออกประกาศเรื่อง การดำรงสินทรัพย์ของสาขาธนาคารต่างประเทศ โดยกำหนดให้สาขาธนาคารต่างประเทศดำรงสินทรัพย์ตามมาตรา 6 เพิ่มเติมได้ในรูปเงินลงทุนในนิติบุคคล ซึ่งในที่สุดจะนำไปลงทุนในหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิของธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป

2.7 การปรับองค์ประกอบสินทรัพย์สภาพคล่องสำหรับเงินกู้ยืมระยะสั้นจากต่างประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศปรับองค์ประกอบสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงิน สำหรับเงินกู้ยืมหรือได้รับจากต่างประเทศระยะต่ำกว่า 1 ปี จากที่ต้องดำรงเป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งสิ้นเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ให้มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับการดำรงปกติตามฐานเงินรับฝาก ดังนี้คือ

1) บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลัก

ทรัพย์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินฝาก ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 0.5 เป็นหลักทรัพย์ที่ปราศจากภาวะผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.5 ที่เหลือเป็นเงินฝากธนาคารที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย เงินให้กู้ยืมเมื่อเรียกแก่ธนาคารที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปราศจากภาวะผูกพัน (ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป)

2) ธนาคารพาณิชย์และสำนักงานวิเทศธนกิจต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 เป็นเงินสดไม่เกินร้อยละ 2.5 และส่วนที่เหลือเป็นหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งปราศจากภาวะผูกพัน (ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป)

นอกจากนี้ ยังให้เพิ่มตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงเทพธนกิจ และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารกรุงเทพ ตามโครงการรับแลกเปลี่ยนตัว 56 บริษัทที่ถูกระงับกิจการ ซึ่งถือเป็นหลักทรัพย์ที่ปราศจากภาวะผูกพัน (มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์) ให้เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องด้วย

3. มาตรการด้านการกำกับดูแลและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

3.1 การชักจูงความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารต่างประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหนังสือเวียน ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 ให้สาขาธนาคารต่างประเทศ และสำนักงานวิเทศธนกิจของธนาคารต่างประเทศทุกธนาคาร ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวทางเดียวกันกับประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน และเรื่อง

นโยบาย วิธีการ และขั้นตอน เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2541 และวันที่ 22 มิถุนายน 2541 ตามลำดับ และยังได้กำหนดให้กิจการวิเทศธนกิจของธนาคารต่างประเทศกันสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ตามเกณฑ์ภายในของแต่ละธนาคาร แต่ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 0.25 ของเงินให้สินเชื่อคงค้างทั้งสิ้น ณ วันสิ้นสุดงวดการบัญชีรอบระยะเวลา 6 เดือน

3.2 การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบกิจการจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เพื่อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และประกอบกิจการตัวแทนเรียกเก็บหนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2541 เรื่อง การอนุญาตให้สถาบันการเงินประกอบกิจการจัดการโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เพื่อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และประกอบกิจการตัวแทนเรียกเก็บหนี้ ดังนี้

1) “การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์” หมายถึง การรับโอนสินทรัพย์และการออกหลักทรัพย์จำหน่ายแก่ผู้ลงทุน โดยกำหนดให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ถือหลักทรัพย์ขึ้นอยู่กับกระแสรายรับที่เกิดจากสินทรัพย์ที่รับโอนมา และ “สินทรัพย์” หมายถึง สิทธิเรียกร้องหรือสิทธิอื่นใดที่ก่อให้เกิดกระแสรายรับขึ้นในอนาคต ไม่ว่ารายรับนั้นจะมีความแน่นอนหรือไม่ก็ตาม และทำบัญชี รายงาน เก็บรักษาเอกสารชำระภาษีหรือเบี่ยงประกันภัย ตลอดจนจนการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเรียกเก็บหนี้

2) อนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ประกอบกิจการจัดการแปลง

สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์เพื่อเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อนเสนอโครงการต่อสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.

3) อนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ประกอบกิจการเป็นตัวแทนเรียกเก็บหนี้ให้แก่บุคคลใด ๆ โดยมีค่าตอบแทน

3.3 การซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหนังสือเวียน ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2541 อนุญาตให้สถาบันการเงินขยายระยะเวลาการถือครองกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้เกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ และ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

3.4 การปรับปรุงข้อกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติในเรื่องบัตรเงินฝาก

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศปรับปรุงเรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติในเรื่องบัตรเงินฝาก (ฉบับที่ 2) โดยให้ธนาคารพาณิชย์ที่ออกบัตรเงินฝากมียอดบัตรเงินฝากคงค้างขณะใดขณะหนึ่งรวมกันเกินกว่า 1 เท่าของเงินกองทุนได้ ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2541

4. การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ

4.1 การปรับปรุงระเบียบการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงระเบียบการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ขยายขอบเขตการให้ความอนุเคราะห์ตามระเบียบอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยให้รวมถึงกิจการหัตถอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อช่วยฟื้นฟูอาชีพและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นชนบท

2) ปรับปรุงประเภทอุตสาหกรรมที่ธนาคารจะให้ความอนุเคราะห์ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมเพื่อการวิจัยและพัฒนา กิจการอุตสาหกรรมที่ช่วยแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม กิจการอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการประหยัดพลังงาน และกิจการอุตสาหกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

3) เพิ่มสัดส่วนเงินช่วยเหลือของธนาคารตามระเบียบอุตสาหกรรม และระเบียบอุตสาหกรรมขนาดย่อม จากร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 60 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป

อนึ่ง เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่สถาบันการเงินคิดกับผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมขนาดย่อม จากเดิมในอัตรา MLR ลบด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี เป็นอัตรา MLR ลบด้วยร้อยละ 1 ต่อปี

4.2 การรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการค้าพืชผลเกษตร

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการรับซื้อข้าวเปลือกในอัตราร้อยละ 60 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยคิดดอกเบี้ย

จากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี และให้ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าในอัตรา MLR ลบด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี ทั้งนี้ จะรับซื้อตั๋ว ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม เป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง

ข. มาตรการด้านการคลัง

1. มาตรการรายได้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้มีการปรับโครงสร้างราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว เมื่อ 2 กรกฎาคม โดยปรับหลักเกณฑ์การคำนวณราคาประกาศ ณ โรงกลั่น และราคานำเข้า เพิ่มค่าการตลาดก๊าซหุงต้มและลดราคาขายส่งและขายปลีก นอกจากนี้ ยังปรับเพิ่มอัตราสูงสุดค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินเพื่อเดินทางภายในประเทศจากครั้งละ 100 บาท เป็นครั้งละ 400 บาท (15 กันยายน) และอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งสถานีวิทยุคมนาคมจากอัตราเดิยฉบับละ 1,000 บาท เป็นหลายอัตราขึ้นนอยู่กับขนาดกำลังส่ง (22 กันยายน)

2. มาตรการภาษี

2.1 การยกเว้นรายการเพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างสถาบันการเงินและการระดมหนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างกฎหมายเพื่อยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ แก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน (บพ.ส.) เมื่อ 7 กรกฎาคม และต่อมาได้มีมาตรการยกเว้นรายการดังกล่าวให้แก่ธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (21 กรกฎาคม) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (11 สิงหาคม) การระดมหนี้ ปลดหนี้ โอนทรัพย์สิน ตลอดจนการจำหน่ายหนี้สูญ (15 กันยายน) และแก่บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (29 กันยายน)

นอกจากนี้ ยังให้ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับเงินได้พึงประเมินที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทมหาชนจำกัด และ/หรือบริษัทจำกัด เข้าควมหรือโอนกิจการระหว่างกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (29 กันยายน)

2.2 การลดอัตราภาษีสรรพสามิต คณะรัฐมนตรีมีมติให้แบตเตอรี่เป็นสินค้าที่ผู้ประกอบการจะขอลดหย่อนภาษีได้ (28 กรกฎาคม) เพื่อแก้ปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนและสร้างแรงจูงใจการลงทุนในประเทศ นอกจากนี้ยังอนุมัติหลักการให้อำนาจอธิบดียกเว้นภาษีสรรพสามิตเป็นการเฉพาะราย (22 กันยายน) สำหรับสินค้าซึ่งนำไปเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าชนิดเดิม หรืออีกชนิดหนึ่ง หรือสินค้าส่งออก เพื่อลดภาระของผู้เสียภาษี

2.3 การลดอัตราภาษีอากรตามพันธกรณี คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเรื่องการลดอัตราอากรศุลกากรเป็นร้อยละ 0-5 ภายใน 60 วัน สำหรับสินค้าตามโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AICO) (28 กรกฎาคม) และอนุมัติให้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแก่การขายสินค้าและบริการตลอดจนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศไปใช้ในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (29 กันยายน) โดยให้มีผลใช้บังคับย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป

2.4 การทำอนุสัญญายกเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับต่างประเทศ ได้มีการทำความตกลงเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างไทยกับลักเซมเบิร์ก บังกลาเทศ และเนปาล

2.5 การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนทรัพย์สินที่มีค่าตอบแทน ในอัตราร้อยละ 1 (4 สิงหาคม) ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ค่าจดทะเบียนการจำนอง หรือบุริมสิทธิที่จดทะเบียน

ค่าจดทะเบียนการเช่า โดยให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามราคาประเมินทุนทรัพย์ที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนด

2.6 การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน คณะรัฐมนตรีรับทราบแนวทางการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน (25 สิงหาคม) โดยให้คำนวณในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี ส่วนการประเมินค่ารายปีของเครื่องจักร ให้ประเมินเฉพาะกรณีเครื่องจักรที่เป็นส่วนควบที่สำคัญกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น ส่วนเครื่องจักรที่ติดตั้งเพื่อใช้ในการดำเนินการอุตสาหกรรมบางอย่างให้ลดค่ารายปีของโรงเรือนรวมค่ารายปีของเครื่องจักรลงเหลือ 1 ใน 3

3. มาตรการรายจ่าย

3.1 การเพิ่มขนาดกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยกระทรวงการคลังได้จัดสรรเงินงบประมาณปี 2541 ให้แก่กองทุนฯ เพิ่มขึ้นจาก 16,900 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2540 เป็น 18,000 ล้านบาท พร้อมทั้งลดหย่อนเงินโอนการให้กู้ยืมให้มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังอนุมัติให้นำเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชียจำนวน 1,000 ล้านบาท มาจัดสรรเป็นทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ผู้ปกครองตกงาน/ยากจนด้วย (คณะรัฐมนตรีรับทราบ 21 กรกฎาคม)

3.2 การเพิ่มวงเงินและขยายเวลาดำเนินการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อ 25 สิงหาคม อนุมัติวงเงินงบประมาณของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มจาก 500 ล้านบาท เป็น 1,000 ล้านบาท และให้ทบวงมหาวิทยาลัยขยายระยะเวลาโครงการไปจนถึงปี 2548

3.3 การเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อ 4 สิงหาคม ให้ผ่อนปรนหลักเกณฑ์การจ่ายเงินล่วงหน้าตาม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ให้สามารถจ่ายได้เฉพาะโครงการที่ยังมิได้มีการประกวดราคา โดยให้มีผลบังคับใช้เฉพาะปีงบประมาณ 2541 และ 2542 และให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติได้

3.4 การขยายเวลาเบิกจ่ายเงินงบประมาณ คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อ 22 กันยายน ให้ขยายเวลาเบิกจ่ายเงินงบประมาณปี 2539 กรณีมีหนี้ผูกพันเกี่ยวเนื่องกับมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการงานก่อสร้างและอาชีพอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งงบประมาณรายการอื่นที่มีความจำเป็นไปจนถึงปี 2542 และหากไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันทีให้เงินงบประมาณนั้นพับไป

3.5 การยกเลิกสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อ 29 กันยายน ยกเลิกสิทธิการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านของข้าราชการที่ไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายไปตั้งในท้องที่แห่งใหม่ใกล้เคียงกับท้องที่ตั้งสำนักงานเดิม

4. มาตรการส่วนท้องถิ่น

4.1 มาตรการเพิ่มรายได้ให้ท้องถิ่น คณะรัฐมนตรีอนุมัติร่างกฎหมาย 3 ฉบับ เมื่อ 4 สิงหาคม กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรค่าภาคหลวงแร่ในอัตราร้อยละ 20 และค่าภาคหลวงปิโตรเลียมร้อยละ 30 ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรม ในอัตราร้อยละ 3 ของค่าเช่าห้องพัก กำหนดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใด ซึ่งส่วนราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเรียกเก็บเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละ 3

(เฉพาะปีแรกร้อยละ 4)

นอกจากนี้ ยังเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เมื่อวันที่ 8 กันยายน ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีจากที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขต และให้ถือเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น โดยกำหนดโครงสร้างภาษีใหม่ให้มีหลายอัตรา และใช้ภาษีอัตราก้าวหน้าสำหรับที่ดินว่างเปล่า

4.2 มาตรการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น

คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อ 1 กันยายน ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนขั้นตอนการจัดทำแผนการกระจายอำนาจ การเสนอ การบังคับใช้ การดำเนินการตามแผนฯ อำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะของรัฐและท้องถิ่น และสัดส่วนภาษีอากรของรัฐและท้องถิ่น ตลอดจนรายรับของท้องถิ่น

5. มาตรการด้านรัฐวิสาหกิจ

5.1 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในภาครัฐวิสาหกิจ ดังนี้คือ

1) ให้จำหน่ายกิจการโรงงานน้ำตาลกรรมโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อ 14 กรกฎาคม โดยมีบริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรี จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ เป็นเงิน 620 ล้านบาท

2) ให้แปรสภาพการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย บริษัท ทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด ทำอากาศยานที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เมื่อ 21 กรกฎาคม โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการแปรรูปทำอากาศยานขึ้นเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

3) อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติ การทำเรือแห่งประเทศไทย เมื่อ 14 กรกฎาคม ให้ อำนาจการทำเรือแห่งประเทศไทยสามารถจัดตั้ง บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด และอื่น ๆ เพื่อ ให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารกิจการทำเรือใน เชิงธุรกิจ

4) ยุบเลิกองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และแปรรูปองค์การแบดเตอร์ โดยใช้วิธีร่วมทุนกับ เอกชน เมื่อ 4 สิงหาคม โดยให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือน

5) จำหน่ายหุ้นของบริษัท ปตท. สำราวง และผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ที่การปิโตรเลียม แห่งประเทศไทย (ปตท.) ถืออยู่เป็นเงิน 11,187.99 ล้านบาท เมื่อ 11 สิงหาคม ทำให้สัดส่วนของ ปตท. ในบริษัทดังกล่าวลดลงเหลือร้อยละ 61 ของจำนวนหุ้น ทั้งหมด

6) เมื่อ 15 กันยายน คณะรัฐมนตรี เห็นชอบมาตรการเปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุรา ภายหลังจากอายุสัญญารับทำและขายสุราโดยโรงงานสุรา ของรัฐบาลทุกฉบับจะครบกำหนดในวันที่ 31 ธันวาคม 2542

7) ขายหุ้นของบริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (บผฟ.) ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยถืออยู่ มูลค่า 9,828 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.9 ของจำนวน หุ้นที่ออกจำหน่ายแล้ว ซึ่งมีผลให้คนต่างด้าวมีสัดส่วน การถือหุ้นใน บผฟ. ร้อยละ 45.0

5.2 แผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติแผนแม่บทการปฏิรูป รัฐวิสาหกิจ เมื่อ 1 กันยายน โดยเสนอให้มีคณะกรรมการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กรอบ การทำงานขององค์กรกำกับดูแลให้มีการแยกกันอย่าง ชัดเจนระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล และหน่วยงานที่ ดำเนินการ นอกจากนี้ ยังเสนอให้ศึกษาการจัดตั้ง

กองทุนพนักงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อดูแลปัญหาด้าน แรงงานและสังคม

5.3 งบประมาณลงทุนประจำปี 2542 ของรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจว่าด้วย นโยบายเศรษฐกิจให้ความเห็นชอบในหลักการเมื่อ 3 สิงหาคม ให้รัฐวิสาหกิจลงทุนในปีงบประมาณ 2542 ได้ในวงเงิน 283,911 ล้านบาท โดยให้เบิกจ่ายได้ 216,667 ล้านบาท หรือมีฐานะขาดดุลประมาณ ร้อยละ 2 ของ GDP

6. มาตรการบริหารหนี้

การขยายระยะเวลาการไถ่ถอนพันธบัตร คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เมื่อ 29 กันยายน ให้ขยายอายุ พันธบัตรรัฐบาลที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณ 2542 ออกไปเป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่ครบ กำหนดไถ่ถอน เฉพาะที่ถือกรรมสิทธิ์โดยธนาคาร แห่งประเทศไทยและธนาคารพาณิชย์ จำนวนไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ ให้เป็นไปตามอัตราตลาดในวันที่ต่ออายุ

7. มาตรการด้านสังคม

7.1 ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้ผู้ประกันตนที่สิ้นสุดสภาพการเป็น ลูกจ้างมีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนต่อไปอีก 6 เดือน โดยในอนาคตรัฐบาลอาจตราพระราชกฤษฎีกาเมื่อ เห็นควรปรับปรุงหรือขยายระยะเวลาการมีสิทธิรับ ประโยชน์ทดแทน ทั้งนี้ การขยายระยะเวลาดังกล่าว ต้องไม่เกิน 12 เดือน

2. การจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกัน สังคมของรัฐบาล นายจ้าง และผู้ประกันตน ในกรณี

สงเคราะห์บุตร และกรณีชราภาพ ซึ่งแต่ละฝ่ายออกเงินสมทบแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ รัฐบาลสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราใหม่ในแต่ละกรณีตามความเหมาะสม โดยให้ดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2541 เป็นต้นไป

3. การรับสิทธิประโยชน์ทดแทนกรณีสงเคราะห์บุตร กำหนดให้เป็นไม่เกินคราวละสองคน และกำหนดอายุชั้นสูงไว้ไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ และกรณีผู้ประกันตนถึงแก่ความตายภายในหกสิบเดือนถัดจากเดือนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพ ให้ทายาทของผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อ 29 กันยายน และให้เริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2541 เป็นต้นไป

7.2 เพิ่มเงินช่วยเหลือโครงการบัตรประกันสุขภาพ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อ 29 กันยายน ให้ใช้เงินจากโครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชียเพื่อปรับโครงสร้างทางสังคมในวงเงินไม่เกิน 1,200 ล้านบาท เพื่อเพิ่มเงินอุดหนุนโครงการบัตรประกันสุขภาพจาก 500 บาท/บัตร เป็น 1,000 บาท/บัตร จำนวน 2.4 ล้านบัตร มีระยะเวลาดำเนินการ 12 เดือน (ตุลาคม 2541-กันยายน 2542) โดยมุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาสที่มีรายได้สูงกว่าเส้นแบ่งความยากจน และยังมีหลักประกันสุขภาพใดๆ

ค. มาตรการด้านตลาดทุน

1. มาตรการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กำหนดประเภทสินทรัพย์ที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมสามารถลงทุนเพื่อเป็นทรัพย์สินของกองทุนปิด กองทุนเปิด และกองทุนรวมตราสารหนี้ได้เพิ่มเติม คณะกรรมการ ก.ล.ด. ได้ออกประกาศ

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวมประเภทกองทุนปิด กองทุนเปิดและกองทุนรวมตราสารหนี้ โดยให้บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมสามารถลงทุนในตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นเป็นผู้ออกหรือเป็นผู้รับรอง รัฐบาล หรือสลักหลังโอน มีสิทธิไล่เบี้ยได้

ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2541

2. มาตรการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.1 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ เกี่ยวกับการรับและเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียน

จากการที่ภาวะเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อสภาพคล่อง ฐานะการเงิน และผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์เพิกถอนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน ดังนี้

1) ให้ยกเลิกเกณฑ์เพิกถอนหลักทรัพย์เดิมที่พิจารณาจากเกณฑ์ผลขาดทุนสุทธิต่อเนื่องกัน 5 ปี ของบริษัทจดทะเบียน และ/หรือมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิ (Net Tangible Assets) ต่ำกว่าที่กำหนดตามเกณฑ์เดิม

2) ให้ใช้เกณฑ์เพิกถอนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในกรณีที่ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนมีค่าต่ำกว่าศูนย์ นอกจากนี้ ให้พิจารณารายงานของผู้สอบบัญชีประกอบ ถ้าหากผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายงานของผู้สอบบัญชีในงบการเงิน อันอาจจะเป็นเหตุให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงจากที่แสดงไว้ในงบดุลมีค่าต่ำกว่าศูนย์ ก็ให้นำมาพิจารณาตามเกณฑ์เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนด้วย

3) ในกรณีที่บริษัทจดทะเบียนมีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายล้มละลาย ให้ถือว่าผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการที่ศาลมีคำสั่งตั้งเป็นผู้จัดทำแผนแทนบริษัทจดทะเบียน เป็นที่ปรึกษาทางการเงิน และให้แผนฟื้นฟูกิจการที่เจ้าหน้าที่ยอมรับ และศาลมีคำสั่งเห็นชอบ เป็นแผนดำเนินการเพื่อแก้ไขเหตุแห่งการเพิกถอนที่ได้รับมติเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นด้วย

ทั้งนี้ มีผลตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม 2541 เว้นแต่การพิจารณาเกณฑ์เพิกถอนตามข้อ 2 ให้พิจารณา จากฐานะการเงินของบริษัทจดทะเบียนซึ่งเปิดเผยในงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีแล้ว สำหรับงวดบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

2.2 คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่รับอนุญาตในระบบการซื้อขาย

เนื่องจากในปัจจุบันมีบริษัทสมาชิกหลายแห่งที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวจำนวนมาก และบริษัทเหล่านี้มีความประสงค์ที่จะให้บุคลากรที่เป็นคนต่างด้าวสามารถขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตได้ ตลาดหลักทรัพย์จึงเห็นควรปรับปรุงคุณสมบัติของบุคคลที่สมาชิกจะขอแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่รับอนุญาตเพื่อเป็นตัวแทนของสมาชิกในการซื้อขายด้วยระบบการซื้อขาย

ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2541

2.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการซื้อขาย

ตลาดหลักทรัพย์ได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดหรือลดลงต่ำสุดของราคาเสนอซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายต่ำกว่าหนึ่งบาท เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นไปตามความเหมาะสม

1) ตลาดหลักทรัพย์อาจพิจารณาให้เปลี่ยนหน่วยของหลักทรัพย์ที่มีราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในแต่ละวันทำการซื้อขายตั้งแต่ห้าร้อยบาทขึ้นไปเป็นระยะเวลาหกเดือนติดต่อกัน ให้เป็นหน่วยละห้าสิบบัญ หรือห้าสิบลหน่วยลงทุน หรือห้าสิบลสิทธิที่จะซื้อหุ้นหรือหน่วยลงทุน

2) ในกรณีที่หลักทรัพย์มิใช่ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุนมีราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายในวันทำการซื้อขายใดต่ำกว่าหนึ่งบาท ให้เสนอราคาซื้อขายของหลักทรัพย์นั้นในวันทำการแรกถัดจากวันดังกล่าว โดยให้สามารถเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุดหรือลดลงต่ำสุดไม่เกินหนึ่งเท่าของราคาซื้อขายครั้งสุดท้ายของหลักทรัพย์นั้น

ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541

ง. มาตรการด้านการผลิต

1. มาตรการการเกษตร

1.1 การจัดสรรเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และงบกลาง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 อนุมัติจัดสรรเงินยืมโดยไม่มีดอกเบี้ยจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 70 ล้านบาท ให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เพื่อดำเนินการตามโครงการช่วยเหลือสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมในการจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อบริการแก่เกษตรกรสมาชิก โดยกำหนดชำระคืนภายใน 3 เดือน

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ศกนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 319.1 ล้านบาท ให้แก่กรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนให้เกษตรกรที่ประสบภัยแล้งปี 2541

1.2 การควบคุมการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ในเขตพื้นที่น้ำจืด

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 ให้ระงับการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำระบบความเค็มต่ำในเขตพื้นที่น้ำจืดในทุกจังหวัด เพื่อป้องกันปัญหาทรัพยากรที่ดินเสื่อมสภาพจากความเค็มของน้ำทะเลที่ใช้เลี้ยงกุ้ง อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรกำลังอยู่ในระหว่างการเพาะเลี้ยงก็ให้ดำเนินการต่อไป จนกว่าจะจับกุ้งให้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับ 120 วันนับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการฟื้นฟูที่ดินที่ผ่านการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำมาแล้ว และพิจารณาจัดทำแผนงานและโครงการส่งเสริมอาชีพทดแทนสำหรับผู้ทำการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตพื้นที่น้ำจืดต่อไป

1.3 การช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อย ปี การผลิต 2541/2542

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2541 รับทราบการให้ความช่วยเหลือของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย ในฤดูกาลผลิตปี 2541/2542 สรุปได้ดังนี้

- การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดสภาพคล่องของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย โดย ธ.ก.ส. ได้จัดสรรเงินทุนจำนวน 3,000 ล้านบาท เพื่อรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงไร่อ้อยของโรงงานน้ำตาลแทนธนาคารพาณิชย์ โดยคิดอัตราซื้อลดร้อยละ 15 ต่อปี

- การช่วยเหลือในขอบเขตการดำเนินงานปกติ โดย ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยทั่วประเทศในลักษณะการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตและลงทุนในการเพาะปลูกอ้อยโดยตรง โดยได้ให้สินเชื่อประเภทนี้ไปแล้วประมาณ 5,985 ล้าน

บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2541) ซึ่งเป็นสินเชื่อที่ไม่รวมวงเงินที่ใช้ในการรับซื้อเช็คค่าบำรุงไร่อ้อยตามข้างต้น

1.4 การถอนตัวจากความตกลงระหว่าง ประเทศว่าด้วยปอและผลิตภัณฑ์ปอ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2541 อนุมัติให้ประเทศไทยถอนตัวจากความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยปอและผลิตภัณฑ์ปอ เนื่องจากปัจจุบันการผลิตและส่งออกปอและผลิตภัณฑ์ปอของประเทศไทยลดความสำคัญลงจนไม่คุ้มค่าสมาชิกที่ต้องจ่ายในแต่ละปี

1.5 โครงการลดราคาน้ำมันเพื่อช่วย เหลือชาวประมง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2541 อนุมัติให้ขยายระยะเวลาโครงการลดราคาน้ำมันให้ชาวประมงออกไปอีก 1 ปี เป็นสิ้นสุดโครงการในวันที่ 15 สิงหาคม 2542 โดยให้มีเงื่อนไขโครงการเหมือนเดิม (ใช้เงินคงเหลือจากวงเงินจ่ายขาด 420 ล้านบาท ที่คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรอนุมัติไว้เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2539 เพื่อชดเชยราคาน้ำมันลิตรละ 0.97 บาท)

1.6 การขยายเวลาโครงการแทรกแซง ตลาดยางพารา

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 อนุมัติให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) กู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพิ่มเดิมอีก 1,000 ล้านบาท และขยายระยะเวลาการเบิกใช้เงินกู้ที่ สกย. กู้ไว้เดิมตามโครงการแทรกแซงตลาดยาง วงเงิน 1,000 ล้านบาท จากสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2541 เป็นสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2542 โดยกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน เพื่อใช้แทรกแซงตลาดยาง

2. มาตรการด้านอุตสาหกรรม

2.1 การจัดตั้งสถาบันยานยนต์ และสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 อนุมัติหลักการในการจัดตั้งสถาบันยานยนต์ และสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยจัดตั้งเป็นองค์กรอิสระภายใต้มูลนิธิอุตสาหกรรมพัฒนา ซึ่งรัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณแต่ละสถาบันเป็นเวลา 5 ปี ในวงเงิน 100 ล้านบาท (โดยใช้เงินจากแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม) และบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2.2 การเพิ่มผลผลิตของอุตสาหกรรมในประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 ให้กระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ บรรจุแนวทางการดำเนินงานเพิ่มผลผลิตอุตสาหกรรมในประเทศไว้ในแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ของแผนแม่บทการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวเป็นการปรับปรุงกระบวนการและเทคนิคในการผลิต การบริหารจัดการ ในอุตสาหกรรม การพัฒนาบุคลากร การให้คำปรึกษาอบรมในเรื่อง ISO 9000, ISO 14000 และ มอก. 18000 การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในกระบวนการผลิต รวมทั้งการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปช่วยอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม ตลอดจนจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับ Productivity Measurement และจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับ Best Manufacturing Practices ในต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงองค์กรของตนเอง

2.3 การให้ความสนับสนุนแก่บริษัท ปู่ยแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 ให้ความเห็นชอบการให้ความสนับสนุนแก่บริษัท ปู่ยแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่อง โดยให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นผู้ดำเนินการ

2.4 มาตรการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจที่ให้ความเห็นชอบมาตรการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีมาตรการเร่งด่วน 7 มาตรการ (1. การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนักท่องเที่ยว 2. การป้องกันการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว 3. การป้องกันแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม 4. การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์การจับจ่ายซื้อของ 5. การส่งเสริมนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษ 6. การกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมปี Amazing Thailand 7. จัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่) และมาตรการระยะต่อไป 5 มาตรการ (1. การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว 2. การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว 3. การจัดตั้งอำนาจความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยว 4. การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจัดประชุม การจัดการทรรศการ และการท่องเที่ยว 5. การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประตูสู่ภูมิภาค)

2.5 การแก้ไขวิกฤตการณ์ของอุตสาหกรรมยานยนต์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 ให้ความเห็นชอบมาตรการสนับสนุนการแก้ไขวิกฤตการณ์ของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการใน

อุตสาหกรรมนี้ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ สนับสนุนเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม การฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน เร่งจัดทำโครงการเพื่อนำเงินทุนไปปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) มาปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมนี้ ให้ผู้ประกอบการสามารถกู้เงินกองทุนนวัตกรรมมาพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงมาตรฐานการภาชีด้านต่างๆ ผ่อนปรนกฎระเบียบธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ และให้สถาบันยานยนต์เป็นแกนหลักในการประสานการแก้ไขปัญหาวิกฤตของอุตสาหกรรมนี้

2.6 การบังคับใช้ชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 เห็นชอบให้เลื่อนการยกเลิกการบังคับใช้ชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศออกไปอีกระยะหนึ่ง และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศให้เสร็จก่อนวันที่ 1 มกราคม 2543 ซึ่งไทยต้องยกเลิกการบังคับใช้ชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศตามพันธกรณีที่มีกับ WTO และให้กระทรวงการคลังรับไปพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีอากรของปัจจัยการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน 6 เดือน

2.7 การจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา อัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 รับทราบมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจที่เห็นชอบให้จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา อัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารงานในรูปคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐและเอกชน ซึ่งไม่ผูกพันกับกฎระเบียบของราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยรัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งปีแรก (ปีงบประมาณ

2542) จำนวน 60 ล้านบาท ส่วนค่าใช้จ่ายในปีต่อไปให้ใช้จ่ายจากเงินกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจยังได้มีมติให้กรมสรรพากรพิจารณาลดขั้นตอนการปฏิบัติในการขอยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอัญมณีลงอีก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกของสินค้านี้ และเป็นการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

2.8 นโยบายการบริหารงานสุราหลังปี 2542

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 เห็นชอบให้เปิดเสรีการผลิตและจำหน่ายสุราหลังจากสิ้นสุดอายุสัญญาฉบับแรกและขายสุราโดยโรงงานสุราของรัฐ (สัญญาทุกฉบับจะครบกำหนดในวันที่ 31 ธันวาคม 2542) ทั้งนี้ เป็นการเปิดเสรีสุราแช่ (เบียร์และไวน์) สุราขาวและสุราสี (ยกเว้นแอลกอฮอล์ให้องค์การสุรา กรมสรรพสามิต เป็นผู้ผลิตและจำหน่าย เช่นเดิม) โดยผู้ประสงค์จะผลิตสามารถขออนุญาตจากกรมสรรพสามิตได้โดยไม่จำกัดแหล่งการผลิตและจำหน่ายได้ทั่วประเทศทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

สำหรับนโยบายเกี่ยวกับอัตราภาษีสุรา คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้เก็บเงินรายได้จากสุราในรูปภาษีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรายได้ในรูปอื่น เช่น ค่าผลประโยชน์ ค่าสิทธิ ฯลฯ ควรเก็บให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ การกำหนดอัตราภาษีสำหรับสุราแต่ละชนิดจะต้องคำนึงถึงอัตราภาษีที่ใช้กับสุรานำเข้า ที่อาจเทียบเคียงและแข่งขันกันได้

2.9 การดำเนินธุรกิจก๊าซหุงต้มในประเทศมาเลเซีย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี

ว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจที่อนุมัติให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) จัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัท KELOIL-PTT LPG Sendirian Berhad (Keloil) เพื่อดำเนินธุรกิจก๊าซหุงต้มในประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นการรองรับปัญหาก๊าซหุงต้มล้นตลาดภายในประเทศ โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นระหว่าง ปตท. ร้อยละ 40 และ Keloil ร้อยละ 60 และจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดในประเทศมาเลเซีย โดยมีทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 10 ล้านริงกิต

ทั้งนี้ การลงทุนของโครงการซึ่งมีระยะเวลาดำเนินงาน 20 ปี ใช้เงินลงทุนรวม 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. (ประมาณ 1,000 ล้านบาท)

จ. มาตรการด้านการค้าระหว่างประเทศ

1. มาตรการด้านส่งออก

1.1 การส่งออกผลิตภัณฑ์อาวุธของบริษัท ใช้อินเตอร์เนชั่นแนลดีเวลลอปเมนต์ จำกัด ไปจำหน่ายยังประเทศมาเลเซียและฟิลิปปินส์

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ โดยให้ความเห็นชอบในการส่งผลิตภัณฑ์ของบริษัท ใช้อินเตอร์เนชั่นแนลดีเวลลอปเมนต์ จำกัด ไปจำหน่ายยังประเทศมาเลเซียและฟิลิปปินส์

1.2 การปรับเปลี่ยนมาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับพันธกรณี

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการปรับเปลี่ยนมาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับหลักการแกตต์ภายใต้องค์การการค้าโลก รวมทั้งปรับปรุงมาตรการเดิมให้มีความชัดเจนเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.3 การให้สินเชื่อข้าวแก่รัฐบาลอินโดนีเซีย

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 คณะรัฐมนตรีอนุมัติการเจรจาขายข้าว 25% จำนวน 5 แสนเมตริกตัน ให้แก่รัฐบาลอินโดนีเซียตามที่ขอ โดยให้ชำระเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ในรูปของเงินสด 4 แสนตัน และเงินเชื่อ 1 แสนตัน โดยมีระยะเวลาชำระหนี้ 3 ปี แก่รัฐบาลอินโดนีเซีย ส่วนอัตราดอกเบี้ยและเงื่อนไขอื่น ๆ กระทรวงพาณิชย์จะหารือกับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า และเจรจากับรัฐบาลอินโดนีเซียต่อไป

1.4 การทบทวนการนำเข้า-ส่งออกน้ำมันปาล์ม

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่คณะกรรมการนโยบายถั่วเหลืองและพืชน้ำมันอื่น พิจารณาเกี่ยวกับการทบทวนการนำเข้า-ส่งออกน้ำมันปาล์ม ในช่วงเดือนสิงหาคม-ธันวาคม 2541 แม้ว่าปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบภายในประเทศไม่ขาดแคลน แต่เนื่องจากประเทศไทยมีข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลกในการเปิดตลาดน้ำมันปาล์ม จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

- ให้เปิดตลาดนำเข้าน้ำมันปาล์มภายใต้ข้อผูกพันกับ WTO ของปี 2541 ในปริมาณ 4,706 ตันน้ำมันปาล์มดิบ (Crude Palm Oil) หรือ 3,530 ตันน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (RBD Olein)
- อัตราภาษีนำเข้าร้อยละ 10
- กำหนดการบริหารนำเข้าโดยให้องค์การคลังสินค้าเป็นผู้นำเข้า และมีระยะเวลานำเข้าตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน-31 ธันวาคม 2541
- กำหนดให้น้ำมันปาล์มดิบเป็นสินค้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติถึง 31 ธันวาคม 2541 ในอัตราร้อยละ 10 ของราคาส่งออก (FOB)

1.5 การลงนามในสัญญาการค้าประกัน สินเชื่อเพื่อการส่งออกจาก US-EXIM

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรี
รับทราบผลการลงนามในสัญญาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม
2541 ในการค้าประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออกจาก
US-EXIM จำนวน 1,000 ล้านดอลลาร์ สรอ.

1.6 การส่งสินค้าออกไปนอกราช อาณาจักร และการนำสินค้าเข้ามาในราช อาณาจักร (มาตรการคว่ำบาตร)

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรี
มีมติเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วย
การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร และร่าง
ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามา
ในราชอาณาจักร (มาตรการคว่ำบาตรต่อสาธารณรัฐ
อังกฤษ) ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

2. มาตรการด้านการค้าระหว่างประเทศ อื่น ๆ

2.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์

เนื่องจากประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การ
การค้าโลก (World Trade Organization หรือ
WTO) เมื่อปี พ.ศ. 2537 ทำให้ไทยมีพันธกรณีที่จะ
ต้องปฏิบัติตามข้อ 22-24 แห่งความตกลงรอบอุรุกวัย
ว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า
(TRIPS) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องให้ความ
คุ้มครองสิ่งบ่งชี้แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ภายใน 5 ปี
นับแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 ซึ่งจะครบกำหนดใน
วันที่ 31 ธันวาคม 2542 และเนื่องจากกฎหมายไทย
ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ จึงต้องตรากฎหมาย
คุ้มครองสิ่งบ่งชี้แหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ให้
สอดคล้องกับมาตรฐานการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้แหล่ง
กำเนิดทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งกำหนดไว้ในความตกลง
ว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว

2.2 พระราชบัญญัติความลับทางการค้า

เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรี
อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติความลับทางการค้า

3. มาตรการด้านการท่องเที่ยวและ พาณิชย์นาวี

3.1 พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2541 คณะรัฐมนตรี
อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.2 การผ่อนผันเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว บริเวณด่านพระเจดีย์สามองค์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม
2541 อนุมัติผ่อนผันให้เปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวบริเวณ
ด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัด
กาญจนบุรี ทุกวัน เพื่อให้ชาวต่างประเทศเดินทาง
เข้าออกได้เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยว

3.3 การอำนวยความสะดวกในการเข้า เมืองให้แก่ชาวต่างประเทศ

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2541 คณะรัฐมนตรี
รับทราบเรื่องการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง
ให้แก่ชาวจีนและชาวมาเลเซีย และนักท่องเที่ยวที่มี
อายุไม่ต่ำกว่า 55 ปี

จ. มาตรการด้านราคา

1. การปรับโครงสร้างราคาก๊าซปิโตร เลียมเหลว

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม
2541 เห็นชอบให้มีการปรับโครงสร้างราคาก๊าซ
ปิโตรเลียมเหลวตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงาน

แห่งชาติ (สพช.) เสนอ ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2541 ดังนี้

1) ปรับหลักเกณฑ์การคำนวณราคาประกาศ ณ โรงกลั่น และราคานำเข้าก๊าซปิโตรเลียมให้เท่ากับราคาส่งออกในปัจจุบัน

2) ปรับค่าการตลาดก๊าซหุงต้มเพิ่มขึ้นจากเดิม 30 สตางค์/กก. เป็น 2.566 บาท/กก.

3) ปรับลดราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวทั้งในส่วนของราคาขายส่งและราคาขายปลีก

- ราคาขายส่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงเหลือ 9.0777 บาท/กก. ลดลงกิโลกรัมละ 1.73 บาท

- ราคาขายปลีกรวมภาษีมูลค่าเพิ่มลดลงเหลือ 12 บาท/กก. ลดลงกิโลกรัมละ 1.40 บาท

4) ให้มีการทบทวนโครงสร้างราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวทุก 6 เดือน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ราคาตลาดโลกและสภาพตลาดในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลง

ช. มาตรการแรงงาน

1. การอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานชั่วคราว

เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานชั่วคราวเพิ่มอีก 2 จังหวัด คือ ราชบุรี และเชียงใหม่ และเพิ่มประเภทธุรกิจอีก 5 สาขา คือ สวนยางพารา ไร่อ้อย เลี้ยงหมู โรงสีข้าว และขนถ่ายสินค้าทางน้ำ ทั้งนี้ แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานอาชีพกรรมกรในประเภทธุรกิจดังกล่าวได้เฉพาะในเขตพื้นที่ที่ทางการกำหนด

สำหรับในพื้นที่จังหวัดชายแดน 11 จังหวัด ให้เป็นไปตามการพิจารณาของจังหวัดตามสภาพ

ความจำเป็น โดยให้ความสำคัญกับการจัดแรงงานไทยเข้าทำงานก่อน

ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2541 เป็นต้นไป

2. ร่างกฎกระทรวงออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงเพื่อรองรับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ อาทิ กำหนดประเภทนายจ้างที่พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับทั้งหมด และกำหนดเวลาทำงานปกติของแต่ละประเภทงาน เป็นต้น โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2541 พร้อมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่

3. ร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างกฎกระทรวงออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2541 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการให้มีการคุ้มครองแรงงานแตกต่างกันไปจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยเปิดโอกาสให้สามารถกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะที่เหมาะสมกับงานแต่ละประเภท เช่น งานในกิจการปิโตรเคมี งานวิชาชีพหรือวิชาการ งานด้านบริหารและการจัดการ งานเสมียน งานด้านการผลิต เป็นต้น

4. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2541 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน และพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ และกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วง

ครั้งหลังของปี 2541 ตลอดจนสร้างความมั่นใจแก่ผู้ประกอบธุรกิจทั้งคนไทยและต่างชาติในเรื่องธุรกิจที่อยู่ในบัญชีสงวน โดยมีกรอบสาระในการยกเว้นพระราชบัญญัติที่สำคัญ อาทิ ปรับปรุงแก้ไขนิยามคนต่างด้าวและนิยามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และเมื่อวันที่ 29 กันยายน ศกนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแล้ว ทั้งนี้มีแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1. ตัดร่างเดิมที่บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีกำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่คนต่างด้าวในกรณีที่มาลงทุนหรือขยายการลงทุนในประเทศไทย

2. ห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศหรือรอการเนรเทศ และคนต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมายประกอบธุรกิจทุกประเภท

3. เพิ่มบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับสิทธิของคนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจที่ไม่ต้องขออนุญาต แต่ธุรกิจดังกล่าวถูกกำหนดให้เป็นธุรกิจตามบัญชีท้ายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้สามารถประกอบธุรกิจนั้นได้อีก 1 ปี จากนั้นจะต้องมาขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ซ. มาตรการด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

1. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2541 อนุมัติในหลักการให้ขยายบทบาทและหน้าที่ของอบส. ดังนี้

- สามารถทำธุรกรรม Securitization และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์

- สามารถออกพันธบัตรที่รัฐค้ำประกัน เพื่อจ่ายแทนเงินสด ประมูล หรือขายลดในตลาด และออกตราสารหนี้ระยะสั้น

- อนุมัติในหลักการให้แปรรูปเป็น “บรรษัทบริหารสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์” (Property Loan Management Corporation : PLMC)

2. วันที่ 26 พฤษภาคม 2541 อนุญาตให้มีการจัดตั้งกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน

3. วันที่ 23 มิถุนายน 2541 ครม. มีมติให้จัดตั้ง “คณะกรรมการแก้ไขปัญหาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ประสบภาวะวิกฤต” มีหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

4. คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 เห็นชอบมาตรการกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็น 1 ใน 25 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ดังนี้

(1) มาตรการด้านสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

- สนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์ขยายระยะเวลาการกู้เงินสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเป็น 30 ปี ทั้งกับลูกค้าใหม่และลูกค้าเก่า

- สนับสนุนให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ควบคู่ไปกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

- สนับสนุนการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยผ่านทางสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารออมสิน

(2) มาตรการด้านอุปสงค์

- รมรลงค้ให้คนไทยในต่างประเทศเข้ามาซื้ออสังหาริมทรัพย์ในประเทศ

- ปรับปรุงกฎหมายการถือครองที่ดินของคนต่างด้าว

- พิจารณายกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ถูกให้ออกจากงานก่อนกำหนด สำหรับเงินจำนวนยอดสุดท้ายที่สมาชิกได้รับ เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้จ่ายเงินจำนวนนี้ดำรงชีพต่อไปได้อีกระยะหนึ่ง (เพิ่มความสามารถซื้อหรือผ่อนชำระสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย)

(3) มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- สนับสนุนและเร่งรัดกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นตราสารเปลี่ยนมือได้ (Securitization) ทั้งในส่วนที่เป็นการทำธุรกรรมโดยบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย (SMC) และนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV)

- ยกร่าง พ.ร.บ. ประกอบธุรกิจคนต่างด้าว โดยปรับปรุงจาก ปว. 281

5. วันที่ 15 กันยายน 2541 ครม. เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน และพระราชบัญญัติอาคารชุด (ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน

- ให้คนต่างด้าวที่นำเงินมาลงทุนไม่ต่ำกว่า 25 ล้านบาท ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยไม่เกิน 1 ไร่

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้อนุญาตและกำหนดหลักเกณฑ์การจำหน่ายที่ดินของคนต่างด้าว เมื่อผิดเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ร่าง พ.ร.บ. อาคารชุด

- แก้ไขหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในห้องชุดของคนต่างด้าว และนิติบุคคลต่างด้าว

กรณีทั่วไป : เพิ่มอัตราส่วนการถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดของคนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าว จากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 49 ของพื้นที่

กรณีชั่วคราว : เพิ่มอัตราส่วนการถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดของคนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวโดยไม่จำกัดจำนวน ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาล และเขตท้องที่ ตามที่จะกำหนดในกฎกระทรวงต่อไป

- แก้ไขหลักเกณฑ์การบังคับให้คนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวจำหน่ายห้องชุดที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

- พ.ร.บ. นี้ ให้ใช้บังคับเป็นเวลา 5 ปี และเมื่อพ้นกำหนดแล้วคนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวที่ถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดนั้นอยู่จะสามารถถือครองต่อไปได้

ตารางที่ 1.1 : เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก
(หน่วย : ร้อยละ)

	2540 ^{1/}	2541			2541 ^{2/}
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ					
เศรษฐกิจโลก	4.1	n.a.	n.a.	n.a.	2.0
สหรัฐอเมริกา	3.9	4.2	3.6	n.a.	3.5
ญี่ปุ่น	0.8	-3.7	-1.8	n.a.	-2.5
เยอรมนี	2.2	3.4	2.5	n.a.	2.6
สหราชอาณาจักร	3.4	3.2	2.6	n.a.	2.3
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	2.9	n.a.	n.a.	n.a.	2.3
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	5.8	n.a.	n.a.	n.a.	2.3
กลุ่มยุโรปกลางตะวันออกและอดีตสหภาพโซเวียต	2.0	n.a.	n.a.	n.a.	-0.2
2. ระดับราคา (อัตราเพิ่มของดัชนีราคาผู้บริโภค)^{3/}					
สหรัฐอเมริกา	2.3	1.5	1.6	n.a.	1.6
ญี่ปุ่น	1.7	2.0	0.3	n.a.	0.4
เยอรมนี	1.8	1.2	1.3	n.a.	1.0
สหราชอาณาจักร	2.8	3.4	4.0	n.a.	2.8
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	2.0	n.a.	n.a.	n.a.	1.5
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	9.1	n.a.	n.a.	n.a.	10.3
กลุ่มยุโรปกลางตะวันออกและอดีตสหภาพโซเวียต	27.9	n.a.	n.a.	n.a.	29.5
3. อัตราการว่างงาน					
สหรัฐอเมริกา	4.9	4.7	4.4	n.a.	4.5
ญี่ปุ่น	3.4	3.7	4.2	n.a.	4.1
เยอรมนี	11.5	11.5	11.2	n.a.	10.9
สหราชอาณาจักร	5.5	4.8	4.8	n.a.	4.8
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	7.5	n.a.	n.a.	n.a.	7.1
4. อัตราดอกเบี้ย (ณ สิ้นงวด)					
อัตราซื้อลดทางการสหรัฐอเมริกา	5.0	5.0	5.0	5.0	n.a.
FEDERAL FUNDS	5.5	5.6	5.5	5.6	n.a.
อัตราซื้อลดทางการเยอรมนี	2.5	2.5	2.5	2.5	n.a.
อัตราซื้อลดทางการญี่ปุ่น	0.5	0.5	0.5	0.5	n.a.
5. ดัชนีค่าเงินดอลลาร์ สรอ. (2533=ปีฐาน)	105.27	109.83	111.43	113.57	n.a.
7. ราคาสินค้า ($\Delta\%$ จากช่วงเดียวกันของปีก่อน)^{3/}					
อาหาร	-10.8	-11.6	-13.2	-13.2	-12.0
เครื่องดื่ม	32.6	12.3	-25.2	-23.0	-14.2
แร่และโลหะ	3.0	-13.5	-16.4	-19.8	-14.1
น้ำมันดิบ	-5.4	-32.8	-28.2	-30.3	-31.1

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ ประมาณการ

3/ ข้อมูลรายไตรมาสจาก Table 1 Indices of Primary Commodity Prices 1983-98, IMF, October 1998

n.a. = ไม่มีข้อมูล

ที่มา : World Economic Outlook, October 1998

ตารางที่ 1.2 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศที่มีใช้ประเทศอุตสาหกรรม
(หน่วย : ร้อยละ)

	2540 ^{1/}	2541 ^{2/}	2542 ^{2/}
1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ($\Delta\%$ จากช่วงเดียวกันของปีก่อน)			
ประเทศกำลังพัฒนารวม	5.8	2.3	3.6
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	6.0	-2.9	0.7
ประเทศในเอเชีย	6.6	1.8	3.9
ประเทศในอาเซียน 4 ^{3/}	3.7	-10.4	-0.1
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	2.0	-0.2	-0.2
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	2.8	3.4	3.6
ประเทศรัสเซีย	0.9	-6.0	-6.0
2. ระดับราคา ($\Delta\%$ ของดัชนีราคาผู้บริโภค)			
ประเทศกำลังพัฒนารวม	9.1	10.3	8.3
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	3.7	5.3	2.4
ประเทศในอาเซียน 4 ^{3/}	5.4	31.5	9.1
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	27.9	29.5	34.6
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	38.2	18.3	14.7
ประเทศรัสเซีย	14.7	48.4	73.2
3. ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)			
ประเทศกำลังพัฒนารวม	-61.8	-78.3	-63.2
ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	8.9	61.7	50.7
ประเทศในอาเซียน 4 ^{3/}	-16.0	17.6	17.6
ประเทศที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลง	-25.0	-30.8	-25.1
ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก	-20.3	-21.7	-23.3
ประเทศรัสเซีย	-0.6	-4.1	2.0

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ ประมาณการ

3/ อาเซียน 4 ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ที่มา : World Economic Outlook, October 1998

Capital Market Trends, Nomura Research Institute, July 1998

ตารางที่ 2 : ผลผลิตพืชเกษตรที่สำคัญ
(หน่วย : พันเมตริกตัน)

	2537/38	2538/39	2539/40	2540/41 ^P	2541/42 ^E
ข้าว	20,125 (5.4)	20,679 (2.7)	22,314 (7.9)	23,381 (4.9)	23,100 (-1.2)
นาปี	181,661 (10.2)	17,728 (-2.4)	17,781 (0.3)	18,789 (5.7)	18,500 (-1.5)
นาปรัง	1,964 (-24.9)	2,950 (50.2)	4,533 (45.8)	4,592 (5.8)	4,700 (2.4)
ยาง	1,737 (11.8)	1,810 (4.2)	1,937 (7.0)	2,100 (8.4)	2,200 (4.8)
ข้าวโพด	3,900 (18.2)	4,060 (4.1)	3,970 (-2.2)	3,842 (-3.2)	5,004 (30.2)
มันสำปะหลัง	15,374 (-19.5)	17,388 (13.1)	18,100 (4.1)	15,960 (-11.8)	16,692 (4.6)
อ้อย	50,459 (34.3)	57,693 (14.3)	56,190 (-2.6)	42,270 (-24.8)	43,000 (1.7)
ปอ	116 (-8.7)	115 (-0.9)	109 (-5.2)	106 (-2.8)	102 (-3.8)
ฝ้าย	78 (16.3)	81 (3.5)	75 (-7.4)	70 (-6.7)	70 (-)
ถั่วเขียว	256 (10.6)	234 (-8.4)	238 (1.7)	212 (-10.8)	236 (11.3)
ถั่วเหลือง	528 (2.8)	386 (-26.8)	352 (-8.7)	366 (4.0)	379 (3.5)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

P = ตัวเลขเบื้องต้น

E = ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สถาบันวิจัยยาง สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล

ตารางที่ 3 : ราคาพืชผลเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้
(หน่วย : บาทต่อเมตริกตัน)

	2540	2541			มกราคม-กันยายน	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	2540	2541
ข้าวเปลือกเจ้า ชั้น 1 (สีเป็นข้าวสาร 5 %)	5,666 (5.5)	6,950 (30.1)	6,543 (20.0)	7,104 (18.2)	5,602 (6.9)	6,866 (22.6)
ข้าวเปลือกเหนียว 10 % เมล็ดยาว	6,809 (41.4)	8,153 (39.0)	7,866 (23.6)	7,456 (-3.3)	6,647 (37.5)	7,825 (17.7)
หัวมันสด	679 (-19.0)	1,304 (94.1)	1,691 (189.1)	1,523 (154.3)	619 (-28.9)	1,506 (143.3)
ข้าวโพด (ความชื้นไม่เกิน 14 %)	4,053 (-8.3)	4,955 (29.8)	5,149 (36.9)	4,690 (11.6)	3,997 (-11.9)	4,945 (23.7)
ยางแผ่นดิบ ชั้น 3	23,430 (-16.1)	25,830 (4.0)	24,010 (4.0)	23,050 (2.9)	23,770 (-17.3)	24,300 (2.2)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 : ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

	2540	2541			มกราคม-กันยายน	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3 ^{3/}	2540	2541 ^{3/}
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม*	-0.6	-16.9	-15.3	-11.7	4.5	-14.8
อาหาร						
น้ำตาล	1.7	-31.2	-96.8	0	0.16 ^{4/}	-38.2 ^{4/}
สับปะรดกระป๋อง ^{1/}	-19.4	-15.7	-23.5	-63.1	-19.4	-30.8
เครื่องมือ						
สุรา	14.4	-8.6	-9.4	-4.2	21.4	-7.3
เบียร์	15.2	19.8	2.7	-1.0	16.7	6.8
น้ำอัดลมและโซดา	4.7	-16.3	1.2	-4.3	8.1	-6.1
ยาสูบ						
บุหรี่	-9.9	-15.8	-26.9	-33.3	-3.3	-25.0
สิ่งทอ						
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	21.5	80.5	53.3	37.3 ^{2/}	3.0 ^{2/}	56.9 ^{2/}
เส้นใยประดิษฐ์	5.7	26.0	33.2	27.8	4.2	29.1
ผลิตภัณฑ์ปอ	-36.4	-26.8	-35.4	-38.6	-34.2	-33.5
วัสดุก่อสร้าง						
เหล็กเส้น	1.5	-32.5	-30.4	-44.1	3.3	-35.8
สังกะสี	-0.1	-19.2	-40.5	-53.7	5.0	-38.2
ปูนซีเมนต์	-4.2	-39.2	-46.0	-37.4	5.2	-41.0
รถยนต์						
รถยนต์นั่ง	-19.2	-86.9	-78.9	-63.1	13.2	-78.7
รถยนต์พาณิชย์	-41.0	-77.3	-64.5	-30.0	-23.9	-61.3
รถจักรยานยนต์	-25.1	-53.2	-49.2	-57.3	-15.1	-53.0
ยางรถยนต์	-8.7	-10.0	-6.5	-12.7	-4.9	-9.8
ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ						
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	17.0	-8.3	0.6	-4.1	24.3	-3.9
เหล็กกล้า	-2.4	-9.3	-31.9	-21.9	-5.1	-21.3
แผงวงจรไฟฟ้า	20.4	2.0	-2.5	-10.6	23.9	-3.9

1/ ปริมาณส่งออก

2/ เป็นอัตราเปลี่ยนแปลงของมูลค่าส่งออก (ม.ค.-ส.ค.) ในรูปบาทแทน

3/ ตัวเลขเบื้องต้น

4/ ผลผลิตถึงขั้นฤดูกาลผลิตปีในช่วงปลายเดือน เม.ย. 2541

* รวมสินค้าอุตสาหกรรม 38 รายการ คิดเป็นร้อยละ 59 ของผลผลิตภาคอุตสาหกรรม

ที่มา : จากการสอบถามผู้ประกอบการ

ตารางที่ 5 : เครื่องชี้ภาวะการใช้จ่ายภาคเอกชน
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540	2541			มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ก.ค.-ส.ค. ^{1/}	2540	2541 ^{1/}
มูลค่าสินค้าอุปโภคนำเข้า ^{2/}	229,438.5	60,265.5	49,087	33,126	140,368	142,478.5
	(5.7)	(24.4)	(0.7)	(-9.1)	(1.6)	(-37.9)
- สินค้าไม่คงทน	81,113	22,942	18,231	12,561	50,840	53,734.0
	(11.3)	(31.8)	(-5.8)	(-10.8)	(6.6)	(-33.8)
- สินค้าคงทน ^{2/}	148,325.5	37,323.5	30,856	20,565	89,528	88,744.5
	(2.9)	(20.3)	(5.1)	(-8.1)	(-1.1)	(-40.2)
ปริมาณการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิด						
- เบียร์ (ล้านลิตร)	880.07	237.01	231.15	141.86	557.67	610.01
	(16.2)	(15.7)	(3.7)	(-5.4)	(18.9)	(5.6)
- น้ำมันถลอมและโซดา (ล้านลิตร)	1,904.07	465	615	280	1,376	1,360
	(20.0)	(-6.9)	(4.8)	(-3.5)	(23.3)	(-1.2)
- บุหรี่และยาสูบ (เมตริกตัน)	43,893	9,722	8,817	5,456	31,631	23,994
	(-7.3)	(-17.0)	(-27.0)	(-30.4)	(-1.0)	(-24.1)
- รถยนต์นั่ง (คัน)	132,070	11,599	12,285	5,669	112,001	29,553
	(-23.9)	(-76.9)	(-72.7)	(-76.6)	(-0.7)	(-73.6)
- รถจักรยานยนต์ (คัน)	927,365	145,213	146,986	67,699	725,672	359,898
	(-25.4)	(-49.6)	(-50.5)	(-51.9)	(-13.7)	(-50.4)
ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัย (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)	17,638	4,516	5,282	3,208	11,803	13,007
	(10.2)	(17.2)	(8.8)	(3.8)	(39.4)	(10.2)
ภาษีมูลค่าเพิ่ม^{3/}	152,457	47,441	40,461	28,212	85,267	105,572
	(0.9)	(53.4)	(20.7)	(-31.9)	(-19.8)	(23.8)
สินเชื่อเพื่อการอุปโภค (พันล้านบาท)	166,403	156,090	157,498	152,962	179,204	152,962
(เฉพาะธนาคารพาณิชย์)	(13.48)	(3.91)	(-5.13)	(-14.64)	(27.86)	(-14.64)
การใช้จ่ายเดินทางไปต่างประเทศ	102,756	16,854	18,275	10,749	68,983	45,878
	(-5.4)	(-31.7)	(-37.3)	(-29.2)	(1.9)	(-33.5)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

1/ ตัวเลขเบื้องต้น

2/ รวมรถยนต์นั่งนำเข้าบางส่วน

3/ ตั้งแต่สิงหาคม 2540 มีการปรับอัตราภาษีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 (กรณีไม่รวมการปรับเพิ่มอัตราภาษีดังกล่าว รายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มของส่วนกลางในช่วง ม.ค.-ส.ค. 2541 ลดลงร้อยละ 17.7)

ที่มา : กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต กฟผ. กรมบัญชีกลาง ผู้ประกอบการ และข้อมูลฝ่ายการต่างประเทศและฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 6 : เครื่องชี้ด้านการลงทุนภาคเอกชน

	2540	2541			มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ก.ค.-ส.ค. ^{1/}	2540	2541 ^{1/}
ดัชนีการลงทุน *	69.8	49.2	25.4	13.8	83.5	13.8
	(-2.1)	(-9.0)	(-16.9)	(-20.8)	(2.5)	(-20.8)
การนำเข้าสินค้าประเภททุน (พันล้านบาท)						
- มูลค่านำเข้าสินค้าประเภททุน	937.0	258.0	205.7	142.3	606.5	606.0
	(3.4)	(15.6)	(-9.0)	(-12.3)	(-2.1)	(-0.1)
- มูลค่านำเข้าสินค้าประเภททุน (ณ ราคาปี 2533)	613.0	106.1	92.6	67.7	427.5	266.4
	(-10.9)	(-36.1)	(-42.2)	(-35.4)	(-8.4)	(-37.7)
พื้นที่ก่อสร้างที่ได้รับอนุญาต	21,318.4	2,245.5	1,758.7	403.7 ^{3/}	15,593.9 ^{4/}	4,407.9 ^{4/}
(พันตารางเมตร)	(-20.3)	(-66.5)	(-75.5)	(-76.4)	(-5.9)	(-71.7)
ที่อยู่อาศัย	11,541.2	1,507.5	997.4	275.2 ^{3/}	7,960.1 ^{4/}	2,780.2 ^{4/}
	(-30.4)	(-58.8)	(-70.1)	(-71.5)	(-24.1)	(-65.1)
พาณิชย์	8,103.3	396.0	530.0	95.5 ^{3/}	6,507.7 ^{4/}	1,021.5 ^{4/}
	(-0.4)	(-84.8)	(-83.8)	(-84.9)	(38.0)	(-84.3)
อุตสาหกรรมและอื่น ๆ	1,673.9	342.0	231.3	33.0 ^{3/}	1,126.1 ^{4/}	606.2 ^{4/}
	(-17.1)	(-22.9)	(-59.6)	(-70.0)	(-17.5)	(-46.2)
กรุงเทพมหานคร	12,848.5	1,328.5	933.5	213.7 ^{3/}	9,539.5 ^{4/}	2,475.8 ^{4/}
	(-18.9)	(-68.9)	(-77.3)	(-81.3)	(-4.1)	(-74.0)
ภาคกลาง	3,007.6	396.0	257.2	73.4 ^{3/}	1,952.8 ^{4/}	726.6 ^{4/}
	(-17.0)	(-57.2)	(-69.9)	(-58.0)	(-8.8)	(-62.8)
ภาคอื่น ๆ	5,462.3	521.0	568.0	116.6 ^{3/}	4,101.6 ^{4/}	1,205.5 ^{4/}
	(-25.0)	(-65.2)	(-74.3)	(-70.5)	(-8.4)	(-70.6)
ปริมาณจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง (พันเมตริกตัน)						
- ซีเมนต์ ^{2/}	36,026	6,382	4,942	3,398	26,621	14,722
	(-2.9)	(-40.1)	(-50.4)	(-43.5)	(5.9)	(-44.7)
- แผ่นเหล็กเคลือบสังกะสี	386,177	81,707	53,147	38,600	291,147	173,454
	(7.6)	(-24.0)	(-51.7)	(-47.6)	(15.4)	(-40.4)
- เหล็กเส้น	1,729,340	360,027	250,328	152,580	1,281,708	762,935
	(2.4)	(-27.9)	(-42.8)	(-55.7)	(9.3)	(-40.5)
การส่งเสริมการลงทุน (เงินทุน-พันล้านบาท)						
กิจการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม	482.9	115.2	35.6	6.2 ^{3/}	323.6 ^{4/}	157.0 ^{4/}
	(-8.8)	(0.3)	(-64.1)	(-94.3)	(19.9)	(-51.5)
กิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริม	412.3	105.7	43.4	12.6 ^{3/}	265.3 ^{4/}	161.7 ^{4/}
	(-3.5)	(3.5)	(-63.8)	(-71.0)	(6.8)	(-39.1)
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมเปิดดำเนินการ	273.5	56.0	46.1	36.2 ^{3/}	163.2 ^{4/}	138.3 ^{4/}
	(18.8)	(-8.0)	(-47.4)	(146.3)	(36.8)	(-15.3)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

* คำนวณจากอัตราเพิ่มของค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ถอยหลัง 12 เดือน ขององค์ประกอบ

1/ ตัวเลขเบื้องต้น

2/ รวมปูนซีเมนต์ผึ่งนำเข้า

3/ กรกฎาคม

4/ มกราคม - กรกฎาคม

ที่มา : ผู้ประกอบการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 7 : เครื่องชี้ด้านการอุปโภคภาครัฐบาล
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540	2541			มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ก.ค.-ส.ค.	2540	2541
การอุปโภคภาครัฐบาล						
รายจ่ายจากงบประมาณ	460,178	107,201	107,448	89,977	301,779	304,626
	(2.6)	(-4.4)	(-5.0)	(17.5)	(5.3)	(0.9)
- เงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ	292,443	76,208	76,229	51,811	189,624	204,248
	(8.7)	(6.1)	(8.1)	(9.7)	(7.9)	(7.7)
- ซื้อมูลค่าบริการและรายจ่ายด้านทหาร	167,735	30,993	31,219	38,166	112,155	100,378
	(-6.5)	(-23.1)	(-26.7)	(30.3)	(1.1)	(-10.5)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

ตารางที่ 8 : เครื่องชี้ด้านการลงทุนภาครัฐ
(หน่วย : ล้านบาท)

	2540	2541			มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ก.ค.-ส.ค.	2540	2541
1. การลงทุนของรัฐบาล						
1.1 การเบิกจ่ายจากงบประมาณ	336,119	66,536	48,367	36,494	226,652	151,397
	(30.9)	(-13.6)	(-43.3)	(-43.3)	(46.9)	(-33.2)
1.2 เงินกู้จากต่างประเทศ	45,542	17,828	2,756	18,298	7,707	38,882
	(106.5)	(631.6)	(3.8)	(599.9)	(-39.9)	(404.5)
รวมการลงทุนของรัฐบาล	381,661	84,364	51,123	54,792	234,359	190,279
	(36.9)	(6.2)	(-41.9)	(-18.2)	(40.2)	(-18.8)
2. การลงทุนของรัฐวิสาหกิจ						
2.1 งบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ ^{1/}	186,124			185,500		
	(35.8)			(-0.3)		
2.2 การเบิกใช้เงินกู้จากต่างประเทศ	47,777	24,323	10,750	7,247	28,635	42,320
ตามโครงการพัฒนาของรัฐวิสาหกิจ	(16.1)	(234.1)	(-41.5)	(143.8)	(56.9)	(47.8)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

1/ ข้อมูลทั้งปีตามปีงบประมาณ จากการสำรวจรายปี ฝ่ายวิชาการ

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

ตารางที่ 9 : ระดับราคา
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน : ร้อยละ)

	2540	2541			มกราคม-กันยายน	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	ไตรมาส3	2540	2541
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วประเทศ	5.6	9.1	10.3	8.2	5.0	9.2
อาหารและเครื่องดื่ม	7.0	10.5	12.9	8.8	6.6	10.8
อื่น ๆ	4.6	8.1	8.8	8.1	3.7	8.2
ดัชนีราคาผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ	5.2	8.6	9.9	8.0	4.6	8.9
อาหารและเครื่องดื่ม	5.9	9.9	12.3	8.4	5.5	10.2
อื่น ๆ	4.7	7.7	8.5	7.9	3.7	8.1
ดัชนีราคาขายส่ง	4.0	19.0	19.2	14.2	2.1	17.5
ก. จัดหมวดหมู่ตามประเภทสินค้า						
เกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์	4.0	21.7	21.9	18.2	3.2	20.6
- เกษตรกรรม	1.8	14.8	20.2	16.5	3.0	17.2
- อาหาร	7.3	28.2	24.1	20.8	5.5	24.3
- เครื่องดื่ม	4.0	7.9	15.6	15.9	2.9	13.2
- อาหารสัตว์	-2.0	31.5	24.2	13.6	-6.8	22.9
อุตสาหกรรม	4.0	17.2	17.6	11.6	1.4	15.4
- ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	14.3	32.9	22.9	3.9	9.1	19.4
- เคมีและผลิตภัณฑ์เคมี	2.4	19.7	21.0	21.5	-0.5	20.8
ข. จัดหมวดหมู่ตามขั้นตอนการผลิต						
สินค้าสำเร็จรูป	8.3	25.0	29.7	21.9	4.9	25.4
สินค้าแปรรูป	4.1	25.8	25.8	15.5	0.6	22.2
วัตถุดิบ	4.2	21.3	25.2	22.9	2.2	23.1
ดัชนีราคาขายส่งสำหรับสินค้าออก	-0.7	31.1	25.5	21.8	-4.4	26.1

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 10.1 : มูลค่าสินค้าออก

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

ประเภทสินค้า	2540	2541		มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	2540	2541 ^{1/}
1. สินค้าเกษตร	5,997.7	1,462.3	1,163.9	4,048.6	3,475.5
1.1 ข้าว	2,080.4	564.2	474.2	1,312.8	1,399.6
1.2 ยางพารา	1,900.1	426.8	275.2	1,335.0	931.8
1.3 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	726.4	166.6	110.3	464.2	359.8
1.4 เบ็ด ไก่ แซ่เย็น	366.4	99.5	96.2	241.4	263.0
1.5 อื่น ๆ	924.3	205.3	208.0	695.2	521.3
2. สินค้าประมง	2,326.9	538.8	505.7	1,497.1	1,365.4
2.1 กุ้งสดแช่เย็น	1,518.7	357.3	314.7	976.9	874.0
2.2 อื่น ๆ	808.2	181.5	191.0	520.3	491.3
3. สินค้าอุตสาหกรรม	48,182.0	11,052.5	10,991.8	31,280.3	29,576.0
ก. สินค้าที่ใช้แรงงานสูง	8,393.6	1,740.9	1,794.5	5,503.5	4,874.2
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	3,117.7	673.6	762.8	2,033.1	2,026.5
2. รองเท้า	1,152.0	251.0	219.8	775.6	612.5
3. อัญมณีและเครื่องเพชรพลอย	1,710.6	337.8	291.3	1,091.6	837.5
4. เครื่องกีฬา	293.8	51.9	59.2	203.9	157.4
5. อื่น ๆ	2,119.5	426.6	461.3	1,399.3	1,240.4
ข. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง	29,455.4	7,024.4	7,058.8	18,953.2	18,868.3
1. คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	7,274.0	1,853.1	1,743.3	4,505.0	4,847.2
2. แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	2,481.4	566.0	549.5	1,686.6	1,475.8
3. อุปกรณ์สื่อสาร	517.6	122.9	119.0	343.8	336.1
4. เครื่องใช้ไฟฟ้า	4,423.8	1,002.1	1,027.2	3,012.8	2,688.3
5. หม้อแปลงและมอเตอร์	1,468.3	313.2	269.8	982.2	773.4
6. ผลิตภัณฑ์เคมี	672.6	119.9	155.0	441.6	366.7
7. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	1,576.8	425.0	425.2	952.1	1,138.2
8. ยานยนต์และส่วนประกอบ	1,064.2	249.7	304.2	643.9	754.5
9. ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ	1,504.8	378.9	398.9	944.1	1,038.2
10. ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	1,121.2	174.4	170.2	630.6	494.3
11. อื่น ๆ	7,350.7	1,819.4	1,896.6	4,810.6	4,955.7
ค. สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ	5,352.4	1,244.1	1,174.8	3,629.1	3,170.4
1. น้ำตาล	1,135.6	283.8	185.4	990.5	544.2
2. กากน้ำตาล	47.8	12.4	10.7	34.2	28.4
3. อาหารทะเลกระป๋อง	1,712.1	402.3	404.4	958.6	1,121.4
4. ซีเมนต์	243.7	52.4	54.8	153.8	142.2
5. ผลิตภัณฑ์ยาง	800.0	204.1	228.4	514.0	574.4
6. สับปะรดกระป๋อง	199.6	52.7	43.2	150.9	108.0
7. อื่น ๆ	1,213.5	236.5	247.9	827.0	651.8
ง. สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	4,980.6	1,043.0	963.7	3,194.6	2,663.1
4. อื่น ๆ	1,924.6	595.8	616.7	1,100.3	1,543.5
5. รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	58,431.2	13,649.3	13,278.1	37,926.3	35,960.5
หัก รายการที่ไม่มีมีการชำระเงิน	-1,710.0	-400.0	-327.6	-1,082.6	-970.3
6. สินค้าออกตามสถิติดุลการชำระเงิน	56,721.2	13,249.3	12,950.5	36,843.7	34,990.2

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 10.2 : มูลค่าสินค้าออก
(อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

ประเภทสินค้า	2540	2541		มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	2540	2541 ^{1/}
1. สินค้าเกษตร	-9.5	-4.1	-20.4	-11.1	-14.2
1.1 ข้าว	3.4	32.7	-10.8	-4.4	6.6
1.2 ยางพารา	-24.4	-31.1	-30.4	-20.3	-30.2
1.3 ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	-11.3	-10.6	-37.1	-19.0	-22.5
1.4 เบ็ด ไก่ แซ่เย็น	-1.6	10.1	4.8	1.6	8.9
1.5 อื่น ๆ	1.4	1.4	-22.2	-0.3	-25.0
2. สินค้าประมง	-7.6	7.6	-12.9	-5.1	-8.8
2.1 กุ้งสดแช่เย็น	-11.7	14.2	-17.9	-7.1	-10.5
2.2 อื่น ๆ	1.4	-3.3	-3.1	-1.2	-5.6
3. สินค้าอุตสาหกรรม	5.6	-5.1	-5.0	3.5	-5.4
ก. สินค้าที่ใช้แรงงานสูง	-7.4	-13.7	-11.8	-8.9	-11.4
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	-1.2	-2.6	-0.2	-4.4	-0.3
2. รองเท้า	-13.3	-25.1	-15.7	-13.1	-21.0
3. อัญมณีและเครื่องเพชรพลอย	-16.2	-23.1	-27.0	-18.6	-23.3
4. เครื่องกีฬา	-14.5	-23.5	-26.6	-18.4	-22.8
5. อื่น ๆ	-3.6	-11.9	-13.0	-2.0	-11.4
ข. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง	10.6	-0.1	1.2	9.4	-0.4
1. คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	11.0	9.1	10.8	5.4	7.6
2. แผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน	7.0	-11.5	-12.1	7.3	-12.5
3. อุปกรณ์สื่อสาร	1.9	-3.2	-5.9	3.8	-2.2
4. เครื่องใช้ไฟฟ้า	4.7	-12.0	-10.3	4.0	-10.8
5. หม้อแปลงและมอเตอร์	23.0	-8.8	-29.9	28.5	-21.3
6. ผลิตภัณฑ์เคมี	24.7	-19.8	-14.2	25.2	-17.0
7. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	25.9	27.3	21.5	18.3	19.5
8. ยานยนต์และส่วนประกอบ	42.5	11.6	38.3	61.3	17.2
9. ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ	5.6	10.0	11.1	2.9	10.0
10. ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	54.4	-36.7	-24.0	93.7	-21.6
11. อื่น ๆ	2.9	3.7	6.2	2.8	3.0
ค. สินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ	-0.1	-13.7	-13.0	-6.0	-12.6
1. น้ำตาล	-10.9	-44.4	-47.3	-18.0	-45.1
2. กากน้ำตาล	-39.0	-20.1	-26.0	-47.1	-16.9
3. อาหารทะเลกระป๋อง	11.7	25.9	11.1	5.2	17.0
4. ซีเมนต์	40.2	3.5	-7.5	34.4	-7.5
5. ผลิตภัณฑ์ยาง	7.2	10.7	18.6	5.3	11.7
6. สับปะรดกระป๋อง	-22.7	-14.4	-25.4	-22.4	-28.4
7. อื่น ๆ	-6.3	-21.0	-20.0	-6.0	-21.2
ง. สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	8.5	-9.9	-20.1	6.5	-16.6
4. อื่น ๆ	61.3	56.2	42.6	40.4	40.3
5. รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	4.4	-2.9	-5.4	2.1	-5.2
หัก รายการที่ไม่มีมีการชำระเงิน	29.9	-1.3	-11.5	20.0	-10.4
6. สินค้าออกตามสถิติดุลการชำระเงิน	3.8	-2.9	-5.3	1.7	-5.0

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 11.1 : มูลค่าสินค้าเข้า
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2540	2541		มกราคม-สิงหาคม	
	ทั้งปี	ไตรมาส1	ไตรมาส2	2540	2541
1. น้ำมัน	5,481.0	670.5	841.6	3,777.4	2,110.7
1.1 น้ำมันดิบ : ปริมาณ (ล้านบาเรล)	226.7	39.4	54.0	151.1	134.2
ราคา (US\$/บาเรล)	20.59	15.81	14.23	20.74	14.51
มูลค่า	4,669.4	623.3	768.3	3,133.4	1,947.8
1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมัน : มูลค่า	811.6	47.2	73.3	644.0	162.9
2. สินค้าเข้าที่ไม่ใช่น้ำมัน	57,666.1	9,789.3	9,826.0	41,622.6	26,088.1
2.1 สินค้าอุปโภคบริโภค	6,697.7	1,241.4	1,189.0	4,672.2	3,203.2
2.2 วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	16,379.4	2,729.1	3,083.1	11,803.0	7,800.5
2.3 สินค้าทุน	30,053.9	5,475.1	5,161.5	21,336.3	14,096.9
2.4 สินค้าอื่น ๆ	4,535.2	343.8	392.4	3,811.1	987.5
3. รวมสินค้าเข้าตามสถิติกรมศุลกากร	63,147.1	10,459.8	10,667.7	45,400.0	28,198.8
หัก รายการที่ไม่มีการชำระเงิน	-1,799.7	-338.8	-315.7	-1,218.2	-841.4
4. รวมสินค้าเข้าตามสถิติดุลการชำระเงิน	61,347.5	10,121.0	10,352.0	44,181.8	27,357.5

ตารางที่ 11.2 : มูลค่าสินค้าเข้า
(อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน : ร้อยละ)

	2540	2541		มกราคม-สิงหาคม	
	ทั้งปี	ไตรมาส1	ไตรมาส2	2540	2541
1. น้ำมัน	-11.6	-55.7	-42.2	-5.2	-44.1
1.1 น้ำมันดิบ : ปริมาณ (ล้านบาเรล)	5.4	-27.7	-10.7	12.0	-11.1
ราคา (US\$/บาเรล)	-0.5	-30.0	-30.1	4.6	-30.0
มูลค่า	4.9	-49.4	-37.6	17.2	-37.8
1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมัน : มูลค่า	-53.6	-83.3	-67.5	-50.9	-74.7
2. สินค้าเข้าที่ไม่ใช่น้ำมัน	-13.4	-38.0	-37.5	-8.7	-37.3
2.1 สินค้าอุปโภคบริโภค	-11.8	-29.7	-33.7	-7.6	-31.4
2.2 วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	-12.3	-39.1	-31.3	-10.1	-33.9
2.3 สินค้าทุน	-10.3	-31.2	-37.3	-6.1	-33.9
2.4 สินค้าอื่น ๆ	-33.3	-78.2	-67.9	-18.4	-74.1
3. รวมสินค้าเข้าตามสถิติกรมศุลกากร	-13.2	-39.5	-37.9	-8.4	-37.9
หัก รายการที่ไม่มีการชำระเงิน					
4. รวมสินค้าเข้าตามสถิติดุลการชำระเงิน	-13.4	-39.8	-38.2	-8.5	-38.1

ตารางที่ 12 : ดุลการชำระเงิน
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2540	2541		มกราคม-สิงหาคม	
		ไตรมาส1	ไตรมาส2	2540	2541 ^{1/}
สินค้าออก (F.O.B.)	56,721	13,249	12,951	36,843	34,990
อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	(3.8)	(-2.9)	(-5.3)	(1.7)	(-5.0)
สินค้าเข้า (C.I.F.)	61,347	10,121	10,352	44,181	27,357
อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	(-13.4)	(-39.8)	(-38.2)	(-8.5)	(-38.1)
ดุลการค้า	-4,626	3,128	2,599	-7,338	7,633
ดุลบริการบริจาด	1,514	1,082	211	1,298	1,695
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-3,112	4,210	2,810	-6,040	9,328
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-9,072	-2,648	-3,567	-8,220	-7,993
เอกชน	-8,102	-4,323	-2,181	-4,871	-8,826
ธนาคาร	-6,284	-1,243	-3,807	-2,542	-8,522
ธุรกิจที่มีใช้ธนาคาร	-1,818	-3,080	1,626	-2,329	-304
- เงินลงทุนโดยตรง	3,180	1,325	1,499	1,921	3,604
- เงินกู้	-3,785	-2,051	-1,070	-1,687	-3,641
- เงินลงทุนในหลักทรัพย์	4,570	482	140	3,491	537
- บัญชีเงินบาทของชาวต่างชาติ	-5,813	-2,955	1,272	-6,395	-703
- สินเชื่อการค้า	-216	-94	-170	320	-364
- อื่น ๆ	246	213	-45	21	263
ทางการ	1,587	660	80	637	1,344
รพท.	-2,557	1,015	-1,466	-3,986	-511
คลาดเคลื่อนสุทธิ	1,535	-789	-114	2,059	-1,343
ดุลการชำระเงินรวม	-10,649	773	-871	-12,201	8
หนี้ต่างประเทศ (ยอดคงค้าง ณ สิ้นงวด)					
: พันล้านดอลลาร์ สรอ.	93.4	91.7	88.1	93.9	86.4
ระยะยาว	58.6	60.4	59.8	54.7	57.2
ระยะสั้น	34.8	31.3	28.3	39.2	29.2
ฐานะสุทธิ Forward ของ รพท.	-18.0	-15.7	-12.0	-23.5	-10.1

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 13 : ฐานะการคลังรัฐบาล
(หน่วย : ล้านบาท)

	มกราคม - กันยายน		ปีงบประมาณ	
	2540	2541 ^{1/}	2540	2541 ^{1/}
การรับ-จ่ายของรัฐบาล				
รายได้	675,795	555,493	844,247	727,394
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	(-1.3)	(-17.8)	(-0.7)	(-13.8)
รายจ่าย	672,626	632,195	888,482	835,283
การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	(11.5)	(-6.0)	(18.4)	(-6.0)
ดุลเงินในงบประมาณ	3,169	-76,702	-44,235	-107,889
ดุลเงินนอกงบประมาณ	8,491	-11,551	13,088	-7,084
ดุลเงินสด	11,660	-88,253	-31,147	-114,973
การชดเชยการขาดดุล				
กู้ยืมสุทธิในประเทศ	-5,077	-1,576	-18,273	-12,856
ธนาคารแห่งประเทศไทย	2,277	3,117	-4,849	-4,437
ธนาคารพาณิชย์	-408	-1,066	-2,894	-1,654
ธนาคารออมสิน	-6,200	-3,000	-9,200	-5,000
อื่น ๆ	-746	-627	-1,330	-1,765
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-2,929	-3,468	-3,224	-4,300
จ่ายทุนประเดิม กบข.	-55,991	-280	-55,991	-280
พันธบัตรรัฐบาลถือโดยกองทุนฟื้นฟูฯ	-	200,000	-	200,000
จ่ายให้กองทุนฟื้นฟูฯ	-	-200,000	-	-200,000
ใช้เงินคงคลัง (+)	52,337	93,577	108,635	132,409
รวมการชดเชย	-11,660	88,253	31,147	114,973

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 14.1 : ภาวะการเงิน
(หน่วย : พันล้านบาท)

ณ สิ้นระยะเวลา	2540		2541	
	ธ.ค.	มี.ค.	มิ.ย.	ก.ย.
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1)	428.8 (1.2)	405.9 (-4.9)	381.7 (-3.7)	394.7 (-1.4)
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M2)	4,339.3 (16.4)	4,408.7 (15.7)	4,502.5 (13.8)	4,680.2 (12.3)
ฐานเงิน	474.1 (4.7)	447.7 (-3.1)	427.5 (-16.9)	440.0 (1.4)
เงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ ^{1/}	4,224.7 (16.0)	4,283.3 (14.2)	4,377.6 (9.8)	4,571.8 (12.5)
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคเอกชนของ ธพ. ^{2/}	5,953.8 (21.2)	5,669.6 (13.1)	5,723.1 (12.7)	5,562.5 (0.4)
- ไม่รวม BIBF	4,542.2 (10.7)	4,603.4 (10.3)	4,653.8 (9.6)	4,638.7 (5.6)
สัดส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก (ร้อยละ)	140.9	132.4	130.7	121.7
การกู้ยืมสุทธิของ ธพ. จาก ธปท.	24.2	-125.0	-130.1	-219.6
กู้ยืมระยะยาวและอื่น ๆ	262.6	187.1	185.3	185.0
กู้ยืมโดยมี พรบ. ค้ำประกัน (L/W)	—	—	—	—
กู้ยืมสุทธิผ่านตลาดซื้อคืน (R/P)	-238.4	-312.1	-315.4	-404.6
การกู้ยืมสุทธิของ ธพ. จากต่างประเทศ	1,163.7	867.3	735.4	569.7

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

1/ ไม่รวมการรับฝากระหว่างธนาคารและเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

2/ ไม่รวมเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารและตัวส่งออก แต่รวมการลงทุนในภาคเอกชน (ยกเว้นรัฐวิสาหกิจ) และเงินฝากที่ ธกส.

ตารางที่ 14.2 : อัตราดอกเบี้ย
(หน่วย : ร้อยละต่อปี)

ณ สิ้นระยะเวลา	2540	2541		
	ธ.ค.	มี.ค.	มิ.ย.	ก.ย.
อัตราดอกเบี้ยในประเทศ				
เงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร ^{1/}	21.73	20.64	18.03	9.52
ตลาดซื้อคืน 1 วัน ^{2/}	22.87	20.47	18.08	6.95
เงินฝากประจำ 1 ปี ^{3/}	10.0-13.0	10.0-12.25	10.0-11.50	7.0-8.50
เงินให้กู้ยืมสำหรับลูกค้าชั้นดี ^{3/}				
ประเภทเบิกเกินบัญชี (MOR)	15.75-16.00	15.75-16.25	15.75-16.25	15.0-15.75
ประเภทมีกำหนดระยะเวลา (MLR)	15.25	15.25-15.50	15.25-15.50	14.50-14.75
อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ ^{1/}				
ยูโรดอลลาร์ 1 เดือน	5.90	5.54	5.54	5.51
1/ เป็นตัวเลขเฉลี่ยในแต่ละไตรมาส				
2/ ณ สิ้นระยะเวลา				
3/ เป็นอัตราของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ณ สิ้นระยะเวลา				

ตารางที่ 15.1 : ภาวะตลาดทุน (ตลาดแรก)
(หน่วย : พันล้านบาท)

	2540				2541		
	ไตรมาส1	ครึ่งปีแรก	9เดือนแรก	ทั้งปี	ไตรมาส1	ครึ่งปีแรก	ม.ค.-ส.ค.
หลักทรัพย์ออกในประเทศ	149.1	295.6	339.7	402.7	145.2	443.4	508.8
	(98.2)	(57.1)	(6.8)	(-1.8)	(-2.6)	(49.8)	(57.8)
ภาครัฐบาล	111.4	199.6	218.8	239.3	35.9	233.6	286.6
	(271.2)	(140.0)	(64.7)	(22.0)	(-67.8)	(16.9)	(37.3)
- พันธบัตรรัฐบาล	-	-	-	-	-	150.0	200.0
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	13.9	19.6	32.8	49.3	12.9	28.6	31.6
	(10.8)	(-27.8)	(-12.7)	(-14.1)	(-7.2)	(44.2)	(9.9)
- พันธบัตร รพท.	87.5	146.0	146.0	146.0	-	-	-
	(400.0)	(161.7)	(67.2)	(17.9)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)
- พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟู	10.0	33.0	39.0	43.0	23.0	55.0	55.0
			(387.5)	(186.7)	(130.0)	(66.7)	(66.7)
- พันธบัตรองค์การเฉพาะกิจ ^{1/}	-	1.0	1.0	1.0	-	-	-
ภาคเอกชน	37.7	96.0	120.9	163.4	109.3	209.8	222.2
	(-16.6)	(-8.6)	(-34.8)	(-23.6)	(189.9)	(118.3)	(95.6)
- หุ้นสามัญ	4.2	22.2	31.6	63.3	93.3	185.4	190.5
	(-85.5)	(-63.2)	(-70.4)	(-46.3)	(2,121.4)	(734.3)	(606.6)
- หน่วยลงทุน	29.8	65.6	75.8	81.7	13.4	20.5	27.3
	(119.4)	(216.9)	(114.8)	(105.9)	(-55.0)	(-68.8)	(-63.0)
- Warrants	-	-	-	-	-	-	-
		(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)			
- หุ้นกู้	3.7	8.2	13.5	18.4	2.6	3.9	4.4
	(27.2)	(-65.7)	(-66.9)	(-65.8)	(-29.7)	(-52.8)	(-65.6)
หลักทรัพย์ออกในต่างประเทศ	20.7	39.7	46.9	56.0	-	-	-
	(-18.3)	(-35.2)	(-58.2)	(-59.4)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)
ภาครัฐบาล	-	13.5	20.7	23.8	-	-	-
	(-100.0)	(88.2)	(69.4)	(-1.1)		(-100.0)	(-100.0)
- พันธบัตรรัฐบาล	0.0	0.0	0.0	1.9	-	-	-
	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)	(-86.5)			
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	-	13.5	20.7	21.9	-	-	-
			(308.4)	(116.0)		(-100.0)	(-100.0)
ภาคเอกชน	20.7	26.2	26.2	32.2	-	-	-
	(13.8)	(-51.5)	(-73.8)	(-71.8)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)
- หุ้นกู้	14.2	18.9	18.9	24.9	-	-	-
	(-21.8)	(-55.8)	(-74.1)	(-71.1)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)
- Notes	0.2	1.0	1.0	1.0	-	-	-
		(108.4)	(108.4)	(4.2)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)
- FRCD	6.3	6.3	6.3	6.3	-	-	-
			(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)	(-100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน
1/ ออกโดยองค์การบริหารสินเชื่อบริหาริมทรัพย์

ตารางที่ 15.2 : ภาวะตลาดหุ้น (ตลาดรอง)

	2540				2541		
	ไตรมาส 1	ครึ่งปีแรก	9เดือนแรก	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ครึ่งปีแรก	9เดือนแรก
1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย							
หลักทรัพย์ภาคเอกชน							
หลักทรัพย์จดทะเบียน (ณ วันสิ้นเดือน/สิ้นปี)							
– จำนวนบริษัท ^{1/}	454	455	455	431	431	428	422
– จำนวนหลักทรัพย์	576	574	564	529	526	524	514
– มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	2,173,957	1,614,920	1,691,242	1,133,344	1,476,520	924,222	898,555
– มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	4,117.75	3,963.94	4,230.06	3,763.50	4,338.77	3,041.89	2,656.51 ^P
ดัชนีราคาหลักทรัพย์							
– ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (30 เม.ย. 2518=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	705.43	527.28	544.54	372.69	459.11	267.33	253.82
– ดัชนี SET 50 Index (16 ส.ค. 2538=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	52.18	38.20	41.06	25.98	33.27	17.84	17.79
อัตราผลตอบแทน ^{2/} (%)	3.75	4.78	4.26	6.04	2.15	2.50	2.07
อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ ^{3/} (%)	10.59	8.57	9.74	6.59	13.31	10.72	9.53
สัดส่วนมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของชาวต่างประเทศ							
ต่อการซื้อขายหลักทรัพย์รวม (%)	40.57	44.44	43.49	43.33	42.45	44.60	42.03 ^P
หลักทรัพย์ภาครัฐบาล							
จำนวนหลักทรัพย์	21	19	16	12	10	9	9*
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตราไว้ (ล้านบาท)	18,027	16,756	15,506	13,720	12,942	12,082	12,082
2. ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ (BSDC)							
– จำนวนหลักทรัพย์	3	3	3	3	4	4	4
– ดัชนีศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ (14 พ.ย. 2538=100 ราคาปิด ณ สิ้นเดือน/ปี)	105.64	89.15	120.81	117.67	117.66	25.29	25.29
– มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	64,340	54,348	73,608	71,595	71,584	15,369	15,369
– มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (พันบาท)	870	850	650	490	0.204	0.315	0.205
3. ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้ไทย (Thai BDC)							
– จำนวนหลักทรัพย์	141	151	135	131	138	305	287
– มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (ล้านบาท)	200,137.51	203,033.23	172,243.15	169,096.34	181,481.57	495,301.05	616,370.91
– มูลค่าซื้อขาย (ล้านบาท)	52,492.02	90,894.01	100,672.24	103,543.30	3,921.92	8,890.71	36,889.67
– มูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันทำการ (ล้านบาท)	860.52	757.45	550.12	420.91	64.29	74.71	202.69

1/ ไม่รวมโครงการกองทุนรวม

2/ อัตราผลตอบแทน (Market Dividend Yield) = $\frac{\text{เงินปันผลรวม}}{\text{ราคาเฉลี่ยต่อหุ้นของทุกหลักทรัพย์}} \times 100$

3/ อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ = $\frac{\text{มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด}}{\text{กำไรสุทธิรวม}}$

P ตัวเลขเบื้องต้น

* ณ สิ้นสิงหาคม 2541

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน

ภาวะเศรษฐกิจและการเงิน

กันยายน 2541

การเงินและการธนาคาร

สภาพคล่องในระบบการเงินโดยรวมในเดือนกันยายนยังคงคล่องตัวต่อเนื่องจากเดือนก่อนจากการที่ภาครัฐมีการเบิกจ่ายมากขึ้น เนื่องจากเป็นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ ประกอบกับค่าเงินบาทเริ่มมีเสถียรภาพ ทำให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินปรับตัวลดลงจากเดือนก่อนประมาณร้อยละ 3 ต่อปี ทางด้านเงินรับฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบนั้น ขยายตัวในอัตราสูงขึ้นจากเดือนก่อน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่ทางการเข้าไปแทรกแซงเมื่อเดือนสิงหาคม เนื่องจากประชาชนยังมีความเชื่อมั่นในสถาบันการเงินดังกล่าว แม้ว่าจะจะมีการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นระยะ ๆ จนอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำแล้วก็ตาม ส่วนสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบในเดือนนี้ชะลอตัวมาก ทั้งนี้ เป็นการลดลงอย่างมากของสินเชื่อธุรกิจ BIBF เนื่องจากในเดือนกันยายนเป็นช่วงปิดบัญชีของธนาคารพาณิชย์ในประเทศญี่ปุ่น ทำให้มีการเรียกชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ยังมี

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : พันล้านบาท)

	2541		
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย. ^P
เงินรับฝากของ ธ.พ. (ร้อยละต่อปี)	4,457.4 (9.8)	4,496.8 (11.4)	4,580.3 (12.7)
เงินให้กู้ยืม (ร้อยละต่อปี)	5,639.2 (6.2)	5,642.5 (4.1)	5,576.9 (0.7)
เงินให้กู้ยืมต่อ เงินฝาก (%)	126.5	125.5	121.7
เงินให้กู้ยืม (ไม่รวม BIBF) (ร้อยละต่อปี)	4,640.3 (8.4)	4,643.5 (7.3)	4,658.2 (6.1)
เงินให้กู้ยืมต่อ เงินฝาก (%)	104.1	103.3	101.7
ปริมาณเงิน			
M1 (ร้อยละต่อปี)	398.9 (1.4)	389.9 (-9.0)	389.3 (-2.8)
M2 (ร้อยละต่อปี)	4,587.5 (13.3)	4,602.9 (11.2)	4,689.3 (12.6)
ฐานเงิน (ร้อยละต่อปี)	448.1 (-4.4)	442.1 (1.5)	440.0 (1.4)

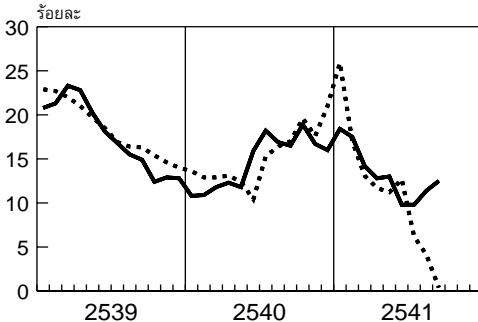
P = ตัวเลขเบื้องต้น

ความระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อใหม่ แม้ว่าสภาพคล่องทั้งระบบจะอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมากแล้วก็ตาม

ฐานเงิน มียอดคงค้างลดลงจากเดือนก่อนเล็กน้อย เนื่องจากเงินฝากของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยลดลง อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบด้านอุปทานของฐานเงินมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก กล่าวคือ 1) สินเชื่อสถาบันการเงินลดลงมาก เป็นการลดลงของสินเชื่อที่ให้แก่ ธสน. และ

อัตราเพิ่มเงินรับฝาก-เงินให้กู้ยืม ของธนาคารพาณิชย์

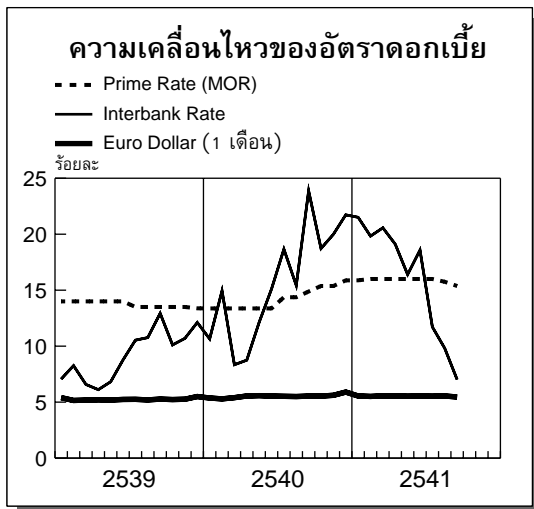
..... เงินให้กู้ยืม
— เงินรับฝาก

ความเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)

	2541		
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. เงินฝากประจำ 1 ปี	10.00- 12.50	9.50- 11.50	7.00- 8.50
2. เงินให้สินเชื่อของ ธ.พ.			
- ลูกค้ำขั้นดี (MLR)	15.25- 15.50	14.75- 15.00	14.50- 14.75
- ลูกค้ำรายย่อยขั้นดี (MRR)	15.50- 16.25	15.25- 16.25	15.00- 15.75
3. ตลาดเงินระยะสั้น			
- เงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร	11.72	9.81	7.02
- ตลาดซื้อคืน 1 วัน	13.84	10.34	6.95
- ตลาดซื้อคืน 7 วัน	14.18	10.35	7.09
4. ตลาดต่างประเทศ			
- Fed Fund Rate	5.55	5.56	5.53
- Euro 1 Month	5.55	5.57	5.46

การแปลงหนี้สถาบันการเงินเป็นทุน 2) สินเชื่อรัฐบาล
สุทธิมียอดติดลบน้อยลงเนื่องจากการลดลงของเงิน
ฝากรัฐบาลที่ ธพท. ตามภาวะขาดดุลเงินสด และ 3)
สินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิลดลงมากจากผลการตี
ราคาค่าเงิน เนื่องจากเงินบาทมีค่าแข็งขึ้นมากเมื่อ

เทียบกับดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ การแปลงหนี้สถาบัน
การเงินเป็นทุน และผลตีราคาค่าเงิน ไม่มีผลต่อยอด
รวมของฐานเงิน แต่ทำให้อัตราดอกเบี้ยประกอบของฐานเงิน
เปลี่ยนแปลงเท่านั้น

ปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1) มี
ยอดคงค้างลดลงจากเดือนก่อนและระยะเดียวกันปีก่อน
ตามการลดลงของทั้งเงินสดในมือประชาชนและเงิน
ฝากเพื่อเรียก ส่วนปริมาณเงินตามความหมายกว้าง
(M2) ในเดือนนี้ยังคงขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นจาก
เดือนก่อน ทั้งนี้ จากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ต่าง
ประเทศสุทธิของระบบธนาคารตามการไหลเข้าของ
เงินทุนภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารที่ปรับตัวดีขึ้นมาก
และสินเชื่อที่ให้แก่ภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นตามการเร่งใช้
จ่ายของภาครัฐบาลในช่วงสิ้นปีงบประมาณ ในขณะที่
สินเชื่อที่ให้แก่ภาคเอกชนชะลอลง ทั้งสินเชื่อปกติ
และสินเชื่อวิเทศธนกิจ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มี
การคืนเงินกู้ยืมธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศใน
ช่วงปิดงวดบัญชี

ฐานะการคลัง

เดือนกันยายน รัฐบาลขาดดุลเงินสดทั้งสิ้น
51.6 พันล้านบาท เนื่องจากผลของมาตรการเร่งรัด
การเบิกจ่ายของรัฐบาล โดยเป็นการขาดดุลเงินในงบ
ประมาณ 44.3 พันล้านบาท และขาดดุลเงินนอกงบ
ประมาณ 7.3 พันล้านบาท การขาดดุลจำนวนดังกล่าว
ชดเชยโดยการใช้เงินคงคลัง

รายได้

รายได้ในเดือนกันยายนมีจำนวน 60.0 พัน
ล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 41.8
 ทั้งนี้ รายได้ภาษีลดลงร้อยละ 50.4 ซึ่งเป็นผลมาจาก
มาตรการเลื่อนชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไร
สุทธิงวดครึ่งปี จากเดิมที่ต้องจ่ายในช่วงปลายเดือน

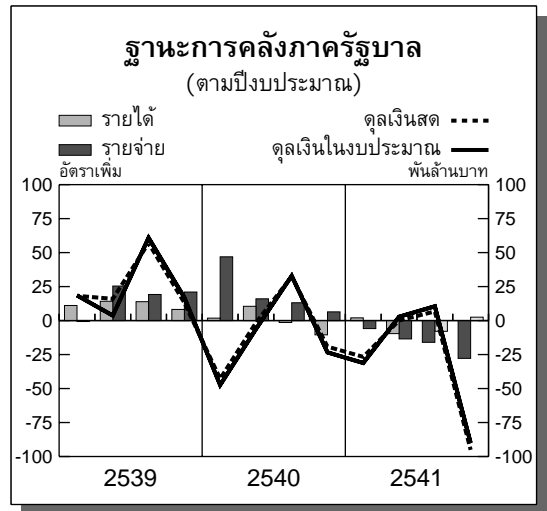
สิงหาคมต่อต้นเดือนกันยายน ไปจ่ายในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 ทำให้การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในเดือนนี้ ลดลงถึงร้อยละ 82.4 ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่ม อกรักษาเข้า และภาษีสรรพสามิต ลดลงร้อยละ 48.8 42.5 และ 19.8 ตามลำดับ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2 ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นภาษีจากรายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก

รวมรายได้ในปีงบประมาณ 2541 มีจำนวน 727.4 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 13.8

ฐานะการคลังรัฐบาล

หน่วย : ล้านบาท

	ปีงบประมาณ 2541	
	สิงหาคม	กันยายน
การรับ-จ่ายของรัฐบาล		
รายได้	45,233	60,023
Δ %	(-22.5)	(-41.8)
รายจ่าย	78,358	104,324
Δ %	(0.6)	(20.0)
ดุลเงินในงบประมาณ	-33,125	-44,301
ดุลเงินนอกงบประมาณ	338	-7,281
ดุลเงินสด	-32,787	-51,582
การชดเชยดุลเงินสด		
กู้ในประเทศสุทธิ	4,580	-1,747
ธนาคารแห่งประเทศไทย	4,594	-1,695
ธนาคารพาณิชย์	-32	38
ธนาคารออมสิน	-	-
อื่น ๆ	18	-90
กู้ต่างประเทศสุทธิ	-178	-1,032
จ่ายทุนประเดิม กบข.	-160	-120
พันธบัตรรัฐบาลเพื่อ		
กองทุนฟื้นฟูฯ	50,000	-
จ่ายให้กองทุนฟื้นฟูฯ	-50,000	-
ใช้เงินคงคลัง (+)	28,545	54,481
รวมการชดเชย	32,787	51,582

รายจ่าย

รายจ่ายเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อน ร้อยละ 20.0 เป็น 104.3 พันล้านบาท เนื่องจากมีการเร่งรัดการเบิกจ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเป็นการเบิกจ่ายงบประมาณปีปัจจุบัน 98.8 พันล้านบาท และงบประมาณปีก่อน 5.6 พันล้านบาท

สำหรับรายจ่ายรวมในปีงบประมาณ 2541 มีทั้งสิ้น 835.3 พันล้านบาท ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 6.0 โดยเป็นรายจ่ายจากงบประมาณปีปัจจุบัน 666.3 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 8.0 และรายจ่ายจากงบประมาณปีก่อนลดลงร้อยละ 1.9 เหลือ 161.0 พันล้านบาท

ดุลการชำระเงิน

ดุลการค้าในเดือนกันยายนเกินดุลเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน โดยการส่งออกเพิ่มขึ้นแต่การนำเข้าลดลง เมื่อรวมกับดุลบริการบริจาดที่เปลี่ยนจากเกินดุลในเดือนสิงหาคมเป็นขาดดุลในเดือนนี้ เพราะผลประโยชน์จากการลงทุนด้านจ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลใกล้เคียงกับเดือนก่อน ทางด้านเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุลลดลงจากเดือนก่อน โดยเงิน

ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน (หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2541		
	ก.ค.	ส.ค. ^{1/}	ก.ย. ^{1/}
ดุลการค้า	971	935	1,242
สินค้าออก	4,561	4,299	4,470
	(-3.8)	(-11.7)	(-10.3)
สินค้าเข้า	3,590	3,294	3,228
	(-31.9)	(-38.3)	(-32.3)
ดุลบัญชีเดินสะพัด	1,185	1,123	1,103
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-697	-1,081	-178
เอกชน	-1,030	-1,292	-818
ทางการ	534	70	61
รพท.	-201	141	579
ดุลการชำระเงินรวม^{2/}	266	-176	376

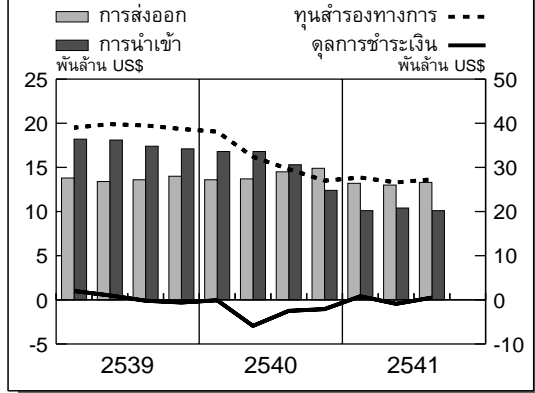
หมายเหตุ : ในวงเล็บคืออัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน

1/ ข้อมูลเบื้องต้น 2/ ข้อมูลจริง

ทุนทางการและธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงเกินดุลรวมแล้วดุลการชำระเงินเปลี่ยนจากขาดดุลในเดือนก่อน เป็นเกินดุล 376 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในเดือนนี้

การส่งออก มูลค่าส่งออกเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อนยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นเดือนที่เจ็ด โดยราคาลดลงร้อยละ 12.5 แต่ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เพราะอุปสงค์ในตลาดโลกอ่อนตัวลง สินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าวและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปริมาณลดลงมากเพราะผู้นำเข้าชะลอการสั่งซื้อ สินค้าประมงลดลงตามราคากุ้งแช่แข็งที่ลดลงมาก สินค้าอุตสาหกรรมลดลงมากในสินค้าที่ใช้แรงงานสูง ได้แก่ รองเท้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป และอัญมณีและเครื่องเพชรพลอย และสินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ได้แก่ น้ำตาล ส่วนสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงแม้จะมีมูลค่าลดลงแต่มีบางรายการเพิ่มขึ้นได้แก่ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร และชิ้นส่วนยานยนต์

ดุลการชำระเงินและทุนสำรองทางการ

การนำเข้า มูลค่ายังคงลดลงอย่างต่อเนื่องโดยน้ำมันลดลงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกสำหรับสินค้าเข้าที่มีใช้น้ำมันยังลดลงมากในสินค้าทุนตามภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่หดตัว ทำให้การนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมลดลงมาก ส่วนการนำเข้าวัตถุดิบมูลค่าลดลงแทบทุกประเภท แต่ที่น่าสังเกตคือ อัญมณีและเงินแท่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็นเดือนที่สาม

สินค้าออกและสินค้าเข้า

(ในรูปดอลลาร์ สรอ.)

การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน (%)	2541		
	ก.ค.	ส.ค. ^{1/}	ก.ย. ^{1/}
รวมสินค้าออก	-3.8	-11.7	-10.3
1. สินค้าเกษตร	-14.1	-26.0	-25.8
2. สินค้าประมง	-21.9	-23.9	-15.6
3. สินค้าอุตสาหกรรม	-3.1	-10.2	-8.9
รวมสินค้าเข้า	-31.9	-38.3	-32.3
1. น้ำมัน	-6.2	-39.7	-41.1
2. ไมใช่น้ำมัน	-33.8	-38.2	-30.5
2.1 อูโบคอบริค	-28.4	-33.0	-27.5
2.2 วัตถุดิบ	-31.2	-28.5	-29.2
2.3 สินค้าทุน	-33.0	-32.6	-29.9
2.4 อื่นๆ	-60.5	-82.7	-47.3

1/ ข้อมูลเบื้องต้น

เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุลลดลงมาก จากเดือนก่อน โดยเงินทุนภาคเอกชนขาดดุลลดลง ตามเงินทุนภาคธนาคาร เพราะหนี้ต่างประเทศของกิจการวิเทศธนกิจที่ครบกำหนดชำระคืนในเดือนนี้ ลดลงมาก ขณะเดียวกันการเพิ่มสินทรัพย์เงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ชะลอลง สำหรับเงินทุนทางการและธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงเกินดุล เพราะมีการนำเข้าเงินกู้ภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

ทุนสำรองทางการ ณ สิ้นเดือนกันยายน มีจำนวน 27.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่าการนำเข้า 7.6 เดือน

ดัชนีราคา

ดัชนีราคาผู้บริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั้งประเทศในเดือนกันยายน ลดลงจากเดือนสิงหาคมร้อยละ 0.2 เป็นการลดลงครั้งแรกในรอบปีนี้ ทั้งนี้ โดยเป็นการลดลงทั้งหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และหมวดอื่นๆที่มีใช้ อาหาร ในอัตราเท่ากัน ราคาในหมวดอาหารลดลง เนื่องจากความต้องการข้าวจากต่างประเทศชะลอลง และปริมาณผลผลิตผักและผลไม้เพิ่มขึ้น ส่วนราคา

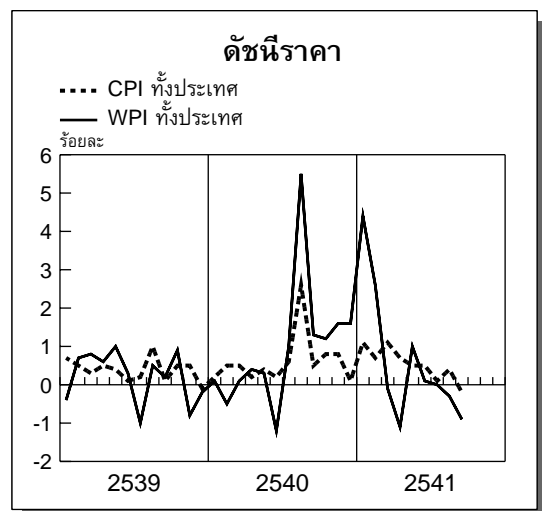
ในหมวดเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ สูงขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลสารทจีน ความต้องการเนื้อสุกรและไก่สดมีมากขึ้น รวมทั้งปริมาณสัตว์น้ำเข้าสู่ตลาดลดลง เพราะมีฝนตกชุกเป็นอุปสรรคต่อการจับสัตว์น้ำ หมวดอื่นๆ ที่มีใช้อาหารและเครื่องดื่ม ลดลงตามราคาหมวดยานพาหนะ การขนส่งและการสื่อสาร ตามราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ลดลงเป็นสำคัญ ส่วนหมวดย่อยอื่น ๆ มีราคาเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย มีเพียงหมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคลที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างสูงตามการปรับราคาค่าตรวจรักษาโรค และค่าห้องพักคนไข้

ดัชนีราคาขายส่ง

ดัชนีราคาขายส่งลดลงต่อเนื่องจากเดือนก่อน อีกร้อยละ 0.9 เป็นการลดลงของราคาหมวดอุตสาหกรรม และหมวดเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์อาหารร้อยละ 1.2 และ 0.5 ตามลำดับ โดยสินค้าหมวดย่อยที่ลดลงเป็นที่น่าสังเกต ได้แก่ หมวดอาหารสัตว์ (-4.6%) เนื่องจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทมันเส้นและมันอัดเม็ดมีราคาลดลงตามภาวะชะลอตัวของการส่งออก หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (-3.9%) และหมวดยางและผลิตภัณฑ์ยาง (-3.4%) ราคาลดลงตามตลาดต่างประเทศเป็นสำคัญ

ภาวะสินค้าเกษตรกรรม

ผลผลิตข้าวโพดและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ปี 2541/42 ออกสู่ตลาด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ส่วนปริมาณสุกรและไก่เข้าสู่ตลาดน้อยเพราะเกษตรกรลดการเลี้ยงในช่วงก่อนหน้านี้ และปริมาณสัตว์น้ำที่ชาวประมงจับได้เข้าสู่ตลาดลดลงเพราะเป็นช่วงมรสุม แต่การเร่งจับกุ้งจากการเพาะเลี้ยง และความต้องการลดลง ทำให้ราคาขายส่งสัตว์น้ำเค็มในตลาดกรุงเทพฯ ลดลงจากเดือนก่อนร้อยละ 3.6

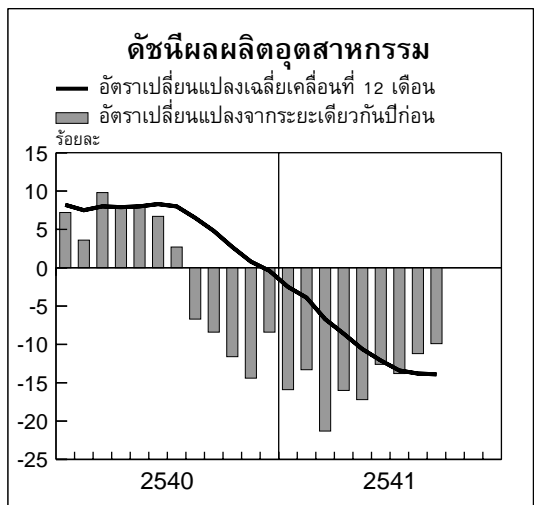
ดัชนีราคาที่ใช้เกษตรกรขายได้ (2527=100)

การเปลี่ยนแปลงจาก ระยะเดียวกันปีก่อน (%)	2541		
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ดัชนีราคาสินค้า			
เกษตรรวม	35.17	26.12	22.27
พืชผล	43.10	30.90	27.16
ปศุสัตว์	8.04	7.16	6.74
ประมง	43.66	35.46	23.31

ราคาสินค้าเกษตรโดยรวมลดลงจากเดือนก่อนร้อยละ 1.9 เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และความต้องการของต่างประเทศยังไม่กระเตื้องขึ้น

ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรม ในเดือนกันยายน ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.9 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 10.4 ในเดือนก่อน ตามการผลิตในหมวดยาสูบ หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และหมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง เนื่องจากความต้องการของตลาดในประเทศซบเซา อย่างไรก็ตาม การ

ผลิตหมวดเครื่องตี๋ม โดยเฉพาะเครื่องตี๋มประเภทมีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากการเร่งผลิตราให้ได้ตามเป้าสัมปทาน และผู้ประกอบการรายใหญ่เพิ่มการผลิตเบียร์เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดหมวดอาหารขยายตัวสูงขึ้นตามการผลิตอาหารทะเลกระป๋องและอาหารทะเลแช่แข็ง จากปริมาณและ

ผลผลิตอุตสาหกรรมสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงจาก ระยะเดียวกันปีก่อน (%)	2541		
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย. ^{1/}
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ^{2/} (2538=100)	-13.9	-10.4	-8.9
1. หมวดอาหาร	1.0	1.4	5.6
2. หมวดเครื่องตี๋ม	-0.8	-8.8	16.4
3. หมวดยาสูบ	-48.3	-21.5	-27.9
4. หมวดวัสดุก่อสร้าง	-46.4	-36.1	-33.4
5. หมวดยานยนต์	-57.4	-39.3	-40.7
6. หมวดสิ่งทอ	2.6	2.7	2.2
7. หมวดผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	-0.9	0.4	-15.4
8. หมวดอื่นๆ	-14.1	-19.2	-13.0
ผลผลิตภาคเหมืองแร่			
1. แร่ดีบุก (เมตริกตัน) ($\Delta\%$)	237.1	209.5	195.0
	248.7	336.5	251.4
2. ก๊าซธรรมชาติ (ล้าน ลบ.ฟุต/วัน) ($\Delta\%$)	1,739	1,763	1,723
	7.5	8.4	8.1
ภาคบริการ			
1. จำนวนนักท่องเที่ยว ราชอาณาจักร (พันคน) ($\Delta\%$)	623	664	567
	9.0	7.2	14.0
2. อัตราการเข้าพักโรงแรม ^{3/} (ร้อยละ)	60	63	60

1/ ประมาณการ

2/ สินค้าอุตสาหกรรม 38 รายการ

3/ เป็นอัตราเข้าพักโรงแรมชั้นหนึ่ง 140 แห่งทั่วประเทศ (เขต กทม. 45 แห่ง และต่างจังหวัด 95 แห่ง)

ราคาวัตถุดิบที่เอื้อประโยชน์ต่อการผลิต หมวดสิ่งทอ การผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราชะลอตามการส่งออกจากการที่สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดสำคัญมีสต็อกสูง นอกจากนี้ การผลิตในหมวดอื่น ๆ อาทิ ดิบูก ผลิตภัณฑ์ยางแท่ง และเยื่อกระดาษ มีแนวโน้มดีขึ้น เนื่องจากสามารถขยายตลาดส่งออกได้มากขึ้น

ภาคเหมืองแร่ การผลิตสินแร่ดีบุกลดลงจากเดือนก่อน เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายหยุดซ่อมเรือขุดในทะเล สำหรับผลผลิตก๊าซธรรมชาติลดลงจากเดือนก่อน เนื่องจากอุปทานจากแหล่งผลิตสตูลลดลง

ภาคบริการท่องเที่ยว ในเดือนกันยายนจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศลดลงร้อยละ 14.6 เมื่อเทียบกับเดือนก่อน ส่งผลให้อัตราการเข้าพักโรงแรมในเดือนนี้ลดลงเป็นร้อยละ 60 ของห้องพักรวม เนื่องจากเป็นช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ประกอบกับผลกระทบจากการที่รัฐบาลมาเลเซียเข้มงวดในการเดินทางและการนำเงินออกนอกประเทศ นอกจากนี้ปัญหาวิกฤตค่าเงินรูเบิลทำให้นักท่องเที่ยวจากรัสเซียลดลง

เงินตราต่างประเทศและราคาทองคำ

ภาวะตลาดต่างประเทศ

ดอลลาร์ สรอ.

ในเดือนกันยายนดัชนีค่าเงินดอลลาร์ สรอ. (เทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2533=100) อ่อนลงร้อยละ 4.14 จากระดับร้อยละ 115.80 ในเดือนก่อน เป็น 111.01 ในเดือนนี้ โดยเงินดอลลาร์มีค่าเฉลี่ยอ่อนลงร้อยละ 7.80 5.17 และ 2.82 เมื่อเทียบกับเงินเยนญี่ปุ่น มาร์กเยอรมัน และปอนด์สเตอร์ลิง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากวิกฤตการณ์การเงินในละตินอเมริกา ส่งผลให้นักลงทุนวิตกกังวลในสถานการณ์และกดดันให้

ดอลลาร์อ่อนลง ประกอบกับ FOMC ปรับลดอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (Fed Funds Rate) จากร้อยละ 5.50 เหลือร้อยละ 5.25 ในวันที่ 29 กันยายน นอกจากนี้ การขายดอลลาร์เพื่อชดเชยการขาดทุนจากการลงทุนในตลาดเกิดใหม่ (emerging market) และคดีอื้อฉาวของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ยังคงเป็นปัจจัยที่กดดันค่าเงินดอลลาร์

เยนญี่ปุ่น

เงินเยนญี่ปุ่นมีค่าเฉลี่ยแข็งขึ้นจาก 144.76 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนก่อน เป็น 134.28 เยนต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนกันยายน เนื่องจากสาระสำคัญในกฎหมายปฏิรูปสถาบันการเงินของญี่ปุ่น ที่จะทำให้สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาเข้ามาอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาล (nationalized) หรือประกาศให้ล้มละลายโดยใช้เกณฑ์ของ Capital Adequacy Ratio ส่งผลให้เงินเยนปรับตัวแข็งขึ้น

ปอนด์สเตอร์ลิง

เงินปอนด์สเตอร์ลิงมีค่าเฉลี่ยแข็งขึ้นจาก 1.6359 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง ในเดือนก่อน เป็น 1.6821 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง ในเดือนกันยายน เนื่องจากนักลงทุนเชื่อมั่นว่าธนาคารกลางอังกฤษจะยังคงอัตราดอกเบี้ยทางการไว้ตามเดิมในปี 2541 และ FOMC ปรับลดอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น ส่งผลให้นักลงทุนลดการลงทุนในหลักทรัพย์สกุลเงินดอลลาร์ และหันมาลงทุนในภูมิภาคเอเชียและยุโรป

มาร์กเยอรมัน

เงินมาร์กเยอรมันมีค่าเฉลี่ยแข็งขึ้นจาก 1.7863 มาร์กต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนก่อน เป็น 1.6985 มาร์กต่อดอลลาร์ สรอ. ในเดือนกันยายน โดยมีสาเหตุจากการที่ประธานธนาคารกลางเยอรมันยังปฏิเสธถึงความเป็นไปได้ในการลดอัตราดอกเบี้ยทางการลงตามข้อเสนอในการประชุมของกลุ่ม G-7

ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลต่าง ๆ กับบาท ในตลาดกรุงเทพฯ

ในเดือนกันยายน เงินบาทเทียบกับเงินสกุลสำคัญและเงินสกุลต่างๆ ในภูมิภาค มีค่าเฉลี่ยแข็งขึ้น ยกเว้นเมื่อเทียบกับริงกิตมาเลเซีย รูเปียอินโดนีเซีย เยนญี่ปุ่น มาร์กเยอรมัน และปอนด์สเตอร์ลิง ปัจจัยบวกที่มีผลต่อเงินบาท ได้แก่

1) มีเงินทุนไหลออกจากตลาดหลักทรัพย์ในสหรัฐฯ มาลงทุนในสกุลเงินเอเชียโดยเฉพาะเงินเยน ซึ่งแข็งขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับสัปดาห์สุดท้ายของเดือนก่อนหน้า ได้ส่งผลให้ค่าเงินต่าง ๆ ในภูมิภาค แข็งค่าขึ้น

2) มาเลเซียประกาศใช้ Exchange Con-

trol ทำให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความไม่แน่ใจ จึงหันมาลงทุนในเงินบาทมากขึ้น เพราะเป็นการง่ายในการปรับฐานะระยะสั้นของ portfolio

3) บริษัทต่างชาติขายดอลลาร์ สรอ. เพื่อใช้เงินบาทสำหรับการเพิ่มทุนสถาบันการเงิน ประกอบกับ Hedge fund ต่างๆ โดยเฉพาะจากสหรัฐฯ ได้ขายดอลลาร์ สรอ. เพื่อลดฐานะการถือดอลลาร์ (long dollar against baht)

4) นักลงทุนต่างชาติได้ขายดอลลาร์ สรอ. เพื่อชำระธุรกรรม currency swap และธนาคารกลางสหรัฐฯ ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ย (O/N Fed Funds Rate) ลงร้อยละ 0.25 เป็นร้อยละ 5.25 มีผลให้ค่าเงินบาทปรับตัวดีขึ้นผ่านระดับ 39 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. เมื่อปลายเดือนกันยายน

อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดนิวยอร์ก (เฉลี่ยรายเดือน)

(หน่วย : เงินตราต่างประเทศต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ.)

สกุลเงิน	กันยายน 2541			สิงหาคม 2541	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) เงินตราต่างประเทศเทียบกับ us\$ สิงหาคม/กันยายน 2541
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
มาร์กเยอรมัน	1.7510	1.6690	1.6985	1.7863	5.17
เยนญี่ปุ่น ^{2/}	138.260	130.760	134.279	144.759	7.80
ปอนด์สเตอร์ลิง ^{1/}	1.7085	1.6566	1.6821	1.6359	2.82
ฟรังก์ฝรั่งเศส	5.8625	5.5975	5.6933	5.9872	5.16
ฟรังก์สวิส	1.4423	1.3793	1.3986	1.4930	6.75
กิลเดอร์เนเธอร์แลนด์	1.9773	1.8816	1.9158	2.0144	5.15
ดอลลาร์แคนาดา	1.5505	1.5025	1.5207	1.5352	0.95
ดอลลาร์ฮ่องกง ^{2/}	7.7656	7.7462	7.7495	7.7480	-0.02
ดอลลาร์สิงคโปร์ ^{2/}	1.7520	1.6790	1.7228	1.7553	1.89
ริงกิตมาเลเซีย ^{2/}	3.9550	3.7899	3.8081	4.1998	10.29

ที่มา : REUTERS

1/ ดอลลาร์ สรอ. ต่อปอนด์สเตอร์ลิง

2/ ตลาดท้องถิ่น

อัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดในตลาดกรุงเทพฯ

สกุลเงิน	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อเงินตราต่างประเทศ (อัตรากลาง) ^{1/}				การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) ของเงินตราต่างประเทศ เทียบกับบาท กันยายน/สิงหาคม 2541
	กันยายน 2541			สิงหาคม 2541	
	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	
ดอลลาร์ สรอ.	41.1120	38.8842	40.3732	41.5079	-2.73
ปอนด์สเตอร์ลิง	69.0683	65.8879	67.8338	67.7923	0.06
มาร์กเยอรมัน	24.1929	23.1588	23.7195	23.2189	2.16
เยน (ต่อ 100 เยน)	30.8413	28.7767	30.0164	28.7312	4.47
ริงกิตมาเลเซีย	10.7464	10.2046	10.5816	9.8925	6.97
ดอลลาร์สิงคโปร์	23.6707	22.6892	23.3938	23.6824	-1.22
ดอลลาร์บรูไน	23.6924	22.6765	23.3363	23.7064	-1.56
ดอลลาร์ฮ่องกง	5.3148	5.0183	5.2096	5.3561	-2.74
เปโซฟิลิปปินส์	0.9460	0.8902	0.9240	0.9660	-4.35
รูเปียอินโดฯ (1000 รูเปีย)	3.8431	3.3332	3.6411	3.4361	5.97

1/ เป็นอัตรากลางที่ธนาคารพาณิชย์ซื้อขายกับลูกค้า

สำหรับความเคลื่อนไหวในตลาดเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า มีดังนี้

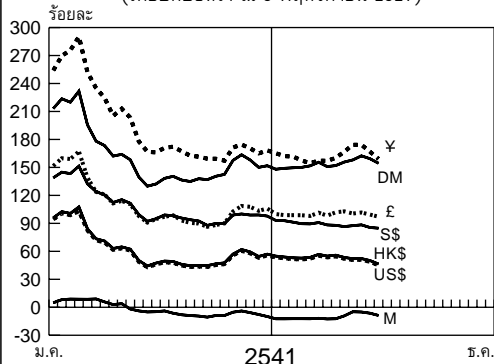
(1) อัตรา swap premium ของระยะ T/N 1 และ 3 เดือน เคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันและลดลงตลอดทั้งเดือน เนื่องจากการปรับตัวลดลงของ

อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ และความมีเสถียรภาพของค่าเงินบาท

(2) ส่วนต่างดอกเบี้ยบาท (อัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคาร) และอัตราดอกเบี้ยดอลลาร์ สรอ. (Fed Funds Rate) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.51 ต่อปี ลด

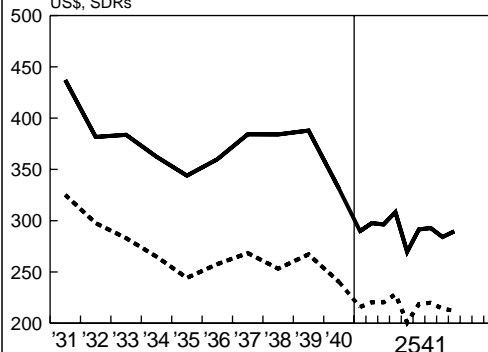
อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินตราสกุลต่างๆ ในตลาดกรุงเทพฯ

(เทียบกับอัตรา ณ 5 พฤศจิกายน 2527)

ราคาทองคำในตลาดลอนดอน

— US\$ ต่อทROYเอานซ์
 - - - SDRs ต่อทROYเอานซ์
 US\$, SDRs

ลงจากร้อยละ 4.23 ต่อปี ในเดือนกันยายน โดยส่วนต่างดอกเบ็ญที่ลดลงนั้นมีผลมาจากการลดลงของอัตราดอกเบ็ญภายในประเทศ

ราคาทองคำ

ราคาทองคำในตลาดต่างประเทศมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 5.50 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเออนซ์ จากค่า

เฉลี่ย 284.10 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเออนซ์ ในเดือนก่อน เพิ่มขึ้นเป็น 289.60 ดอลลาร์ สรอ. ต่อทรอยเออนซ์ ในเดือนกันยายน เนื่องจากการปิดฐานะของการขายล่วงหน้า และการคาดการณ์ของนักลงทุนว่าธนาคารกลางสหรัฐ จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยในปลายเดือนกันยายน ส่งผลให้นักลงทุนหันมาลงทุนในทองคำ

คำกล่าวสัมมนา

คำกล่าวสัมมนา
เรื่อง ทิศทางตลาดเงินและความสัมพันธ์กับตลาดทุนในประเทศไทย
เนื่องในการสัมมนา “ทิศทางตลาดทุนไทย ยุคปี 2000”
วันที่ 20 ตุลาคม 2541
โดย ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ท่านประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 ท่านเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด.
 ท่านกรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มาร่วมงานเปิด “ศูนย์บริการข้อมูลผู้ลงทุน” และร่วมสัมมนาในหัวข้อเรื่อง ทิศทางตลาดทุนไทยยุคปี 2000 ในวันนี้ ซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าของการพัฒนาตลาดทุนไปอีกระดับหนึ่ง

ที่ขอให้ผมบรรยายในวันนี้ เรื่อง **ทิศทางของตลาดเงินและความสัมพันธ์กับตลาดทุนในประเทศไทย** นั้น ผมคงจะใช้เวลาประมาณ 30 นาทีเพื่อบรรยายให้ท่านทราบประเด็นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตลาดเงินและตลาดทุน การพัฒนาตลาดทั้งสองในช่วงที่ผ่านมา และการพัฒนาในระยะต่อไป โดยจะเน้นเรื่องตลาดเงินมากกว่าตลาดทุนซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญคือ ท่านเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. อาจให้ความรู้ได้ดีกว่าผมอยู่แล้ว

1. ความสัมพันธ์ตลาดเงินและตลาดทุน

ขอกล่าวถึงความเชื่อมโยงระหว่างตลาดเงินและตลาดทุนก่อน ตลาดเงินผมจะใช้ในความหมายตลาดการกู้ยืมและระดมทุนระยะสั้น ต่ำกว่า 1 ปี ต่างจากตลาดทุน ซึ่งมีระยะเวลายาวกว่า 1 ปี ตลาดทั้งสองเป็นตลาดที่มีลักษณะพื้นฐานที่เหมือนกัน คือเป็นตลาดหรือแหล่งเงินทุนที่จัดสรรสภาพคล่องทาง

การเงินไปให้ธุรกิจและประชาชนที่ต้องการลงทุน ผู้ร่วมตลาดทั้งสองจึงคล้ายกัน ต่างกันแต่ตรงที่ระยะเวลาการลงทุนหรือการกู้ยืมนั่นเอง ถ้าเป็นการปรับสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราว ระยะสั้น ก็ถือเป็นธุรกรรมในตลาดเงิน แต่ถ้าเป็นการกู้ยืมหรือระดมทุนระยะยาวเพื่อการลงทุนขยายโรงงาน หรือการออกหุ้นจำหน่าย ก็จะเป็นการระดมทุนในตลาดทุน

ตลาดเงินและตลาดทุนจึงเป็นแหล่งเงินที่อาจส่งเสริมหรือทดแทนกันก็ได้ เพราะถ้าภาวะในตลาดหนึ่งไม่อำนวยผู้ลงทุนก็อาจต้องหันไปหาอีกตลาดหนึ่งหรือหากผลตอบแทนการลงทุนในตลาดหนึ่งต่ำ ผู้ลงทุนก็อาจหันไปอีกตลาดหนึ่งได้ นอกจากนี้ ผู้ลงทุนยังสามารถระดมเงินจากตลาดเงินไปลงทุนในตลาดทุนได้

หากตลาดทั้งสองได้รับการพัฒนาไปมากจนกระทั่งเป็นแหล่งเงินที่มีต้นทุนต่ำก็จะช่วยส่งเสริมให้สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ในราคาถูก แข่งขันได้ ทั้งตลาดในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ในส่วนของผู้มีเงินออมเหลือ แทนที่จะฝากเงินไว้กับธนาคาร ก็อาจ มีทางเลือกลงทุนในตลาดตราสารหรือตลาดทุนได้ ทางเลือกที่มากขึ้นจะจูงใจให้มีการออมยิ่งขึ้น การพูดถึงเรื่องการออมในปัจจุบันที่เศรษฐกิจซบเซามาก อาจดูไม่เข้ากับเหตุการณ์ แต่ในช่วงเศรษฐกิจดี รายได้ประชาชนสูง การระดมเงินออมจะกลับมาเป็นปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนการขยายการลงทุนได้โดยไม่ต้องพึ่งเงินกู้ยืมมากจนมีผลให้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ เหมือนที่ผ่านมา

2. การพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุน เท่าที่ผ่านมา

คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ณ ปัจจุบัน ตลาดเงินมีการพัฒนาไปไม่มากนักเมื่อเทียบกับ ตลาดทุน ตลาดเงินที่สำคัญ ๆ ของประเทศในปัจจุบัน ประกอบด้วย ตลาดซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายหรือซื้อคืน ที่เรียกกันว่าตลาดซื้อคืน ที่สำคัญรองลงมาคือ ตลาดกู้ยืมระหว่างสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ตลาดกู้ยืมระหว่างธนาคารและตลาดกู้ยืมระหว่างบริษัทเงินทุน นอกจากนี้ ตลาดเงินตราต่างประเทศก็เป็นตลาดที่สำคัญตลาดหนึ่งในระยะหลัง ๆ

ตลาดซื้อคืนพันธบัตร (Repurchase Market)

ตลาดซื้อคืนพันธบัตรเป็นกลไกที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดให้มีขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นแหล่งปรับสภาพคล่องส่วนเกินหรือส่วนขาดของสถาบันการเงิน เป็นการลดอำนาจผูกขาดของสถาบันการเงินขนาดใหญ่ในตลาดเงิน และเพื่อเป็นช่องทางให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามภาวะตลาดเงิน และใช้ในการดำเนินนโยบายการเงินแบบ Open Market Operation ได้ช่องทางหนึ่ง

สมาชิกตลาดซื้อคืนในขั้นต้นมีเพียงธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาธนาคารต่างประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 ได้มีการรับสมาชิกประเภทบริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เข้าเป็นสมาชิก และได้มีสถาบันการเงินพิเศษและรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่ต้องการบริหารเงินระยะสั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นสมัครเข้าเป็นสมาชิก ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การเคหะแห่งชาติ การรถไฟแห่งประเทศไทย ฯลฯ โดยปัจจุบันตลาดซื้อคืนมีสมาชิกทุกประเภทรวมกัน 159 ราย

ประเภทของพันธบัตรที่อนุญาตให้เข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อคืนในช่วงแรกมีเฉพาะพันธบัตรรัฐบาล ต่อมาเมื่อพันธบัตรรัฐบาลเริ่มลดจำนวนลง ได้มีการรับพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังกำกับกันต้นเงินและดอกเบียเข้าซื้อขาย และในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย มีผลให้ธนาคารสามารถซื้อขายพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรรองคการของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังมิได้กำกับกันต้นเงินและดอกเบีย แต่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้ ซึ่งในการนี้มีผลให้มีพันธบัตรเข้ามาซื้อขายในตลาดกว้างขวางขึ้น

รูปแบบการซื้อขาย ธนาคารแห่งประเทศไทยจะทำหน้าที่ในการเป็นผู้จับคู่และเป็นผู้ทำการซื้อขาย โดยจะเป็นคู่ค้าหรือคู่สัญญาในการทำธุรกรรมทั้งด้านซื้อและด้านขายกับสมาชิกทุกรายการ โดยที่ผู้ซื้อผู้ขาย จะไม่ทราบคู่ค้าที่แท้จริงว่าเป็นใคร ซึ่งวิธีนี้จะช่วยลดปัญหาเรื่องความเชื่อถือของคู่ค้าแต่ละรายได้

ประเภทหรือระยะเวลาการซื้อขายได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเป็นครั้งคราวในระยะเวลาที่ผ่านมา โดยปัจจุบันมีประเภท 1 วัน, 7 วัน, 14 วัน, 1 เดือน, 2 เดือน, 3 เดือน และ 6 เดือน โดยทั่วไปธุรกรรมจะมีมากในประเภท 1 วัน และ 7 วัน ในระยะหลังธุรกรรมในระยะ 1 เดือนขึ้นไป มีแนวโน้มสูงขึ้น

เวลาทำการของตลาดซื้อคืนปกติ มีการซื้อขาย 2 รอบ คือ รอบเช้าและรอบบ่าย ได้มีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาตามความเหมาะสมมาแล้วหลายครั้ง ในช่วงตั้งแต่ตลาดเปิดดำเนินการ โดยในปัจจุบันรอบเช้าเปิดช่วง 9.30-10.30 น. และรอบบ่ายเปิดช่วง 15.30-16.30 น.

การจับคู่ (Matching) ธนาคารใช้วิธีจัดสรร

พันธบัตรแบบ Dutch System ซึ่งจะมีประเภทละ 1 อัตรา มาเกือบตลอดช่วงเวลานับตั้งแต่จัดตั้งตลาดขึ้นในปี พ.ศ. 2522 แต่ได้เปลี่ยนเป็นการทำ Matching แบบ American System ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2539 ซึ่งจะมีประเภทหลายอัตราในแต่ละรอบ และได้มีการเผยแพร่ข้อมูลถึง real time ในจอข่าวรอยเตอร์และบิสิเนส หน้า BOT15 และ BOT05 ทุกรอบเวลาทำการ

ปัจจุบันกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินเป็นผู้รัยใหญ่ในตลาดซื้อคืน โดยมีธุรกรรมคงค้างในตลาดทั้งสิ้นประมาณ 740,000 ล้านบาท หรือกว่าร้อยละ 90 ของธุรกรรมทั้งสิ้น ทำให้ตลาดไม่ได้เป็นกลไกการปรับสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ตามภาวะตลาดอย่างแท้จริง

ตลาดเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร (Interbank Market)

ตลาดเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารเป็นแหล่งเงินกู้ยืมระยะสั้นเพื่อปรับสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ โดยทั่วไปจะมีทั้งประเภทกู้ยืมแบบข้ามคืน (Overnight) กู้ยืมแบบจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Call) หรือแบบมีกำหนดระยะเวลา

ธุรกรรมการกู้ยืมระหว่างธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นแบบ Overnight และ Call ไม่มีการทำธุรกรรมประเภทกำหนดอายุเวลา โดยส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเพื่อปรับสภาพคล่องชดเชยการขาดดุลเคลียร์ริง และเพื่อการดำรงเงินสดสำรองรายปักษ์ตามกฎหมาย

การทำธุรกรรม Interbank เป็นการกู้ยืมแบบไม่มีหลักประกัน ผู้ให้กู้จะกำหนดวงเงินขั้นสูงในการให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์คู่ค้า (มี Credit line) การกู้ยืมจะเป็นแบบ Over the Counter คือ ติดต่อกันทางโทรศัพท์ ผู้กู้จะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note-P/N) ให้แก่ผู้ให้กู้เป็นหลักฐาน

การกู้ยืม ผู้ให้กู้จะจ่ายเป็น check clearing หรือ check ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือโอนเงินให้ผู้กู้ผ่านระบบบาทเน็ต แล้วแต่จะตกลงกัน

สมาชิกตลาดเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารนอกจากจะมีธนาคารพาณิชย์ไทย สาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศแล้ว ยังมีสถาบันการเงินพิเศษ เช่น ธนาคารออมสิน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน ฯลฯ เป็นผู้ร่วมตลาดด้วย

หลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ได้เกิดความบกพร่องในระบบความเชื่อถือระหว่างสถาบันการเงิน ประชาชนทั่วไปพากันถอนเงินจากบริษัทเงินทุนและธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็กไปฝากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และสาขานาการต่างชาติ ซึ่งภาวะวิกฤติทางการเงินและทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีผลให้ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ระงับการปล่อยกู้แก่ภาคธุรกิจ และสถาบันที่ได้รับเงินฝากโยกย้ายไปก็ไม่สนใจจะปล่อยกู้ผ่านธุรกรรม Interbank แก่สถาบันที่ถูกถอนเงิน แต่ได้นำเงินที่ได้รับฝากเพิ่มขึ้นมาลงทุนในตลาดซื้อคืนแทน เป็นผลให้ตลาด Interbank ไม่ขยายตัวเท่าที่ควร ปัจจุบันตลาด Interbank มีปริมาณธุรกรรมเฉลี่ยวันละประมาณ 30,000 ล้านบาท

ตลาดเงินตราต่างประเทศ

ตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นตลาดที่สถาบันการเงินสามารถปรับเพิ่มหรือลดสภาพคล่องเงินบาทด้วยการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (ส่วนใหญ่เป็นสกุลดอลลาร์ สรอ.) ระหว่างสถาบันการเงินผู้ซื้อขายสำคัญในตลาดนี้คือ สาขานาการพาณิชย์ต่างประเทศ และธนาคารพาณิชย์ไทย สถาบันการเงินอาจขายดอลลาร์ สรอ. จากบัญชีของธนาคารเองหรือกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันการปรับสภาพคล่องเงินบาทผ่านช่องทาง

ธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์แบ่งคร่าว ๆ ได้เป็น 3 ประเภท คือ การซื้อขายแบบ spot, swap และ outright forward

1) **spot** เป็นธุรกรรมที่มีกำหนดส่งมอบใน 2 วันทำการ

2) **swap** เป็นการกู้ยืมเงินบาท โดยมีเงินตราต่างประเทศ เช่น เงินดอลลาร์ สรอ. เป็นหลักประกัน โดยเป็นธุรกรรมที่ใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศ หรือการลงทุนในหุ้นและตราสารเงินบาท

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศซื้อขายเงินตราต่างประเทศเป็นธุรกรรม swap เป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นการซื้อขายกับธนาคารด้วยกัน รองลงมาเป็นการซื้อขายระหว่างธนาคารพาณิชย์กับลูกค้า ตลาด swap

จึงกลายเป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้นที่สำคัญแหล่งหนึ่ง ที่หล่อเลี้ยงให้ตลาดเงินในประเทศมีความคล่องตัว ปัจจุบันธุรกรรม swap มีจำนวนเฉลี่ยประมาณวันละ 21,000 ล้านบาท

3) **outright forward** เป็นธุรกรรมซื้อขายล่วงหน้า ส่งมอบเกิน 2 วันทำการ ธนาคารพาณิชย์จะซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า แบบ outright กับลูกค้าที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น ธุรกิจส่งออก เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ส่วนการซื้อขาย outright ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศกับสถาบันการเงินต่างชาติส่วนใหญ่เป็นระยะสั้น ๆ 7-14 วัน เพื่อนำเงินเข้ามา หรือส่งออกไป ส่วนการซื้อขายล่วงหน้าแบบ outright ระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันมีน้อย

สรุปธุรกรรม (ต่อวัน) ในตลาดเงิน

ปริมาณธุรกรรมเฉลี่ยต่อวัน	ล้านดอลลาร์ สรอ.	ล้านบาท
ปริมาณการซื้อขายระหว่างธนาคาร		
ตลาด SPOT	156.50	5,947.00
ตลาด FORWARD	24.80	942.40
ตลาด SWAP	551.51	20,957.38
ปริมาณการซื้อขายระหว่างธนาคารกับลูกค้า		
ตลาด SPOT		
ธนาคารรับซื้อ	124.12	4,716.56
ธนาคารขาย	94.08	3,757.04
ตลาด FORWARD		
ธนาคารรับซื้อ	45.7	1,736.60
ธนาคารขาย	87.86	3,338.68
ตลาด SWAP		
ธนาคารรับซื้อ (Sell-Buy)	4.90	186.20
ธนาคารขาย (Buy-Sell)	108.70	4,130.60
ตลาดซื้อคืน		80,000.00
ตลาดกู้ยืมระหว่างธนาคาร		30,000.00

ในส่วนของการพัฒนาตลาดเงินนั้น แม้จะมีการพัฒนาไปไม่มาก แต่ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันก็คือพยายามพัฒนาตลาดพันธบัตร โดยนำพันธบัตรรัฐบาลรุ่นพิเศษที่ออกให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เปิดประมูลจำหน่ายให้สถาบันการเงินและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จากพันธบัตรที่รัฐบาลออกมาทั้งหมด 4 รุ่นอายุ คือ อายุ 1 ปี 150,000 ล้านบาท 2 ปี และ 3 ปี รุ่นละ 20,000 ล้านบาท และ 5 ปี 10,000 ล้านบาท นั้น ปัจจุบันออกประมูลจำหน่ายไปทั้งหมดแล้ว และเป็นที่น่าสังเกตว่า ตลาดก็ได้เริ่มมีกระบวนกรตอบรับ และพัฒนาเป็นมาอย่างดี โดยดูจากส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยต่ำสุดและสูงสุดของการประมูลที่ค่อนข้างสูงในช่วงแรก ๆ ก็มีส่วนต่างลดลงเป็นลำดับ และคาดว่า สำหรับพันธบัตรรุ่นพิเศษที่รัฐออกมาให้อีก 100,000 ล้านบาท และเป็นพันธบัตรอายุยาวขึ้น คือ 5 และ 7 ปี อย่างละเท่า ๆ กันนั้น น่าจะช่วยพัฒนาตลาดระยะยาวได้ดีเช่นกัน

การประมูลพันธบัตรรัฐบาลกรณีพิเศษอายุ 1 ปี ในช่วงแรก ๆ นั้น ผู้ประมูลเสนออัตราประมูลที่ต่างกันถึงประมาณร้อยละ 5.75 แต่ส่วนต่างดังกล่าวลดลงเหลือเพียงร้อยละ 1.55 ในการประมูลครั้งล่าสุดเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา การประมูลพันธบัตรรัฐบาลอายุ 2 ปี ก็เช่นเดียวกัน ส่วนต่างของอัตราประมูลแคบลง

จากร้อยละ 2.5 เมื่อวันที่ 11 กันยายน เหลือร้อยละ 1.5 เมื่อ 25 กันยายน สำหรับพันธบัตร 3 ปี และ 5 ปี ก็มีพัฒนาการที่คล้ายกัน

ในช่วงที่เริ่มประมูลใหม่ ๆ อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนยังอยู่ในระดับสูง ธนาคารพาณิชย์จึงไม่สนใจที่จะมาประมูลพันธบัตร ซึ่งเป็นการให้กู้ยืมระยะยาวเกือบ 1 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้พยายามสร้างอุปสงค์ (demand) ด้วยการอนุญาตให้นักลงทุนสถาบันที่ต้องการลงทุนในพันธบัตร เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และบริษัทประกันชีวิต เข้าร่วมประมูลพันธบัตรได้ ทำให้ในช่วงที่ผ่านมามีผู้เข้าร่วมประมูลพันธบัตรรวมทั้งสิ้น 103 ราย ส่วนใหญ่คือ ธนาคารพาณิชย์ รองลงไปเป็นบริษัทเงินทุน และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์รวม 29 ราย เป็นผลให้ความต้องการถือพันธบัตรมีมากขึ้น และอัตราดอกเบี้ยลดลงตามลำดับ

ในระยะต่อไป หากต้องการให้การพัฒนาตลาดพันธบัตรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบที่เรียกว่า primary dealers ขึ้น นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีพันธบัตรที่จะนำออกประมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถสร้าง benchmark ได้ (ซึ่งพันธบัตรที่กระทรวงการคลังจะออกรวม 3 แสนล้านบาท นั้น ธปท. จะเข้าประมูลซื้อประมาณครึ่งหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือ

อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดและสูงสุดจากการเปิดประมูลพันธบัตร

อายุพันธบัตร	วันที่ประมูล	อัตราเสนอประมูล (%) (bid yield)	อัตราประมูลได้ (%) (accepted yield)
1 ปี	22 มิ.ย. 41	12.75-18.50	15.00
	4 ก.ย. 41	11.50-12.50	11.90
	16 ต.ค. 41	6.20-7.75	6.98
2 ปี	11 ก.ย. 41	10.00-12.50	10.75
	25 ก.ย. 41	8.50-10.00	8.50

ในการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อให้ได้ผลตามแนว flexible inflationary targeting model)

การพัฒนาตลาดทุน จากที่บรรยายนี้ จะเห็นว่า ตลาดเงินมีการพัฒนาไปไม่มากนักเมื่อเทียบกับตลาดทุน เพราะแม้ตลาดเงินจะมีการจัดตั้งตลาดซื้อคืนของทางการขึ้นตั้งแต่ปี 2522 ก็ตาม แต่รูปแบบส่วนใหญ่ไม่ต่างจากเดิมเท่าไรนัก ขณะที่ตลาดทุนนั้นพัฒนาไปมาก มีการตั้งองค์กรดูแล (คณะกรรมการกำกับและดูแลตลาดหลักทรัพย์) พร้อมกฎหมายควบคุม มีการพัฒนาเครื่องมือใหม่ๆ ในตลาด เช่น short selling และล่าสุดทราบดีว่าจะมีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในปีนี้ เพื่อสนับสนุนการระดมทุนของธุรกิจขนาดกลางด้วย

การพัฒนาของตลาดทุนดังกล่าว ส่งผลให้สัดส่วนการระดมทุนในตลาด (market capitalization) คิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP ประมาณร้อยละ 11.02 ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็นถึงร้อยละ 104.89 ในปี 2536 ก่อนที่จะลดลงเหลือร้อยละ 23.48 ในปี 2540 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา

3. แนวทางการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนในระยะต่อไป

จากการที่มีพันธบัตรรัฐบาลรุ่นพิเศษที่ออกให้ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ อยู่ในมือของผู้ลงทุนเพิ่มขึ้น และความต้องการกู้เงินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ในตลาดซื้อคืนจะมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับการหดตัวของธุรกรรมในตลาด interbank ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ธนาคารจึงพิจารณาที่จะปรับปรุงตลาดซื้อคืนให้เป็นตลาดซื้อคืนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนซึ่งเป็นการกู้ยืมกันเองอย่างแท้จริง แทนที่ทางการจะเข้าไปรองรับความเสี่ยงเช่นในปัจจุบัน หลักทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมจะสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงมากขึ้น ต่างจากปัจจุบันซึ่งตลาดซื้อคืนให้กู้ยืมได้

เท่ากับราคาตรา (par value) ของพันธบัตร

แม้ว่าจะมีแผนการพัฒนาตลาดซื้อคืน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทางการจะละเลยตลาด Interbank เนื่องจากตลาด Interbank มีลักษณะที่แตกต่างจากตลาดซื้อคืน เพราะเป็นการกู้ยืมโดยไม่มีหลักประกัน ความเชื่อถือที่มีต่อสถาบันการเงินจึงมีความสำคัญมาก ในช่วงที่ผ่านมา ทางการจึงได้ดำเนินมาตรการหลายประการเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินที่มีปัญหา เพื่อว่าในอนาคตหากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจคลี่คลายลง ตลาด Interbank จะได้กลับมาเป็นตลาดที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วอีกครั้ง

นอกจากนี้ จะต้องมีการพัฒนาตลาดรองตราสารหนี้ขึ้น โดยจะเริ่มจากตราสารหนี้ภาครัฐบาล เพื่อให้เป็นตลาดที่สถาบันการเงินสามารถใช้ในการปรับสภาพคล่องได้โดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด และเพื่อเป็นการส่งเสริมการระดมทุนในประเทศ แทนการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศให้ได้ในระดับหนึ่ง

การพัฒนาตลาดรองตราสารหนี้ จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบแบบแผนให้ผู้ร่วมตลาดยึดถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. ระบบการส่งมอบและชำระราคาที่สะดวก รวดเร็วและเชื่อถือได้
3. หลักเกณฑ์ทางด้านภาษีอากรที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการซื้อขาย
4. การจัดทำมีอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (Benchmark) ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับความสม่ำเสมอของการออกตราสาร ซึ่งจะต้องมีการหารือร่วมกันระหว่างธนาคารและกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถวางแผนการลงทุนได้ล่วงหน้า
5. การมีระบบข้อมูลข่าวสารที่ต้องรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์

6. การจัดให้มีระบบ primary dealers ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็น market maker โดย primary dealers จะมีหน้าที่ quote ราคาซื้อขายพันธบัตร และต้องรับซื้อหรือขายพันธบัตรตามราคาดังกล่าวนั้น ทางกรจะสามารถดำเนินนโยบายการเงินโดยการซื้อขายพันธบัตรกับ primary dealers ในกรณีที่ทางการต้องการดึงเงินออกจากระบบโดยการขายพันธบัตร primary dealers ก็ต้องรับซื้อ และในกรณีที่ทางการต้องการปล่อยสภาพคล่องออกสู่ระบบ primary dealers เหล่านี้ ต้องขายพันธบัตรให้ทางการตามต้องการ

ในประเด็นที่ว่าใครบ้างที่ควรเป็น primary dealers นั้น primary dealers ควรจะต้องเป็นสถาบันการเงินที่มั่นคง มีเงินทุนเพียงพอที่จะรับซื้อหลักทรัพย์ได้ มีความชำนาญในการทำธุรกิจหลักทรัพย์ และสามารถที่จะร่วมมือกับทางการในการพัฒนาตลาดได้ต่อไป ในการพิจารณาอนุญาตให้เป็น primary dealers ธนาคารจะพิจารณาจากประวัติการมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดตราสารของสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้ในช่วงที่ผ่านมา และพฤติกรรมในระยะต่อไป เป็นสำคัญ

การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นจากที่ได้บรรยายมานี้ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาตลาดเงินยังมีงานที่ต้องทำอีกมาก การจะพัฒนาตลาดเงินให้มีลักษณะเช่นตลาดเงินในประเทศอุตสาหกรรม ต้องใช้เวลาและความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่ก็เชื่อว่าเมื่อตลาดเงินได้พัฒนาไประดับหนึ่งแล้ว จะช่วยส่งเสริมให้ตลาดทุนสามารถพัฒนาต่อไปได้ยิ่งขึ้นอีก นอกจากนี้ความจำเป็นที่จะต้องมีการตลาดซื้อคืนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะลดน้อยลง การดำเนินนโยบายทางการเงินของธนาคารจะสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นเดียวกับในประเทศที่มีตลาดเงินและตลาดทุนที่พัฒนาแล้ว

ขอบคุณ

รายงานพิเศษ

การปรับปรุงการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก

ปัจจุบันการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก (Import and Export Price Indices) ในหลายประเทศได้ใช้วิธีการสำรวจกันมากขึ้น เนื่องจากมีการติดต่อกับผู้ประกอบการที่ใกล้ชิดตลอด ทำให้สามารถติดตามภาวะการผลิตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ได้รวดเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสินค้ามีความหลากหลายและคุณภาพก็ต่างกันมาก การคำนวณดัชนีราคาโดยการสำรวจจะมีค่าใช้จ่ายสูง และจำเป็นต้องใช้บุคลากรเป็นจำนวนมาก กอปรกับการขาดความพร้อมของฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงยังใช้วิธีการจัดทำดัชนีราคาจากราคาต่อหน่วยของสินค้า (Unit Value) ซึ่งคำนวณจากมูลค่านำเข้าหรือส่งออกหารด้วยปริมาณ แต่ได้ปรับปรุงเทคนิคการจัดทำเพื่อให้ดัชนีราคาสามารถสะท้อนความเคลื่อนไหวของราคานำเข้าและส่งออกที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างดีที่สุด

การจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกชุดเดิมของธนาคารแห่งประเทศไทย

การจัดทำดัชนีราคาสินค้าจะใช้ข้อมูลที่ได้จากกรมศุลกากร โดยจำแนกสินค้าเข้าและสินค้าออกเป็น 9 หมวด ตามการแบ่งรหัสการค้าระหว่างประเทศแบบมาตรฐาน (Standard International Trade Classification) ในแต่ละหมวดประกอบด้วยสินค้าชนิดต่าง ๆ ซึ่งแบ่งย่อยตามรหัสฮาร์โมนิซ์ (Harmonized System) 10 หลัก โดยที่สินค้าน้อยแต่ละรหัสฮาร์โมนิซ์มีความหลากหลายทั้งประเภทและคุณภาพ ราคาต่อหน่วย และปริมาณนำเข้าหรือส่งออกในแต่ละเดือนจึงมีความแปรปรวนสูง เพื่อให้ดัชนีราคาที่สามารถสะท้อนถึงราคาซื้อขายที่เกิดขึ้นจริง สินค้าที่ถูกคัดเลือกมาใช้สำหรับจัดทำดัชนีราคาจะต้องเป็นสินค้าที่มีการนำเข้าหรือส่งออกอย่างต่อเนื่องในแต่ละเดือน

การคำนวณดัชนีราคาใช้สูตรของ Laspeyres โดยถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างในปีฐาน ซึ่งเป็นปีที่การส่งออกและนำเข้ามีความปกติ สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$I_n = \frac{\sum_{i=1}^m (P_{in} Q_{io})}{\sum_{i=1}^m (P_{io} Q_{io})}$$

โดยที่ P_{io} และ Q_{io} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในปีฐาน

P_{in} เป็นราคาของสินค้า i ในปีที่ต้องการคำนวณ

อย่างไรก็ตาม วิธีการคำนวณของ Laspeyres ที่อาศัยรูปแบบโครงสร้างของปีฐานเป็นบรรทัดฐานมีจุดอ่อนคือ หากโครงสร้างปัจจุบันต่างจากปีฐานมาก ดัชนีราคาที่สามารถคำนวณได้อาจไม่สะท้อนถึงราคาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อลดข้อบกพร่องดังกล่าวจึงมีการปรับเปลี่ยนปีฐานทุก ๆ 5 ปี เพื่อลดความบิดเบือนดังกล่าว

การปรับปรุงวิธีการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก

ในช่วงปี 1990-1995 โครงสร้างเศรษฐกิจของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สินค้าที่นำมาเป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนีราคา โดยเฉพาะสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรประเภทต่าง ๆ รวมทั้งรถยนต์ มีความแปรปรวนในระดับสูง เนื่องจากคุณภาพสินค้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การนำเข้าที่ไม่สม่ำเสมอ มีความหลากหลายมาก หรือสินค้าไม่เป็นชนิดเดียวกัน (Homogeneous) แม้ว่าจะอยู่ในรหัสฮาร์โมนิซ์เดียวกัน ทำให้ดัชนีราคาที่สามารถคำนวณได้ไม่สามารถอธิบายหรือสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้มาก นอกจากนั้น เงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องเปลี่ยนปีฐานทุก ๆ 5 ปี เป็นปัญหาการทำดัชนีราคาเนื่องจากปีดังกล่าวอาจเป็นปีที่ผิดปกติที่มีราคา

สินค้านำเข้าหรือส่งออกเพิ่มขึ้นหรือลดลงมาก

จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ธนาคารจึงปรับปรุงวิธีการคำนวณดัชนีราคาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยพยายามแก้ไขปัญหาและจุดอ่อนที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. **เพิ่มความครอบคลุม** โดยการเพิ่มจำนวนตัวอย่างรายการของสินค้าที่ใช้ในการคำนวณดัชนีราคา ซึ่งจะช่วยให้อาจวิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละกลุ่มสินค้าน้อย ๆ ได้มากขึ้นดังนี้

	สินค้าออก		สินค้าเข้า	
	เดิม	ใหม่	เดิม	ใหม่
จำนวนรายการสินค้า	897	5,532	671	5,791
ความครอบคลุม (ร้อยละของมูลค่ารวม)	81.3	97.7	67.8	90.9

2. **แก้ปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสินค้า** โดยเปลี่ยนสูตรคำนวณดัชนีราคา จาก Laspeyres เป็นสูตรของ Fisher ที่เป็น Chained Index วิธีของ Fisher Chained จะเป็นการประเมินค่าดัชนีบนพื้นฐานของโครงสร้างการส่งออกและนำเข้าเดือนปัจจุบันและเดือนก่อนหน้า ทำให้ดัชนีราคาที่คำนวณได้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกและการนำเข้าได้รวดเร็วกว่าการใช้วิธีการเดิม รวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนของปีฐานที่อาจจะผิดปกติจากการเปลี่ยนทุก 5 ปี ได้ด้วย เนื่องจากการคำนวณโดยใช้ Fisher Chained จะมีการปรับน้ำหนักที่ใช้อย่างต่อเนื่องตามประเภทสินค้า

สูตรที่ใช้คำนวณค่าดัชนีราคาของ Fisher Chained มีดังนี้คือ

$$I_{t,t-1} = \left(\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^m P_{it}Q_{it-1}}{\sum_{i=1}^m P_{it-1}Q_{it-1}} * \frac{\sum P_{it}Q_{it}}{\sum P_{it-1}Q_{it}}} \right) * 100$$

โดยที่ P_{it} และ Q_{it} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในเดือนปัจจุบัน

P_{it-1} และ Q_{it-1} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในเดือนก่อนหน้า

ค่าดัชนีที่ได้จากสูตรข้างต้นจะเป็นในรูปของอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาเดือนปัจจุบันเทียบกับเดือนก่อนหน้า ดังนั้นจึงเท่ากับไม่มีฐาน เพราะราคาและน้ำหนักของสินค้าที่ใช้เป็นปีฐานจะเปลี่ยนไปทุกเดือน แต่เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับดัชนีราคาชุดที่เคยเผยแพร่ (ชุดเดิม) จึงได้ทำการปรับให้ค่าเฉลี่ยของดัชนีราคาสินค้าเข้าและดัชนีราคาสินค้าออก โดยใช้ปี 1995 เป็นปีฐาน หรือมีค่าเท่ากับ 100

3. **วิธีการอื่นๆ ที่นำมาปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำดัชนีราคาชุดใหม่**

เพื่อให้ดัชนีราคาที่ได้สะท้อนถึงความเคลื่อนไหวของราคาที่เกิดขึ้นจริงอย่างถูกต้องตรงความเป็นจริงยิ่งขึ้น จึงได้มีการปรับปรุงข้อมูลราคาเฉลี่ยต่อหน่วยเพื่อลดความแปรปรวน โดยใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์ ดังต่อไปนี้

3.1 **ลดความแปรปรวนของข้อมูล**
 โดยนำข้อมูลราคาเฉลี่ยต่อหน่วยของสินค้าที่เลือกเป็นตัวอย่าง (P_i) ในแต่ละเดือนที่ได้รับจากกรมศุลกากรในรูปเงินบาท มาแปลงเป็นรูปดอลลาร์ สรอ. และกำหนดขอบเขตให้ราคา (ในรูปดอลลาร์ สรอ.) เปลี่ยนแปลงได้ไม่เกินร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ทั้งนี้ หากข้อมูลดังกล่าวมีความผิดปกติคือราคาสูงหรือต่ำกว่าเดือนก่อนหน้ามากๆ ก็จะถูกปรับเข้ามาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยลดความแปรปรวนลงได้ระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ถ้าในเดือนนั้นสินค้านั้นๆ ไม่มีการนำเข้าหรือส่งออก จะใช้ราคาในเดือนก่อนหน้ามาแทน

3.2 การลด irregularity

(1) นำข้อมูล P_i ข้างต้นมาหา backward moving average (BMA) โดยมีการถ่วงน้ำหนักแบบ decaying weight ทั้งนี้ น้ำหนักที่ใช้ถ่วงในแต่ละเดือนจะไม่เท่ากัน โดยจะให้น้ำหนักของข้อมูลเดือนล่าสุดมากที่สุด และลดหลั่นกันไปเรื่อย ๆ นำค่า BMA ที่ได้ไปหาร P_i จะได้ seasonal factor (SF) ที่ยังมีผลของ irregularity รวมอยู่ด้วย

$$SF = \frac{P_i}{BMA}$$

(2) นำค่า SF ไปคำนวณหา mean, standard deviation และ coefficient of variation (=standard deviation/mean) เพื่อสร้างตัวแปร DEX1 ซึ่งมีนิยามดังนี้

$$DEX1 = \frac{SF}{std(SF)}$$

(3) ปรับค่า DEX1 เพื่อลดความผิดปกติบางส่วนของข้อมูลออกไป เช่น ความผิดปกติจากการรวบรวมตัวเลข ทั้งนี้ กำหนดให้ความแปรปรวนของ DEX1 (irregularity index) มีค่าไม่เกิน 1 เท่าของ coefficient of variation (CV)

หรือ $DEX2 = \text{ค่าเฉลี่ยของ } DEX1 \pm CV$

(4) คำนวณ SF ที่ขจัด irregularity บางส่วนออกไปแล้ว ดังนี้

$$SF^2 = DEX2 * std(SF)$$

(5) คำนวณข้อมูลราคาที่ปรับความแปรปรวนรอบแรก ซึ่งเท่ากับ

$$\hat{P}_i = BMA * SF^2$$

3.3 การกรอง (filter) รอบที่สอง

นำ \hat{P}_i มาปรับอีกรอบเพื่อขจัดความผิดปกติและความแปรปรวนบางส่วนของข้อมูลออกไป สำหรับการคำนวณหา moving average ของ \hat{P}_i จะใช้

Henderson weight ซึ่งน้ำหนักที่ใช้จะเป็นการใช้น้ำหนักในช่วง lag ดังนี้

LAG	0	1	2	3	4	5
Weight	0.24	0.214	0.147	0.066	-0.028	-0.019

หลังจากนั้น จึงนำค่าที่ได้นี้ไปขจัด irregularity ออกไปบางส่วนเหมือนกับขั้นตอนข้อ 3.2 ซึ่งจะได้ค่า seasonal factor (SF³) และ irregularity index (DEX3)

3.4 ทำการปรับแต่ง (trim) ข้อมูล

โดยแบ่ง irregularity index (DEX3) ออกเป็นช่วงๆ (interval) ที่เท่ากัน และตัดข้อมูล interval แรก และ interval สุดท้ายออก ซึ่งเป็นค่า extreme ออก

3.5 การคำนวณน้ำหนักจากการแจกแจงแบบ beta โดยใช้ค่า irregularity index (DEX3) และ maximum ของ irregularity index

$$W = \frac{DEX3}{\text{Max}(DEX3)}$$

ค่าที่ได้นำไปถ่วงน้ำหนักค่า irregularity และ mean of irregularity จะได้ seasonal factor ที่ขจัด irregularity ออกไปบางส่วน (SF⁴)

$$SF^4 = SF^3 * W + (1-W) \bar{SF}^3$$

$$(\bar{SF}^3 = \text{ค่าเฉลี่ยของ } SF^3)$$

3.6 นำค่า SF⁴ มาคูณกับ moving average ของ Henderson (XM) ตามข้อ 3.3 จะได้ข้อมูลราคาที่ปรับความแปรปรวนแล้ว

$$P_i^{**} = XM * SF^4$$

ข้อมูลราคาที่ปรับแล้ว (P_i^{**}) จะนำไปคำนวณดัชนีราคานำเข้าและส่งออก

4. การพิมพ์เผยแพร่ ธนาคารจะเผยแพร่ดัชนีราคาชุดที่ปรับปรุงใหม่ตาม SITC Group ในตารางที่ 32 และตารางที่ 40 ในรายงานเศรษฐกิจ

รายเดือนในรูปแบบ และเผยแพร่ทาง Internet ภายใต้หัวข้อ DATA BANK ตารางที่ 5.5 ทั้งรูปแบบ และดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ดัชนีราคาสินค้าเข้า สินค้า

ออก และ Terms of trade จะเผยแพร่เป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี ย้อนหลังไปถึงเดือนมกราคม 1996

**กลุ่มดัชนีชี้เศรษฐกิจ และกลุ่มพัฒนาระบบข้อมูล
ฝ่ายวิชาการ**

**กลุ่มงานวิเคราะห์ดุลบัญชีเดินสะพัดและดุลการชำระเงิน
ฝ่ายการต่างประเทศ**

บันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน

14 กันยายน 2541

- องค์การรถไฟฟ้ามหานครออกประกาศจำหน่ายพันธบัตรรองการรถไฟฟ้ามหานคร พ.ศ. 2541 ครั้งที่ 4 มูลค่าหนึ่งพันล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 11.80 ต่อปี กำหนดไถ่ถอนพันธบัตรเมื่อครบ 7 ปี นับแต่วันออกจำหน่ายพันธบัตร คือวันที่ 14 กันยายน 2541

18 กันยายน 2541

- การทางพิเศษแห่งประเทศไทยออกประกาศจำหน่ายพันธบัตรการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2541 ครั้งที่ 4 มูลค่าห้าร้อยล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10.80 ต่อปี กำหนดไถ่ถอนพันธบัตรเมื่อครบ 5 ปี นับจากวันออกจำหน่ายพันธบัตร คือวันที่ 25 กันยายน 2541

25 กันยายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศปรับปรุงการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมขนาดกลาง โดยกำหนดให้สถาบันการเงินเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยจากผู้ประกอบการตามระเบียบอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้เพิ่มขึ้นจากเดิมกำหนดไว้ในอัตรา MLR-2.75% เป็น MLR-1% ต่อปี

- กระทรวงการคลังออกประกาศการลงนามในหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือทางการเงินระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น ครั้งที่ 23 โดยรัฐบาลญี่ปุ่นจะให้เงินกู้โดยผ่านกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น สำหรับใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ จำนวน 7 โครงการ วงเงิน 67,737 ล้านเยน หรือประมาณ 20,842 ล้าน

บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.75-2.2 ต่อปี กำหนดระยะเวลาชำระหนี้โดยทั่วไป 25 ปี รวมระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้น 7 ปี ดังนี้

(1) โครงการรถไฟฟ้ามหานครระยะแรก สายหัวลำโพง-ศูนย์ประชุมสิริกิติ์ บางซื่อ (สายสีน้ำเงิน) ขององค์การรถไฟฟ้ามหานคร วงเงิน 23,343 ล้านบาท

(2) แผนงานเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว OECF ระยะที่ 3 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย วงเงิน 3,602 ล้านบาท

(3) โครงการเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นสาขาวางแผนและจัดระบบจราจร ของสำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก วงเงิน 4,148 ล้านบาท

(4) โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่ออุตสาหกรรม ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย วงเงิน 2,573 ล้านบาท

(5) โครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน (ระยะที่ 1) ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม วงเงิน 3,617 ล้านบาท

(6) โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วงเงิน 18,360 ล้านบาท

(7) โครงการเงินกู้จาก OECF ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย วงเงิน 12,094 ล้านบาท

29 กันยายน 2541

- กระทรวงการคลังออกประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับสถาบัน

การเงินที่ประสงค์จะขอเข้ารับความช่วยเหลือจาก กระทรวงการคลัง ตามโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุน ชั้นที่ 1 และโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 2 โดยให้สถาบันการเงินที่จะขอเข้าร่วมโครงการยื่นคำ ขอรื้อมนมติว่าการกระทรวงการคลังผ่านธนาคาร แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 จนถึง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2543

30 กันยายน 2541

- ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศ

การจำหน่ายกิจการของธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) และธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 จะประกอบด้วย การกำหนด วิธีการขาย การคัดเลือกผู้เข้าร่วมประกวดราคา และการวางแผนการตลาด ขั้นตอนที่ 2 จะประกอบด้วย การเตรียมการสำหรับการประกวดราคา การประเมิน สินทรัพย์และหนี้สินโดยผู้ซื้อ การร่างสัญญา การ ประกวดราคาครอบสุดท้าย และการลงนามและเปิดการ ขาย ธนาคารคาดว่าจะดำเนินการทั้ง 2 ขั้นตอน จะ แล้วเสร็จภายในสิ้นปีนี้